

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ЧЕТВРТА СЕДНИЦА
ПРВОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Први дан рада
18. април 2019. године

(Седница је почела у 10.10 часова. председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштоване даме и господо народни посланици, отварам Четврту седницу Првог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву у 2019. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 96 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 129 народних посланика.

Да ли неко од председника, односно овлашћених представника посланичких група жели да затражи обавештење или објашњење у складу са чланом 287. Пословника?

Реч има народни посланик Војислав Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо народни посланици, ја постављам питање премијеру Ани Брнабић – зашто премијер оклева са подношењем захтева Народној скупштини за реконструкцију Владе?

Ако је било неких недоумица око снаге код западних политичких партија које финансирају западне обавештајне службе, око политичара који по своје мишљење иду у Америчку и Енглеску амбасаду, после фијаска тог прозападног издајничког дела опозиције постоје врло стабилни друштвени услови да се реконструкција Владе изврши.

Српска радикална странка је опозициона политичка партија и ми желимо што пре да падне ваша власт, али да падне у једном нормалном парламентарном или изборном поступку, а не да то покушавамо извести уз помоћ непријатељских сила.

Сад кад су се ти услови стабилизovali, Влада би морала да се реконструише на следећи начин. Да се прво од стране сви министри који своје мишљење на реверс добијају у Америчкој или Енглеској амбасади. Ја сам помињао често те министре. Имена више нису ту ни нарочито важна, ви и сад знате боље него ја. Затим, сви министри који су се показали неспособним, сви министри који су се показали похлепним, алаким, који су улазили у криминалне афере, који су вршили поступке недостојне министарске функције, пошто нам је до избора остало још непуних годину дана, и те како реконструкција Владе има практичног смисла. Влада би била успешнија па бисмо на изборе ишли у још стабилнијим околностима.

Друго, пошто се, ево, под сталним притиском западних сила Србија налази непрекидно годинама и пошто је тај притисак све јачи, реконструкција Владе би стабилизovala нашу позицију и у одмеравању снага с тим западним силама. Добро би било кад би се Влада реконструисала пре овог сусрета председника Републике са премијерком Ангелом Меркел и председником Француске Макроном. Знате, реконструисана Влада – стабилнија ситуација – јачи адути у рукама. Ја бих тако урадио.

Свака болећивост доноси огромну штету. Према коме бити болећив? Полазим од претпоставке да ваљда није некоме министарска функција бабовина, наслеђена у Влади Србије. Полазим од тога да нема незамењивих. Полазим од тога да се може протрести и цела та владајућа коалиција. Имате ви ту странака које су показале да желе да седе на две столице. С вама су док вам добро иде; чим вам крене низбрдо, одоше они у други табор. О томе нисте размишљали кад сте правили коалицију. Ви сте коалицију правили под паролем – куд сви Турци, ту нек иде и мали Мујо. Међутим, то није исправна политичка платформа. Свако ко је недостојан, треба му што пре рећи у лице да је недостојан. Ако то нисте у стању, знате, заостриће се ситуација поново до септембра месеца, у неким другим околностима, неким другим условима.

Ја ово не говорим зато што вашој влади желим добро. Ја ово говорим зато што искрено Србији желим добро, јер јој је потребна стабилност, јер желим на следећим изборима да имамо што бољи резултат, а да нам, наравно, народ у заслуге приброји и то што смо били коректни и што смо повлачили потезе који су увек били најбољи за Србију, па макар и не били у нашу страначку корист.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. Време.

Следећи је Предраг Јеленковић.

ПРЕДРАГ ЈЕЛЕНКОВИЋ: Хвала, председнице.

Постављам питање Министарству културе и информисања – да ли ће се наставити финансирање радова и колико је средстава опредељено за

локалитет Археолошко налазиште Царичин град у Лебану и има ли услова да овај локалитет добије статус јавног предузећа? То би допринело већој афирмацији овог локалитета, поготову ако имамо у виду да су изменама и допунама Закона о јавној својини локалним самоуправама дата већа овлашћења када су у питању културна добра. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Бојан Торбица.

Изволите.

БОЈАН ТОРБИЦА: Захваљујем.

Опште је познато да су чување здравља и брига о оболелима међу главним задацима сваког друштва у коме је хуманост једна од средишњих вредности, али смо и сведоци како појединци већ дуже време спроводе негативну кампању против актуелне републичке Владе и Министарства здравља умањујући улогу државе у лечењу грађана Србије у иностранству.

Не знам да ли је потребно посебно напомињати да је у новембру 2014. године Влада Републике Србије, на иницијативу тадашњег премијера Александра Вучића, основала Буџетски фонд за лечење обољења, стања или повреда које се не могу успешно лечити у Србији како би, поред средстава која се дају из РФЗО, обезбедила додатну институционалну помоћ за лечење деце и одраслих у иностранству, као и да је 1. октобра 2018. године у рад пуштена прва инфо-линија на којој заинтересовани грађани могу у директном разговору са оператерима РФЗО да се информишу о потребној документацији за лечење у иностранству, начину подношења захтева, статусу предате молбе, тренутној фази обраде поднетог захтева, али и о томе да је министар Златибор Лончар средином новембра прошле године потписао споразум о сарадњи са домаћим авио-превозником „Ер Србијом“ којим је предвиђено да се српским држављанима којима је за успешан наставак лечења о трошку државе неопходан одлазак у иностранство обезбеди бесплатан превоз на свим дестинацијама на којим „Ер Србија“ лети.

Министру здравља Златибору Лончару упућујем питање – колико је грађана сваке календарске године, од 1. јануара 2010. године до данас, лечено у иностранству на рачун обавезног здравственог осигурања, која су најчешћа обољења због којих је одобрavano лечење у иностранству и колики број од укупног броја лечених чине одрасли а колики деца? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Да ли још неко жели да постави питање? (Да.)

Реч има Александар Марковић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председнице.

Даме и господо народни посланици, имам неколико посланичких питања и сва она су упућена Министарству унутрашњих послова и сва она

се односе на учестало дивљање опозиционих лидера последњих дана и недеља у Београду.

Прво моје питање је – да ли је покренута истрага и да ли ће бити процесуирани организатори срамног напада на жене 4. априла испред Скупштине града Београда? Тог дана, да подсетим јавност, требало је да се одржи седница Савета за родну равноправност у Скупштини града Београда, али је та седница прекинута јер су Ђиласови јуришници Бошко Обрадовић, Никола Јовановић, Марко Бастаћ и остали покушали да упадну у зграду Скупштине града. Дакле, покушали су насилно да уђу у зграду исто онако како су упали у зграду РТС-а пре тога. На срећу, присутне жене су показале заиста огромну храброст и пожртвовање и спречиле их у томе, али је том приликом, нажалост, дошло до повређивања две жене и ја желим да се утврди одговорност за тај догађај.

Посебно узнемирују бројни снимци и слике које показују да су Ђиласови јуришници најмонструозније вређали, претили, псовали чак те присутне жене. Самим тим и не чуди што су спремни чак и на физичке нападе. Уосталом, бар је Бошко Обрадовић познат по нападима на жене. Где год се обрео, била је повређена нека жена. Да не набрајам сад сва његова непочинства у том смислу, дакле немам довољно ни времена, а јавност се добро сећа свих његових напада на жене.

Дакле, ево, овако је то изгледало. Ово је одборник у Скупштини града, Јеремићев, који показује средњи прст. То је онај лудак што је физички насрнуо на жене тог дана. Са таквим људима ми имамо посла.

Е сад, кад нису успели да се обрачунају са женама, онда су прешли на ограде и на саобраћајне знакове у Београду и то је моје следеће питање Министарству унутрашњих послова и везано је за дивљање лидера опозиције у центру Београда 6. априла, када су уништавали градилишта, рушили заштитне ограде, ломили коцке којима се поплочава трг, уништавали машине и све тако редом. Ево, овако то изгледа. Ево га овај јунак Бастаћ са својим трофејом. Тај исти Бастаћ је, иначе, и за данас најавио у 12.05 часова неку блокаду Београда. То је, иначе, председник београдске општине Стари град. Онда имамо Бошка након битке са саобраћајним знаком. Ево, поносно држи трофеј – саобраћајни знак. Ту је и Ђилас. Он је херојски насрнуо на заштитну ограду и ево их овде сви скупа – Никола Јовановић, Драган Ђилас, Бошко Обрадовић и ту им се прикључио овај несрећни Борко Стефановић – после херојске битке са оградама и знаковима.

Надлежни из Градске управе су проценили да је овом приликом начињена штета од око 10.000 евра и ја постављам питање ко ће да плати ово. Ко ће да плати ту штету и да ли ће Ђилас, Обрадовић, Јеремић и сви остали одговарати за све ово?

Зашто све ово потенцирам? Зато што је важно да се једном за свагда престане са политиком терора и насиља коју спроводе Ђилас, Бошко Обрадовић и остали, да се једном за свагда престане са изазивањем хаоса и нереда, да престану да изазивају инциденте и блокаде града, да престану да физички нападају свакога ко у Србији мисли другачије од њих, да се пошаље порука да политичари треба да се баве политиком, да представљају свој програм и да то треба да раде овде у Скупштини, дакле, где је место за тако нешто, али очигледно је да ни Ђилас, ни Обрадовић ни Јеремић немају никакав програм, немају ништа да понуде грађанима, да познају једино језик мржње, претњи и уцена и да једино што умеју, то је да стварају атмосферу линча и хаоса.

Користим прилику да позовем све грађане Србије да сутра у 18.00 часова дођу на величанствени митинг СНС-а и сви ћете видети слику која ће показати колико људи у Србији подржава пристојну, нормалну и успешну Србију, Србију коју води Александар Вучић. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Обавештавам вас да су спречени да на седници данас присуствују следећи народни посланици... Нико није пријавио по Пословнику изостанак, те можемо сматрати да су сви присутни.

Сагласно члану 86. став 2. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да је ова седница сазвана у року краћем од рока утврђеног у члану 86. став 1. Пословника због потребе да Народна скупштина размотри предлоге аката из предложеног дневног реда и усвоји их.

У сазиву ове седнице, који вам је достављен, садржан је предлог дневног реда седнице.

Пре утврђивања дневног реда седнице, сагласно члану 92. став 2. и члану 93. Пословника Народне скупштине, потребно је да Народна скупштина одлучи о предлозима за стављање на дневни ред аката по хитном поступку.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о међународном друмском саобраћају.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 129, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 18 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Чешке Републике о регулисању дуга Републике Србије према Чешкој Републици.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 133, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 13 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 132, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 14 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и *Rondex Finance, Inc.* о регулисању неизмиреног дуга Републике Србије према *Rondex Finance, Inc.* из периода клириншког начина плаћања.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 13 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало 13 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о активностима Француске агенције за развој и институције *PROPARCO* у Србији.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 13 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о странцима.

Закључујем гласање: за – 133, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 14 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о давању гаранције Републике Србије у корист *Societe Generale* банке Србија а.д. Београд, Комерцијалне банке а.д. Београд и Војвођанске банке а.д. Нови Сад по задужењу Јавног предузећа „Србијагас“ Нови Сад, по основу Уговора о кредиту за изградњу гасовода на територији Републике Србије од границе са Републиком Бугарском до границе са Мађарском и другим суседним земљама са Републиком

Србијом кроз улагање у капитал акционарског друштва *South Stream Serbia AG, Zug*, Швајцарска.

Закључујем гласање: за – 133, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 15 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 15 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају.

Закључујем гласање: за – 133, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 16 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 15 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о измени и допуни Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 15 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о допуни Закона о буџетском систему.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 15 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Влада је предложила да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима.

Закључујем гласање: за – 134, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 15 посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Народни посланик Горан Чабради предложио је да се по хитном поступку стави на дневни ред Предлог одлуке о образовању комисије за преиспитивање законитости изграђених малих хидроелектрана и малих хидроелектрана у изградњи на подручју Републике Србије, који је поднео Народној скупштини 27. марта 2019. године.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – нико, против – нико, уздржан – нико, од 149 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик проф. др Миладин Шеварлић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог декларације о генетички модификованим организмима (ГМО) и производима од ГМО, који је поднео Народној скупштини 5. маја 2017. године.

Да ли народни посланик проф. др Миладин Шеварлић жели реч?

Није присутан.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – нико, против – нико, уздржан – нико, од 149 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

(Народни посланици аплаудирају потпредседнику Скупштине Ђорђу Милићевићу.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Даме и господо народни посланици, пре свега желим да вам захвалим на срдачном дочеку. Задовољство је, част и привилегија поново бити са вама овде. Желим свакоме од вас појединачно, надам се да ми нећете замерити, да захвалим на подршци коју сте пружили мени и мојој породици у за мене једном веома тешком временском периоду. Још једном, хвала вам свима!

Сада да наставимо са радом.

Народни посланик Немања Шаровић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница у вези са убиством и политичком позадином убиства Зорана Ђинђића, који је поднео Народној скупштини 15. децембра 2016. године.

Да ли народни посланик Немања Шаровић жели реч? (Да.)

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Ево, прво па мушко, господине Милићевићу. Одмах сте налетели на мене. Ја бих у име Посланичке групе СРС најпре вама да пожелим добродошлицу и добро здравље.

Што се тиче предлога који сам упутио, он се тиче утврђивања чињеница везаних за убиство и политичку позадину убиства Зорана Ђинђића. Већ дуго година, колико је прошло од његове смрти, константно и тада владајући ДОС, али и данас владајућа већина покушава Србији да наметне некакво политичко наслеђе Зорана Ђинђића.

Не би то нама ни сметало када би се те приче базирале на истини. Међутим, ту се ради о најгорим могућим подметачинама. Када кажете Зоран Ђинђић, оно на шта ми српски радикали прво помислимо, то је бомбардовање Србије за које је он инсистирао да се настави, то је плачкашка приватизација, то су Јањушевић и Колесар, то је, како се беше зове онај што су га звали лакирана бубашваба, исто је био истакнути члан Ђинђићевог кабинета и многи други.

Сви желе да се очешу о мртвог Ђинђића и да на њему профитирају, али нико не жели да заиста утврди шта се дешавало, ко је имао интерес за његову ликвидацију, а знамо веома добро да се чак и одмах након убиства говорило о томе да они који су носили његов ковчег, да су заправо они били умешани и да су они и политички и на сваки други могући начин највише профитирали од његове смрти.

Ви сте у својој немоћи, ту говорим пре свега о овим квазидемократским и европски оријентисаним странкама, у својој немоћи, у свом бесу, оптуживали чак и председника СРС-а и читаву СРС да смо ми стварали атмосферу у којој је ликвидиран Ђинђић, а заправо је оно што је Војислав Шешељ рекао на свом одласку, а то је да ће Ђинђић завршити на дну дубоке и мутне реке било само, може се рећи, социолошка студија. То је било запажање на основу актуелне ситуације јер је Ђинђић био тај кога је мафија довела на власт и то је било време када се говорило да свака држава има своју мафију, а да само у Србији мафија има своју државу.

Ми знамо да су они који су касније оптужени да су убили Зорана Ђинђића и они, ево завршавам, који су га стрељали, имали и полицијске значке и да је њима и данашњи народни посланик и тада високи функционер ДС-а и шеф посланичке групе у Народној скупштини био тај који је његовим убицама доводио жену и децу у затвор.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Шаровићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 21, против – нико, уздржан – нико, није гласало 129, од укупно присутних 150 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Немања Шаровић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања чињеница и околности у вези са притисцима на државне

органа и кршења закона током избора за народне посланике у Народној скупштини одржаних 2016. године, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Немања Шаровић жели реч? (Да.)

Изволите.

НЕМАЊА ШАРОВИЋ: Даме и господо народни посланици, ово је још једна тема о којој сви представници владајуће коалиције радо причају. Међутим, оно што упорно одбијате јесте то да се бавите на један једини адекватан начин, а то је да чињенице везане за изборе, везане за неправилности утврди Анкетни одбор Народне скупштине Републике Србије.

Може неко рећи да постоје други органи који су овлашћени у складу са законом да се тиме баве, међутим, чињеница је да ти други органи, полиција, судови и тужилаштво, који имају могућност да се баве неправилностима и крађом приликом избора, досада, не само у овом последњем мандату, већ уопште од настанка, односно од увођења вишестраначја поновног у Србији, никада ту своју функцију нису испунили.

Једини начин, уколико заиста желите да се те чињенице расветле, да видимо ко је крао, да видимо ко је прешао цензус а ко није, да видимо кога је Скот на силу угурао у Скупштину, говорим о америчком амбасадору Скоту, једини начин је да се формира анкетни одбор, који би био састављен од представника различитих политичких странака.

Сматрам да свако ко се бави политиком има интерес, највиши могући интерес да утврди чињенице, односно да учествује у њиховом утврђивању и да на тај начин спречи да се и убудуће на неким наредним изборима, када год они буду били, након избора говори о крађи.

Све изборе, претходна три или четири циклуса, и практично све оне од петооктобарске булдожер револуције, обележиле су приче о неправилностима, приче о изборним крађама, о неважећим листићима. То је нешто што је обележило и долазак Томислава Николића на власт.

Подсетићу вас и то да је ДОС-ов режим 2000. године, односно његови челници, када су упали у Народну скупштину Републике Србије, када су је запалили, да су запалили изборни материјал да би спречили да се било када у будућности на валидан начин утврди да Коштуница није победио у првом кругу избора. Чињеница је била да није. Упркос томе, други круг није одржан и отада па до данас наставља се, од избора до избора, да имамо неправилности.

Да ли ће избори бити сада или ће бити почетком наредне године, потпуно је свеједно. Ми из СРС инсистирамо да услови за изборе буду фер и демократски, да избори и сам изборни дан, изборне радње буду

спроведене у складу са законом, али што је најважније, да се више никада не деси након избора да након затварања бирачких места и објављивања од стране РИК-а, нпр. да листа Двери – ДСС није прешла цензус, да њих окупља амерички амбасадор Скот, да позива државно руководство и да каже да се та листа, као и листа Чеда–Чанак–Тадих мора наћи у новом сазиву Народне скупштине.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Шаровићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – нико, уздржан – нико, није гласало 133, од укупно присутних 150 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Божидар Делић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о правима бораца и породица погинулих и несталих бораца, који је поднео Народној скупштини 16. новембра 2017. године.

Да ли народни посланик Божидар Делић жели реч? (Да.)

Изволите.

БОЖИДАР ДЕЛИЋ: Уважени председавајући, даме и господо народни посланици, мислим да је ово већ четрнаести пут да говорим о Закону о борцима, али, господо, желим и да вас обавестим да данас ратни инвалиди и ратни ветерани и борци излазе на улице и долазе пред Председништво Србије.

Једноставно, сећате се прошле године када је донет Закон о изменама Закона о борцима, ратним инвалидима и породицама погинулих бораца? У овој истој сали министар за рад је обећао да неће ниједно право ратним инвалидима бити нарушено ни за један једини динар. За годину дана ратни инвалиди и породице погинулих бораца изгубили су једну целу инвалиднину. Толико о томе колико се говори истина у овом парламенту.

Ево, већ данима поједини министри, а јутрос и премијерка, позивају представнике ветеранских организација, покушавајући с њима да се нагоде да не изађу данас на улицу. А то је, господо, све због вашег понашања овде у Скупштини. Могу да вам кажем да вас борци не доживљавају као народне представнике. Поготово вас не доживљавају као своје представнике.

Непријатељ је нашим инвалидима нанео физичке повреде и они су инвалиди јер су изгубили делове својих тела, али ране на души, господо, ви овде који седите у Скупштини и који тако ноншалантно дигнете руку, односно нећете да дигнете руку за овај закон, ви сте им нанели ране на души и они вам то никада неће заборавити. Ви овде водите рачуна само о себи и о својим политичким странкама, а не водите рачуна о људима који

су управо обезбедили да ви овде у Скупштини и други људи широм Србије мирно живе. Зато ћете, господо, ових дана имати инвалиде и ветеране на улицама Београда.

Срамота је да после 27 година доносите по 15 пута поједине законе, а један од најважнијих закона којим бисте испоштовали оне који су дали своје животе, делове својих тела и своје здравље за ову земљу, нисте за њих изгласали закон. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Делићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 23 народна посланика, против – нико, уздржан – један; није гласало 126 народних посланика, од укупно присутних 150 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Вјерица Радета, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о измени Породичног закона, који је поднела Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Вјерица Радета жели реч? (Да.)

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Породични закон мора да се мења и ми смо предложили измену овог једног члана, наравно, уз допуштење да, уколико има интереса да владајућа већина прихвати овај предлог, да то може свакако да се на известан начин и прошири.

Суштина је да члан који ми желимо овде да мењамо, односно да ставимо ван снаге, производи много проблема и то је из дана у дан све очигледније. Сада свакодневно у јавности слушамо ту врсту проблема и већ се рачуна на десетине хиљада деце која се, на овај или онај начин, волшебно, заправо, узимају родитељима. Најчешће је то са образложењем да су у питању сиромашне породице и просто је невероватно да то може бити разлог да се некој породици узме дете и да се да у хранитељску породицу, а да та хранитељска породица на име чувања тог детета добије одговарајућу новчану накнаду, која је прилично већа од гарантоване зараде.

Ми питамо – зашто се тај износ средстава не даје тим породицама и да онда они лепо воде рачуна о својој деци? Просто је нехумано и невероватно је да ви узмете дете родитељима зато што ти родитељи немају 30.000 динара месечно да дете могу да прехране, а тих 30.000 динара дајете некој другој породици.

Знаете, хранитељство у Србији више није хумани гест; то је постао озбиљан бизнис. Распитајте се по центрима за социјални рад, постоје везе, зна се код ког запосленог у центру се иде, колико се пара даје да се добије

хранитељство и то је нешто што заиста угрожава породицу и што угрожава и ту децу. Знате, те хранитељске породице узму тих 30.000 динара да својој деци купе нове патике, а њихове старе дају том детету чији родитељи не могу да га издржавају јер немају тих 30.000 динара.

И оно што је такође проблем јесте дечији додатак за који треба не знам колико папира и доказа да се достави и на крају људи живе у Београду, Лесковцу, Нишу, није важно где, имају малолетну децу и у неком родном селу свога тате или маме наследили су бабину или дедину кућу, у селу где нема ни школе, ни обданишта, где живи свега неколико десетина старачких домаћинстава, и онда ви лепо кажете – а, има имовину, не може добити дечији додатак.

Дакле, то су те неке аномалије на које смо ми овим предлогом само желели да скренемо пажњу, у очекивању да ће заиста у владајућој већини бити разумевања да се овај предлог стави на дневни ред, да расправљамо, па на крају и да гласамо и да видимо да ли ћемо имати већину за овај предлог. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Радета.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 18 народних посланика, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 134, од укупно присутна 152 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Вјерица Радета, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика, који је поднела Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Вјерица Радета жели реч? (Да.)

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Да подсетимо, Закон о избору народних посланика донет је 2000. године на предлог Српске радикалне странке и тада су све посланичке групе у Парламенту гласале за тај закон. Дакле, успели смо да окупимо немогуће око тог закона, зато што је био у питању добар предлог, односно добар закон. И тај закон јесте био добар све дотле док нисте почели и ви и ови пре вас да га мењате. Било је неколико измена; свака измена је била лошија од оне претходне.

Овај закон о којем говорим је имао надзорни одбор и није било потребе ни за каквим РЕМ-ом, или како се већ звало пре то неко регулаторно тело. Дакле, радило се на принципу посланичких група, што мора бити основ за сваку парламентарну активност.

Даље, дали сте мандат народним посланицима. Ми предлагемо да се врати уставна одредба у закон и да се народним посланицима дозволи,

како им Устав то гарантује, да могу свој мандат поверити политичкој странци на чијој листи су били.

Редослед народних посланика такође не може бити унапред утврђен. Само ћу вас подсетити да сте пре само неколико месеци имали проблем да можда три месеца нисте могли да уведете народне посланике у Народну скупштину када су три посланика из странке Доста је било поднели оставке. Часни људи, поднели су оставке јер су напустили странку, али један од оних који су били на следећој листи је већ са те листе прешао у Српску напредну странку. И закочена је била процедура. Овај из Доста је било, нормално, неће да стави свој потпис да некога са своје листе додели Посланичкој групи Српске напредне странке. И онда не знам шта сте преговарали и после три месеца сте успели тај проблем да решите, а нећете да га решите у закону, да се то никад више не деси.

Мора се повећати цензус за излазак на изборе у коалицијама. Не може бити исти цензус за онога ко излази сам и за онога ко уз себе вуче две, три, пет или 14 политичких партија. Опет, ево праксе, ушли су нам са 5,01%, угурани, Скот их је угурао у Скупштину, ДСС и Двери. Чим су ушли, поделили су се у две посланичке групе. Данас више нико не зна ко је ту у којој посланичкој групи. Највећи неморал је урадила Санда Рашковић Ивић, која је као председник странке својој странци отела мандат и данас тај мандат ваљда припада Вуку Јеремићу, који уопште није учествовао на изборима.

Дакле, ми вам говоримо да треба да прихватите овај наш предлог, да се расправља о њему, да евентуалним амандманима ту нешто још промените, па да заиста решимо тај проблем.

Само још једну реченицу. Због ових аномалија које ви не желите да прихватите, јер нећете да расправљате о нашем предлогу, ми данас у Народној скупштини имамо 14 народних посланика који су тзв. самосталци. Значи, 14 народних посланика овде нема право гласа, јер њих 14 мора да стоји у писарници у високом старту па ко први утрчи добије право да говори пет минута. Сви су они отели мандат, јер су дошли на нечије, па онда и није штета што не могу да говоре. Дакле, молим вас, ево врло конкретно и разложно, прихватите да се расправља о овоме, па да у току расправе можда још нешто додамо, одузмемо и да коначно решимо проблем изборног законодавства.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Радета.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 135 народних посланика, од укупно присутна 152 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Весна Николић Вукајловић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о стављању ван снаге Закона о раду, који је поднела Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Весна Николић Вукајловић жели реч? (Да.)
Изволите.

ВЕСНА НИКОЛИЋ ВУКАЈЛОВИЋ: Важећи Закон о раду је донесен на основу препоруке, односно предлога ММФ-а и страних инвеститора, који су, наравно, мало водили рачуна о правима радника, а углавном су водили рачуна о својим интересима, тако да смо данас, пет година после примене овог закона, у једној општој атмосфери у Србији таквој да цела Србија, односно скоро сви запослени желе промену овог закона. Зашто се жели промена овог закона? Ево навешћу само неколико чланова или тачака на које треба обратити пажњу и зашто треба урадити једну озбиљну анализу ефеката примене овог закона.

Један од разлога јесте зато што страни инвеститори углавном запошљавају људе на одређено време, а у ствари то је, на крају крајева, постала и пракса и 90% радника је данас запослено на одређено време, што није добро. То би требало да буде изузетак.

Затим, минимална цена рада је прописана као минимална цена рада, међутим, и то се злоупотребљава тако да та минимална цена рада буде у ствари стварна зарада константно, за све време кад је радник запослен.

Затим, обрачун зараде. У обрачун зараде се више не калкулише претходни рад код других послодаваца, већ искључиво код тог новог послодавца, што одлично одговара страним инвеститорима. С обзиром на то да су наши људи радили по 20 година, остајали без посла, сада када дође страни инвеститор и он их запосли, оних 20 година не улазе у његову цену рада.

Затим, кад се ради исплаћивање отпремнине, такође се злоупотребљава, јер се, исто тако, за исплаћивање отпремнине рачуна само радни стаж код последњег послодавца.

Затим, имамо широка овлашћења послодавца у смислу злоупотребе, тако да, када је у питању отпуштање радника, послодавац може да то уради кад год он хоће, на начин на који он хоће, зато што му толико закон дозвољава да може да се поиграва са радницима, а радник, када долази на посао сваког јутра, не зна да ли ће остати да ради сутра или неће остати да ради.

Зато је потребно да се уради једна озбиљна анализа ефеката примене овог закона и онда ће се утврдити да овим законом није поспешено запошљавање зато што страни инвеститор када дође, тачно зна и колико му је радних места, колико је субвенција добио, на које време он

долази итд. Затим, под два – црно тржиште и сива економија овим законом апсолутно нису спречени ни у једном сегменту, ни у једном проценту, тако да је остала велика могућност злоупотребе постојећег закона. Сматрамо да овај закон треба хитно да се стави у процедуру и да се изврше измене и допуне овог закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 16, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 137 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Наташа Сп. Јовановић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о држављанству Републике Србије, који је поднела Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Наташа Сп. Јовановић жели реч? (Да.)

Изволите.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Усвајањем Устава 2006. године и Закона о држављанству створена је могућност, а иначе исправка тог закона била на иницијативу и Посланичке групе СРС, да сви Срби који воде порекло из Србије или неко од њихових родитеља, а који својом изјавом признају Србију као своју матичну државу, могу да стекну држављанство Републике Србије.

Међутим, у последњих неколико година Срби, нарочито из Републике Српске, а и из Црне Горе, имају непремостиве административне тешкоће. Иако су ослобођени плаћања таксе за подношење захтева, Срби из Републике Српске, њих преко 50.000, углавном су то студенти или они који су завршили факултете, било у Републици Српској, било у Србији, не могу ни дан-данас да дођу до држављанства.

Заправо, њихови захтеви су у јединици МУП-а по две или три године, у зависности од тога где је пријављено њихово место боравка или ако су то урадили преко конзуларног представништва и они заиста имају велике проблеме. Долазе у ситуацију да их, а имамо, ево, на дневном реду ове седнице и Закон о странцима, третирамо као класичне странце, да после 90 дана напусте Републику Србију и да се поново врате како не би кршили закон.

Веома је важно да покренем данас једно питање, а то је уједно и молба Министарству спољних послова и Министарству финансија, као и Министарству унутрашњих послова.

Пре 10 дана Посланичкој групи СРС обратила се група удружења Срба из Венецуеле. Њих је преко 200 који су потомци оних који су морали да избегну од усташког ножа током Другог светског рата. Настањени су у Венецуели и многи од њих не живе у Каракасу већ у Маракају, где су 1963. године регистровали своје српско удружење.

Они имају захтев од нас и тражили су да то изнесемо на седници Народне скупштине, да им држава Србија помогне да дођу до држављанства. Потписаће те изјаве преко опуномоћеног представника у Србији, госпође Бранке Чоловић, ако им држава Србија да могућност, као и Србима из Републике Српске, да не плате таксу.

Због веома тешке ситуације у Венецуели и због свега онога што Америка ради тамошњем режиму и председнику Мадурџу, наши Срби, наши сународници, њих око 200, у тешкој су ситуацији због тога што немају ни храну ни лекове. Они траже од нас да утичемо, а то је заиста могуће да се реши једним актом надлежних министарстава, да се ослободе таксе. Будите сигурни да ће нам бити захвални.

Од 1945. они чувају национални идентитет у Венецуели. Обновили су Цркву Светог Ђорђа у Каракасу, чине све да се промовишу и наша култура и наш језик и због тога је веома важно да им се изађе у сусрет и да се прихвати измена овог закона, како би се свим Србима који то желе, у најкраћем могућем року, ако испуњавају све услове, дало држављанство Републике Србије. Зато вас молим да гласате за измену овог закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице.

Закључујем гласање: за – 18 народних посланика, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 135 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Ружица Николић на основу члана 92. Пословника Народне скупштине предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о пресађивању људских органа, који је поднела Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Ружица Николић жели реч? (Да.)

Изволите.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Даме и господо народни посланици, када је Закон о пресађивању људских органа био у скупштинској процедури и када је после тога усвојен, ми смо као основну замерку имали увођење тзв. претпостављене сагласности, јер сматрамо да она није добра и да може да доведе до великих злоупотреба и трговине људским органима.

Овим изменама, односно основни разлог за подношење овог предлога јесте измена члана 23. Закона о пресађивању људских органа,

којим предлажемо да се органи ради пресађивања могу узети са пунолетног грађанина Републике Србије само ако се за живота изјаснио да жели да буде донор, а не да ми претпостављамо да жели да буде, јер се није пријавио Управи за биомедицину и изјаснио се другачије.

Ми смо указивали на значај донорства и знамо да нови орган за некога значи и нови живот, али то се једино може постићи позитивном кампањом и промоцијом донорства, и наравно, поновним увођењем донорских картица, а не оваквим законом којим се крши Устав Републике Србије и који може да буде злоупотребљен.

Министарство здравља, али и комплетно друштво, треба да промовише донорство, јер ће се тако повећати број добровољних давалаца органа у Србији и то је једини начин да се постигне жељени ефекат, а никако путем претпостављене сагласности, коју овом предложеном изменом бришемо.

Српска радикална странка је поднела и иницијативу за оцену уставности члана 23. јер је овим чланом прекршен члан 25. Устава Републике Србије који каже да је физички и психички интегритет неповредив и да нико не може бити изложен мучењу, нечовечном и понижавајућем поступању или кажњавању, нити подвргнут медицинским или научним огледима. Зато би било добро да се изврши промена члана 23. јер Уставни суд не може да донесе никакву другу одлуку сем да прогласи овај члан неуставним. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 15 народних посланика, против – нико, уздржан – нико, није гласало 138 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Филип Стојановић на основу члана 92. Пословника Народне скупштине предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о граничној контроли, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Филип Стојановић жели реч? (Да.)

Изволите.

ФИЛИП СТОЈАНОВИЋ: Захваљујем, господине Милићевићу.

Даме и господо народни посланици, поднео сам Предлог закона о изменама и допунама Закона о граничној контроли и тражим да се он уврсти у дневни ред данашње седнице.

Свима је познато да су најважније карактеристике сваке земље њене међународно признате границе којима је она одвојена од других земаља, односно својих суседа. Држава Србија има дефинисане и међународно

признате границе према својим суседима. Границе државе Србије према свом јужном суседу, односно Албанији дефинисане су Резолуцијом 1244, коју је донео Савет безбедности Уједињених нација. Нажалост, Србија је једна од ретких земаља којој је насилно отет део територије од стране 19 држава НАТО-а, као и неки других држава које желе да легализују стање окупације и да границе АП Косова и Метохије према остатку Србије прогласе као међународне границе.

Ми у СРС смо свесни околности под којима је дошло до тога. Ми не кривимо актуелни режим због ситуације у којој се нашло Косово и Метохија, али га кривимо због нечег другог. Наиме, руководећи органи Републике Србије морају непрестано инсистирати на Резолуцији 1244 која гарантује целовитост државне територије Републике Србије. Међутим, досада нисмо видели да овај режим инсистира на Резолуцији 1244 и то сматрамо недопустивим.

Подсећам вас да по тој резолуцији Србија има право да на граници према Албанији распореди 1.000 припадника својих снага безбедности. Као човек који је рођен на Косову и Метохији, који је до насилног егзодуса доле провео цео свој живот, увек ћу тражити од свих режима да инсистира на поштовању Резолуције 1244. Ово тим пре што се међународне околности полако мењају у нашу корист и убеђен сам да нећемо дуго чекати дан када ће Косово и Метохија поново бити интегрисано са остатком Републике Србије. Ако бог да, поново ће кроз Гњилане да се чују српске трубе и да свирају чувену „Гиланку“. Зато око државне територије не би смело да буде никаквих компромиса, док се о свим другим темама може разговарати са Албанцима који... Видите да и Република Хрватска показује нескривене аспирације према делу наше територије која се налази на левој обали Дунава.

По овом питању режим мора бити бескомпромисан, не пристајући ни на какве преговоре или договоре на ову тему. Зато сматрам да ће се усвајањем оваквог закона који сам предложио створити јасне претпоставке неопходности што скоријег стављања окупираног дела наше територије под нашу пуну контролу. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17 народних посланика, против – нико, уздржан – нико, није гласало 136 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Томислав Љубеновић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о финансијског

подршци породица са децом, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Томислав Љубеновић жели реч? (Да.)

Изволите.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Финансијска подршка породицама са децом у виду остваривања права из овог закона допринела би побољшању услова за задовољење основних потреба деце у породицама са децом које нису у могућности да то остваре, тј. постигну, а број таквих породица је све већи.

Усвајањем предложених измена и допуна биле би стављене ван снаге дискриминаторске одредбе важећег закона којим је дефинисано да се право на дечији и родитељски додатак остварује само за прво, друго, треће и четврто дете. Свако дете, без обзира на ред рођења, мора бити равноправно третирано свим правним прописима Републике Србије.

Продужење временског периода исплате родитељског додатка и то за треће дете до навршене 18. године живота уместо досадашњих 10 година живота, за четврто дете до навршене 18. године живота уместо досадашњих 10 година живота, за пето дете и свако наредно дете, за које се досада није могло остварити право на родитељски додатак, до навршене 18. године живота и то би обезбедило делимичну финансијску сигурност породицама са више деце.

Република Србија се последњих деценија суочава са великим демографским проблемима, а један од највећих демографских проблема је недовољан број новорођене деце. Број новорођених је много нижи од броја преминулих, што је довело до негативног природног прираштаја.

Евидентан је велики број младих људи који напуштају земљу, па је изузетно повећан удео старог становништва у укупном броју становништва. Економска ситуација у Републици Србији је све лошија, па се велики број породица суочава са недостатком финансијских средстава, што се директно одражава на рађање и подизање деце.

Имајући у виду све чињенице, неопходно је да држава хитно предузме све мере којима би се створили услови за побољшање финансијског положаја породица са децом и омогућила сигурност у погледу давања државе будућим родитељима. Усвајањем предложених измена и допуна Закона о финансијској подршци породици са децом утицало би се у значајној мери на решавање једног од највећих демографских проблема, а то је недовољан број новорођене деце.

Што се тиче финансијских средстава потребних за спровођење овог закона, став СРС-а је да треба направити трајну прерасподелу средстава у буџету Републике Србије и то тако што ће се коначно престати са финансирањем разних невладиних организација и тај новац одредити за

исплату дечијег о родитељског додатка, на начин како СРС предлаже овим изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом. Усвајањем ових измена и допуна створила би се основа за подстицај рађања више деце и за финансијско оснаживање породица са децом, које би мотивисало родитеље да остану у Србији и да се заустави тренд масовног одласка из Србије.

Сведоци смо свакодневног одласка читавих породица са југа Србије, из Лесковца и других општина Јабланичког и Пчињског округа, где одлазе млади људи, млади брачни парови са малом децом. Они који оду, сигурно се више неће вратити. Треба уложити све напоре да они који су ту, ту и остану.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Љубеновићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 137 народних посланика, од укупно присутна 154 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Дубравко Бојић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о допунама Закона о психоактивним контролисаним супстанцама, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Дубравко Бојић жели реч? (Да.)

Изволите.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Хвала, господине Милићевићу. Драго ми је што сте се успешно опоравили и што сте данас овде.

Добро је што се Закон о психоактивним контролисаним супстанцама понавља овом ротацијом с обзиром на значај теме и важност питања која се уређују овим законом везана за сигурност и здравље грађана. То су питања производње, промета, употребе, чувања, складиштења и уништавања оне дроге која није за даљу употребу. Управо се и моја интервенција односи на овај сегмент – одузета дрога се складишти и чува у просторијама где су и врата, и прозори, и зидови, и патоси и плафони израђени од материјала који омогућавају складиштење.

Тражио сам да се пре уништавања целокупна дрога поново узоркује и изврши квалитативна хемијска анализа. Зашто? Па управо зато што су овде највеће могуће злоупотребе. Зар неко не може цео пакет, цак, кесу да замени неком другом супстанцом, као што смо на филму гледали, брашном или пиљевином или нечим томе сличним?

Борба против дроге је велики проблем и на глобалном нивоу. Сведоци смо скорашњег одузимања велике количине дроге у северној

Немачкој упаковане у пакетима за банане. Радило се о тони и по хероина, чија је вредност преко 300 милиона евра. Затим, у неколико наврата велике количине дроге одузете су у Шпанији. Или најновије велике количине које је Дунав избацио, тона и по хероина избачена у румунској луци Констанци, вредности преко 300 милиона евра. Код нас најновије хапшење припадника групе „Америка“ или јуче ухапшени Албанац са Косова са четири и по килограма хероина.

Сви ови појединачни успеси немају неког ефекта и не одражавају се посебно на српском тржишту наркотика. Зашто? Управо из разлога што су се производња биљака и лабораторије у којима се она справља толико данас намножиле и омасовиле да се уопште не осећа тај успех.

Што се тиче опојних дрога и наркотика, они највише улазе у нашу земљу преко Косова, па тако Приштина постаје све више балкански Медељин, а Косово балканска Колумбија. Наравно, мислим на онај део Косова који је под влашћу шиптарских сепаратиста. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Бојићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – нико, уздржан – нико, није гласао – 141 народни посланик, од укупно присутних 155 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Зоран Деспотовић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Зоран Деспотовић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 12, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 144 народних посланика, од укупно присутних 156 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Срето Перић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о стављању ван снаге Закона о извршењу и обезбеђењу, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Срето Перић жели реч? (Да.)

Изволите.

СРЕТО ПЕРИЋ: Закон о извршењу и обезбеђењу налази се под сталном анализом стручног тима правника Српске радикалне странке, из простог разлога што управо овај део који се односи на тзв. јавне

извршитеље, у народу познатим као приватни извршитељи, наноси огромну штету грађанима Србије. Председник наше странке проф. др Војислав Шешељ након повратка са „службеног пута“ једну од првих политичких изјава коју је дао јесте да ће се активно и СРС, па и он лично, борити за укидање јавних извршитеља.

Како је време пролазило, све је више било разлога за тако нешто. Познато је да је Закон о извршењу у време комуниста донет 1978. године и он је имао 11 измена и допуна све до 2001. године, али ниједне измене и допуне тог закона нису преносиле ту могућност на неког другог осим на судске извршитеље. У последње време у пракси се да приметити да је све већа спрега између неких судских органа, између банака и приватних извршитеља. Просто, мафијашка спрега постоји, па је тако у 2017. години продато око 3.736 станова и других стамбених јединица. Анализе су показале да од тог броја скоро ниједан извршни дужник није имао још једну стамбену јединицу, а извршни повереници, односно лица која су то куповала, могло се приметити да им је то пети, шести, осми, ко зна, можда и десети стан.

Управо због тога ми сматрамо да овај део надлежности треба вратити судским извршитељима. Једном је била и изјава од стране Министарства правде да је то пренето на јавне извршитеље из разлога ефикасности и због тога што нема посебног трошка за државу. У оваквим ситуацијама не сме се поставити питање колико кошта, важно је да то извршење буде правично и да буде са најмањом могућом штетом за извршног дужника. Ево, недавно је био случај да је баш сасвим случајно син једног јавног извршитеља од другог купио стан, а да право прече куповине госпођа Снежана Аксентијевић није имала. Сасвим случајно је овај и сазнао и сасвим случајно дошао у ситуацију да он купи стан пре неког од кога је тај стан насилно отет, а и данас ћемо у расправи у начелу имати неке теме које треба ово да омогуће, односно да спрече.

Овај закон овакав је увео Борис Тадић, односно већина коју је он обезбедио, а прихватио га је 2016. године са нешто измењеним садржајем и Александар Вучић. Велики број грађана Србије се противи оваквом начину извршења и мислим да би овај пут требало гласати за овај предлог закона, иначе ми већ шести пут подносимо овај предлог и нећемо одустати све док се измене и допуне Закона о извршењу не ставе ван снаге. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Перићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 142 народна посланика, од укупно присутних 156 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Никола Савић, на основу члан 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о уџбеницима, који је поднео Народној скупштини 15. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Никола Савић жели реч? (Да.)

Изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Захваљујем, колега Милићевићу.

Даме и господо народни посланици, поднео сам Предлог закона о изменама и допунама Закона о уџбеницима са захтевом да се уврсти на дневни ред ове скупштине. Свима нама је познато да проблем у овој области одавно постоји. Међутим, он је у последње време кулминирао из једног простог разлога, што данас уџбенике пише свако, издаје свако и свако, буквално, врши њихов одабир.

Ово није први пут да СРС упозорава власт да у овој осетљивој области влада јавашлук. Међутим, што се ми више упињемо да докажемо, проблеми су све већи и већи. Ово је посебно важно код оних уџбеника који обрађују српску националну историју и српску културу. Међутим, ако погледамо мало ко све штампа и издаје уџбенике, видећемо да монопол на издавање уџбеника имају фирме из Словеније и Хрватске. Онда и не чуди што је ситуација оваква каква јесте.

Ми у СРС нисмо за то да неко има монопол у овој области, па макар то био и Завод за издавање уџбеника, али једноставно држава мора, преко Просветног националног савета и других институција Министарства просвете, да има прави увид у то шта се овде дешава.

Ми знамо каква је ситуација у неким нашим суседним земљама, као што је рецимо у Црној Гори, где се протерује највећи живи српски песник Његош, а ако се овако настави, страх ме да није далеко дан када ће се то исто десити и у Србији.

Ја сам на некој од претходних седница Народне скупштине, када сам предлагао да се дневни ред допуни овом тачком, показивао какви све уџбеници постоје, па сам и наводио издаваче који издају такве уџбенике, показивао сам илустрације од којих заиста хвата језа када се то види. Мени буквално стид не дозвољава да то поново... Ја сам то једном показао, али не дозвољавам да то поново показујем овде, али буквално држава мора учинити све да овде влада ред.

Значи, суштина онога што сам ја тражио у овом закону јесте да се свим оним ауторима, издавачима који су издавали уџбенике који не одговарају интересима српског народа и који не одговарају чињеницама одузме лиценца за наведену делатност. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Савићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 14, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 144 народних посланика, од укупно присутних 158 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Никола Савић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о безбедности саобраћаја на путевима, који је поднео Народној скупштини 28. марта 2019. године.

Да ли народни посланик Никола Савић жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Никола Савић.

Изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Ми смо на претходној седници Народне скупштине имали измене и допуне Закона о безбедности саобраћаја на путевима и када сам видео да је такав један закон дошао у процедуру, у први мах сам помислио и обрадовао се да ће тај закон обухватити један проблем који се налази и који већ дуго траје у Закону о безбедности саобраћаја на путевима. Међутим, видео сам да од тога нема ништа, да је тај закон обухватао неке друге ствари, где је власт хтела да се додвори нашим сељацима кроз неке, ајде да кажем, бенефиције које су им омогућене код регистрације тих пољопривредних и прикључних машина.

Из тог разлога сам поднео овај предлог закона за измене и допуне Закона о безбедности саобраћаја на путевима, јер је пракса показала да је овај закон у појединим својим одредбама недоречен и контрадикторан и да изазива велике проблеме када дође до саобраћајне незгоде. Једноставно, у неким ситуацијама је немогуће установити ко је кривац за изазвану саобраћајну несрећу.

Наиме, ради се о члану 47. постојећег закона који говори о првенству пролаза на раскрсницама и ја сад не бих улазио у те детаље, сви смо ми углавном возачи, знамо та основна правила регулисања саобраћаја на раскрсницама. Међутим, Закон је овде недоречен, да буквално у неким ситуацијама није потпуно јасно ко има то првенство.

Дешава се ситуација да правници тај закон тумаче на један начин, док га људи из саобраћајне струке тумаче на потпуно други начин и буквално се не може утврдити виновник саобраћајне несреће. Из тог разлога сам тражио да се овај предлог закона уврсти у дневни ред, да Влада, односно надлежно ресорно министарство размотри ово и да донесе одлуку онакву која одговара правилима саобраћаја.

Међутим, ми и данас имамо на дневном реду један од закона из области саобраћаја, додуше, не односи се баш директно на само

регулисање саобраћаја, односи се на превоз путника у друмском саобраћају, али колико видим, о овоме нико није озбиљно размишљао.

Зато апелујем на представнике Владе да погледају овај мој предлог закона и да то уврсте у дневни ред, ако не као мој предлог, онда макар нека га препишу и нека то буде предлог Владе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 13, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 145 народних посланика, од укупно присутних 158 народних посланика.

Констатујем да Скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Мирослава Станковић Ђуричић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложила је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог закона о изменама и допунама Закона о биомедицински потпомогнутој оплодњи, који је поднела Народној скупштини 14. марта 2019. године.

Да ли народни посланик Мирослава Станковић Ђуричић жели реч?
(Да.)

Реч има народни посланик Мирослава Станковић Ђуричић.

Изволите.

МИРОСЛАВА СТАНКОВИЋ ЂУРИЧИЋ: Захваљујем, председавајући.

Сведоци смо изузетно лоше демографске слике Републике Србије. Просечна старост становништва у нашој републици је 43 године. Република Србија сваке године има мање од 35.000 до 38.000 становника. Дакле, годишње нестане једна општина као последица негативног природног прираштаја. Педесетих година прошлог века рађало се 160.000 деце, а данас се рађа 100.000 деце мање, значи, нешто више од 60.000. Број становника Србије је пао испод седам милиона, а ако се овако настави, за четрдесетак година имаћемо три милиона становника мање него данас.

Ако свему додамо и чињеницу да више од 300.000 парова има проблема са неплодношћу, долазимо до тога да је Закон о биомедицински потпомогнутој оплодњи изузетно важан, а проблем наталитета је један од горућих проблема Републике Србије.

Борба са неплодношћу може бити јако дуга и исцрпљујућа. Они који пролазе кроз ову битку знају колико је тешко прикупити сву потребну документацију како би се дошло до комисије за улазак у процес. Притом, медицинске анализе често није могуће урадити у матичној болници, јер не постоје услови, па су парови принуђени да их раде приватно. Таквих је болница у унутрашњости јако пуно. Конкретно, болница у Смедеревској Паланци, одакле ја долазим, не ради 80% анализа потребних за комисију

за улазак у процес. Апелујем на министра здравља да се све болнице у Србији опреме како би све анализе за биомедицински потпомогнуту оплодњу могле да се раде и на тај начин се умногоме умањили трошкови припреме, као и да се скрати време које је у овом случају драгоцено.

Затим, проблем старосне границе. Зашто ограничавати? Треба дозволити свакој жени која испуњава медицинске услове да покуша да се оствари као мајка. Старосна граница може негативно да утиче на психу жене која се бори за потомство, а познато је да је један од важнијих фактора управо психолошко стање жене.

Трећи, али не мање важан проблем који треба регулисати законом јесте дозволити биомедицински потпомогнуту оплодњу и оним паровима који су се већ остварили као родитељи. Овде не мислим само на парове и жене који су родитељи постали уз помоћ биомедицински потпомогнуте оплодње, већ и на оне парове који су своје дете добили природним зачећем. Неретко се дешава да се жена оствари као мајка, а да се затим нешто медицински искомпликује и да више не може да остане у другом стању. Зашто би ти парови били осуђени на једно дете уколико се јавио проблем и уколико је једина шанса да поново постану родитељи баш биомедицински потпомогнута оплодња?

Ово право је гарантовано и Уставом Републике Србије, чланом 63. који у ставу 1. каже да свако има право да слободно одлучи о рађању деце и ставу 2. да Република Србија подстиче родитеље да се одлуче на рађање и помаже им у томе.

Још једна само реченица. Молим вас да подржите овај предлог због алармантне демографске слике и подршке свима који пролазе кроз ову борбу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 17, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 140 од укупно присутних 157 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Маријан Ристичевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора Народне скупштине Републике Србије ради утврђивања чињеница и околности везаних за афере повезане са бившим градоначелником Београда Драганом Ђиласом и ненаменским трошењем средстава, који је поднео Народној скупштини 27. марта 2018. године.

Да ли народни посланик Маријан Ристичевић жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, Драган Ђилас, мултимилионер, милијардер, на фотографији заједно са Мишковићем. Верујем да су то два најбогатија човека у Србији, а многи, као и ја, верују у то.

Даме и господо, поштовани гледаоци, богати људи не воле свој народ. Најбољи доказ за то није чак толико Мишковић, него Драган Ђилас. Свакако, они који су прошле суботе дошли овде могли су се лично уверити у то, чак и они који су били спремни да подрже једног од најбогатијих људи у Србији.

Драган Ђилас је у време док је вршио своју јавну функцију у Граду Београду направио минус од 1,2 милијарде евра. Кажу да је способан. Способан је само за своју приватну фирму, где је спојио јавну функцију и приватну фирму. Тај „способни“ човек је Београд завалио, што кажу наши млади, за 1,2 милијарде евра, а истовремено је на рачунима својих фирми приходао 500 милиона евра или 60 милијарди динара. Толико је он „способан“ да од сиромашних преспе у своје богате џепове.

Ауто-пут нису градили. Градили су само ауто-пут према џеповима демократа, дрпократа, посебно Ђиласа. Девет трака је водило у џепове Драгана Ђиласа. Тако је он постао милијардер.

Бил Гејтс је 95% свог богатства уступио сиромашнима, иако знамо како је стекао новац. Драган Ђилас је 95% или 100% свог богатства отео од сиромашних, отпуштених и слабо плаћених.

Ја тражим да се оснује анкетни одбор због његових малверзација са Шолаком и Дејвидом Питреусом, бившим шефом ЦИА и бившим командантом војних снага у Авганистану.

Даме и господо народни посланици, ја тражим да РЕМ стане на своје ноге. Ако сте приметили, други захтев опозиције... Први је да се ставе партијски, да се означе партијски, да стекну доминацију поново у РЕМ-у. Зашто? То ћу пробати да објасним сада, али и у каснијем јављању.

Дакле, даме и господо народни посланици, поменута тројка је преко СББ-а, кабловског оператера, користећи државне ресурсе, где је Телеком статирао а РЕМ радио у њихову корист... РЕМ је слушао њих, уместо да они слушају РЕМ. На такав начин су стекли у Србији 900.000 претплатника и заузели 54% тржишта у кабловским системима. Телекому је остало, државној фирми, свега 25%.

Наставићу у другом јављању.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ристичевићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – седам, против – нико, уздржан – нико, није гласало 148 од укупно присутних 155 народних посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Маријан Ристичевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора Народне скупштине Републике Србије ради утврђивања чињеница и околности везаних за афере повезане за Александром Јерков и везом са страним обавештајним организацијама и шпијунским службама, који је поднео Народној скупштини 4. октобра 2018. године.

Да ли народни посланик Маријан Ристичевић жели реч? (Да.)

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, да наставим. Александра Јерков је прошла тренинге ЦИА. ЦИА нам је послала Н1 телевизију, која је прекогранични канал.

Драган Ђилас, Шолак и Дејвид Питреус су преузимањем великог дела тржишта, 54%, као кабловски оператер стекли 900.000 претплатника, који годишње уплате преко 120 милиона евра СББ-у. При томе, СББ користи 90% домаћих телевизија и домаћег програма, којима ништа не плаћа. Запамтите, ништа им не плаћају, а користе 90% њихових програма, укључујући и ове националне телевизије. Дакле, програм су произведен добили гратис, а убрали су 120 милиона евра.

Е сад, треба то испумпати, па су се господа досетила да са друге стране користе прекограничне канале и постоји међународни споразум о реемитовању. По том споразуму ти канали немају право да емитују преправљени програм на територији Србије. Дакле, није дозвољено убацивати рекламе, није дозвољено имати студио у Београду, што Н1 телевизија има, што „Спорт клуб“ има. Дакле, то није дозвољено прекограничним каналима.

Домаћи програм користе и не плаћају ништа, а прекограничним каналима, онима који су повезани са Шолаком, Ђиласом и Питреусом, плаћају емитовање. Значи, узму од домаћег народа претплату, домаће канале користе дабе, а страним прекограничним каналима плаћају емитовање на СББ-у. Тако испумпавају оних 120 милиона евра, који завршавају у Ђиласовим, Шолаковим и џеповима Питреуса.

Ништа Питреус није инвестирао овде. Ми смо инвестирали свој новац. Тај новац је отет од грађана, отет је од Телекома, где су имали Радужка, уз помоћ РЕМ-а, чију поставу су поставили Драган Ђилас, Шолак и Дејвид Питреус. Регулаторно тело за електронске медије није радило свој посао. Да је радило, требало је да забрани Н1 телевизију, „Спорт клуб“ и све прекограничне телевизије које су мењале програм.

Ни то им није било доста. Никад им доста није било. Богати људи су као морска вода – што више пију, то су жеднији. А онда су се досетили да преправљајући програме прекограничних телевизија, што је забрањено

међународним споразумом, убацују рекламе за које не плаћају порез, Ђиласове рекламе највероватније. Десет хиљада секунди свако вече на „Спорт клубу“ иде прекограничној телевизији, где приход иде напоље као и она претплата. Још на крају, плаћајући прекограничне канале приказују губитак овде, иако имају 54% тржишта. Телеком са 25% остварује добит, а они приказују губитак јер су испумпали паре и стављају у своје џепове.

Зато опозиција тражи, њихов главни захтев је РЕМ, и то не треба да им дамо и треба да забранимо све прекограничне канале, укључујући и Н1, која не реемитује програм, већ га преправља. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ристичевићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 12, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 141, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Маријан Ристичевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора Народне скупштине Републике Србије ради утврђивања чињеница и околности везаних за проглашење лажне државе Косово, утицаја који је на то имало мишљење Међународног суда правде, те поводом тога одговорности бившег министра иностраних послова Вука Јеремића, који је поднео Народној скупштини 27. марта 2018. године.

Да ли народни посланик Маријан Ристичевић жели реч? (Да.)

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, ја ћу говорити о Реис-Ефендији Вуку Потомку.

(Војислав Шешељ: О коме?)

О „реис-ефендији“. Преведено, то значи министар спољних послова. Бивши, екс „реис-ефендија“ – Вук Јеремић, Вук Потомак, Мурат-ага Поздерац.

Дакле, даме и господо народни посланици, пред изборе 2008. године Вук Јеремић, Борис Тадић, Борко Стефановић, Драган Ђилас су се у Америчкој амбасади договорили. Тражили су од Америчке амбасаде да одложи декларацију о независности косовских Албанаца, да косовски Албанци то не чине док се не заврше председнички избори и Борис Тадић не буде изабран. Америчка амбасада им је изашла у сусрет и они су то касније враћали.

Један начин на који су то враћали је Међународни суд правде, тражење мишљења које нам уопште није било потребно. Захваљујући том мишљењу данас се Албанци позивају на своју независност, да је она легална и легитимна, зато што је Вук Јеремић, Вук Потомак, тражио то

мишљење, и оно је било против Републике Србије, а унапред је знао да је тај међународни суд правде састављен од судија из земаља које су признале Косово и Метохију. Тиме је на одређен начин, заједно са том групом, по мени, учинио акт велеиздаје и ја тражим да се оснује анкетни одбор и да се све то испита.

Даме и господо, и данас Вук Јеремић, кога ја зовем Реис-Ефендија Вук Потомак, има подршку, рецимо Мухамеда Ченгића, који је члан Муслиманског братства. Дакле, он тражи да Вук Јеремић буде изабран за председника Републике Србије и ја верујем да му грађани то неће дозволити. Ради се о хистеричној особи која је у суботу овде толико крештала. Мора да му шкоде оне стране цигарете од 1.500 евра кутија и ја верујем, драги моји гледаоци, да су Вуку Јеремићу, који је претходно вечерао у скупом ресторану, они краци од јастога запели у грло, зато је толико претио и крештао. Док је то чинио у суботу приликом митинга опозиције, грађани који су учествовали на том митингу треба да знају да пребогати Вук Јеремић, Вук Потомак, није на њиховој страни, већ је против њих. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – осам, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 145, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Маријан Ристичевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора Народне скупштине Републике Србије ради утврђивања чињеница и околности везаних за изјаве Санде Рашковић Ивић о Сребреници и Олуји, који је поднео Народној скупштини 27. марта 2018. године.

Да ли народни посланик Маријан Ристичевић жели реч? (Да.)

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, поштовани гледаоци, ова фотографија сама за себе говори све. Овакав поздрав није примерен српском народу.

Дакле, ради се о госпођи Санди Рашковић Ивић. Поред ње се Бошко Љотић задовољно смешка. Ради се о поздраву који није својствен српском народу и није никада био. Можда оном Марисаву Петровићу из оног петог одреда, можда је Бошку Љотићу, а овде свакако видите Санду Рашковић Ивић, која тим недозвољеним поздравом покушава да поздрави окупљене грађане.

Даме и господо, ради се о њене две изјаве. Једна од изјава директно крши документ Народне скупштине, да је Сребреница била велики злочин,

али не и геноцид. Изјавом да је случај у Сребреници био геноцид она је грубо прекршила акт Народне скупштине. Ја мислим да анкетни одбор треба да се позабави њоме.

Такође, изјавом да је Олуја, где је протерано 250.000 Срба, побијено више хиљада, укључујући жене и децу, старце и старице, изјавом да је то била хуманитарна акција, ја мислим да је она довољно рекла и да и то иде у прилог формирању анкетног одбора да се испитају штете које нам је нанела приликом давања оваквих изјава, и држави, као и народу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ристичевићу.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 21, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 132 од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Маријан Ристичевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора Народне скупштине Републике Србије ради утврђивања чињеница и околности везаних за ненаменско трошење средстава додељених за предизборну кампању, који је поднео Народној скупштини 27. марта 2018. године.

Да ли народни посланик Маријан Ристичевић жели реч? (Да.)

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, овде држим два документа. Ово је шема прања новца како је Бошко Обрадовић звани Бошко Љотић, насилник, из своје странке, а средства су из буџета Републике Србије, која су после изборне кампање требало да буду враћена у републички буџет, како је оштетио републички буџет за 30 милиона динара, односно како је преко своје странке опрао тај новац преко фиктивних послова са предузетничким радњама.

Овде је та шема. Сав новац је истог дана пребацивао на предузетничке радње. Новац је подизан за фиктивне послове и враћан Бошку Обрадовићу. Па је, рецимо, само за наводне електрорадове, у четири наврата испумпао укупно 5.665.000 динара. За послове у Борчи везане за извесне Цвијановиће, који су отварали предузетничке радње и који су били кандидати на његовој листи, укупно је испумпано 9.698.496 динара. Такође, преко адвокатских канцеларија, којима је уплаћивао и по 700.000 и по милиона динара, укупно је испумпао 3.260.000 динара. Такође из средстава републичког буџета која није вратио преко послова са дизајн предузетничким радњама испумпао је прво 3.900.600 динара и после тога укупно још 3.400.000, што је сума од 7.300.600 динара.

Кривичну пријаву коју смо предали за укупно 28.690.000 динара тренутно ради УКП, а ја верујем да им на неки начин треба дати подршку

и, с обзиром на то да се ради о случају да он покушава да као политички противник покаже да је политичка жртва, у ствари се ради о криминалним радњама, да на такав начин он покушава да избегне одговорност, што не смемо допустити.

Такође, да се не бих поново јављао, он је познат по томе што склапа савезе са политичким организацијама из Хрватске, врло екстремна Радничка фронта, са Мухамедом Ченгићем из Тузле, бугарском Атаком, са неонацистичком организацијом из Немачке, није пракса да те политичке организације у Србији раде и зато мислим да анкетни одбори треба да се позабаве његовим делатностима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 10, против – нико, уздржан – нико, нису гласала – 143, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да Народна скупштина није прихватила овај предлог.

Народни посланик Маријан Ристичевић, на основу члана 92. Пословника Народне скупштине, предложио је да се дневни ред седнице допуни тачком – Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора Народне скупштине Републике Србије ради утврђивања чињеница и околности везаних за посете Народној скупштини Републике Србије одређених екстремистичких организација и појединаца, који је поднео Народној скупштини 27. марта 2018. године.

Да ли народни посланик Маријан Ристичевић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – шест, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 147 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да овај предлог није прихваћен.

Предлог за спајање расправе.

Народни посланик Александар Мартиновић, на основу члана 92. став 2, члана 157. став 2 и чл. 170. и 192. Пословника Народне скупштине, предложио је да се обави заједнички начелни и јединствени претрес о:

- Предлогу закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о допуни Закона о буџетском систему, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Чешке Републике о регулисању дуга Републике Србије према Чешкој Републици, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и *Rondex Finance, Inc.* о регулисању неизмиреног

дуга Републике Србије према *Rondex Finance, Inc.* из периода клириншког начина плаћања, који је поднела Влада;

- Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о активностима Француске агенције за развој и институције *PROPARCO* у Србији, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о давању гаранције Републике Србије у корист *Societe Generale* банке Србија а.д. Београд, Комерцијалне банке а.д. Београд и Војвођанске банке а.д. Нови Сад по задужењу Јавног предузећа „Србијагас“ Нови Сад, по основу Уговора о кредиту за изградњу гасовода на територији Републике Србије од границе са Републиком Бугарском до границе са Мађарском и другим суседним земљама са Републиком Србијом кроз улагање у капитал акционарског друштва *South Stream Serbia AG, Zug*, Швајцарска, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о странцима, који је поднела Влада; Предлогу закона о измени Закона о управљању аеродромима, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о измени и допуни Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о међународном друмском саобраћају, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, који је поднела Влада;
- Предлогу закона о изменама и допунама Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, који је поднела Влада;
- Предлогу одлуке о давању сагласности на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Заштитника грађана, који је поднео Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања;

- Предлогу одлуке о давању сагласности на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Повереника за заштиту равноправности, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу.

Да ли народни посланик Александар Марковић жели реч? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Молим народне посланике да притисну одговарајући тастер на посланичкој јединици.

Закључујем гласање: за – 137, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 16 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Констатујем да је Народна скупштина прихватила овај предлог.

Пошто смо се изјаснили о предлозима за стављање на дневни ред седнице аката по хитном поступку, предлозима за допуну предложеног дневног реда и о предлогу за спајање расправе, на основу члана 93. став 3. Пословника Народне скупштине, стављам на гласање предлог дневног реда у целини.

Закључујем гласање: за – 137, против – нико, уздржан – нико, није гласало – 16 народних посланика, од укупно присутна 153 народна посланика.

Дневни ред:

1. Предлог закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, који је поднела Влада;

2. Предлог закона о допуни Закона о буџетском систему, који је поднела Влада;

3. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Чешке Републике о регулисању дуга Републике Србије према Чешкој Републици, који је поднела Влада;

4. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и *Rondex Finance, Inc.* о регулисању неизмиреног дуга Републике Србије према *Rondex Finance, Inc.* из периода клириншког начина плаћања, који је поднела Влада;

5. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о активностима Француске агенције за развој и институције *PROPARCO* у Србији, који је поднела Влада;

6. Предлог закона о давању гаранције Републике Србије у корист *Societe Generale* банке Србија а.д. Београд, Комерцијалне банке а.д. Београд и Војвођанске банке а.д. Нови Сад по задужењу Јавног предузећа

„Србијас“ Нови Сад, по основу Уговора о кредиту за изградњу гасовода на територији Републике Србије од границе са Републиком Бугарском до границе са Мађарском и другим суседним земљама са Републиком Србијом кроз улагање у капитал акционарског друштва *South Stream Serbia AG, Zug*, Швајцарска, који је поднела Влада;

7. Предлог закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, који је поднела Влада;

8. Предлог закона о изменама и допунама Закона о странцима, који је поднела Влада;

9. Предлог закона о измени Закона о управљању аеродромима, који је поднела Влада;

10. Предлог закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, који је поднела Влада;

11. Предлог закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица, који је поднела Влада;

12. Предлог закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају, који је поднела Влада;

13. Предлог закона о измени и допуни Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, који је поднела Влада;

14. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о међународном друмском саобраћају, који је поднела Влада;

15. Предлог закона о изменама и допунама Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, који је поднела Влада;

16. Предлог закона о изменама и допунама Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, који је поднела Влада;

17. Предлог одлуке о давању сагласности на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Заштитника грађана, који је поднео Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања;

18. Предлог одлуке о давању сагласности на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Повереника за заштиту равноправности, који је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу.

Прелазимо на тачке 1–18 дневног реда (заједнички начелни и јединствени претрес):

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О КОНВЕРЗИЈИ СТАМБЕНИХ КРЕДИТА ИНДЕКСИРАНИХ У ШВАЈЦАРСКИМ ФРАНЦИМА,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ ЧЕШКЕ РЕПУБЛИКЕ О РЕГУЛИСАЊУ ДУГА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА ЧЕШКОЈ РЕПУБЛИЦИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И *RONDEX FINANCE, INC.* О РЕГУЛИСАЊУ НЕИЗМИРЕНОГ ДУГА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА *RONDEX FINANCE, INC.* ИЗ ПЕРИОДА КЛИРИНШКОГ НАЧИНА ПЛАЋАЊА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ФРАНЦУСКЕ О АКТИВНОСТИМА ФРАНЦУСКЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА РАЗВОЈ И ИНСТИТУЦИЈЕ *PROPARCO* У СРБИЈИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДАВАЊУ ГАРАНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У КОРИСТ *SOCIETE GENERALE* БАНКЕ СРБИЈА АД БЕОГРАД, КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ АД БЕОГРАД И ВОЈВОЂАНСКЕ БАНКЕ АД НОВИ САД ПО ЗАДУЖЕЊУ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „СРБИЈАГАС“ НОВИ САД, ПО ОСНОВУ УГОВОРА О КРЕДИТУ ЗА ИЗГРАДЊУ ГАСОВОДА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД ГРАНИЦЕ СА РЕПУБЛИКОМ БУГАРСКОМ ДО ГРАНИЦЕ СА МАЂАРСКОМ И ДРУГИМ СУСЕДНИМ ЗЕМЉАМА СА РЕПУБЛИКОМ СРБИЈОМ КРОЗ УЛАГАЊЕ У КАПИТАЛ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА *SOUTH STREAM SERBIA AG, ZUG*, ШВАЈЦАРСКА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СТРАНЦИМА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О УПРАВЉАЊУ АЕРОДРОМИМА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЖИЧАРАМА ЗА ТРАНСПОРТ ЛИЦА,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕВОЗУ ПУТНИКА У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПОСТУПКУ УПИСА У КАТАСТАР НЕПОКРЕТНОСТИ И ВОДОВА,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ УЈЕДИЊЕНОГ КРАЉЕВСТВА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ И СЕВЕРНЕ ИРСKE О МЕЂУНАРОДНОМ ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОСТУПКУ РЕГИСТРАЦИЈЕ У АГЕНЦИЈИ ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ,
- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАЛОЖНОМ ПРАВУ НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА УПИСАНИМ У РЕГИСТАР,
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРАВИЛНИК О УНУТРАШЊЕМ УРЕЂЕЊУ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ РАДНИХ МЕСТА У СТРУЧНОЈ СЛУЖБИ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА,
- ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРАВИЛНИК О УНУТРАШЊЕМ УРЕЂЕЊУ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈИ РАДНИХ МЕСТА У СТРУЧНОЈ СЛУЖБИ ПОВЕРЕНИКА ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ.

Најпре обавештење о позванима на седницу.

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да су позвани да седници присуствују сви чланови Владе са сарадницима и то: Славица Савичић и Јелена Танасковић, државни секретари у Министарству финансија; Бојана Станић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања; Миодраг Поледица и Александра Дамњановић, државни секретари у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Милица Ћатић, секретар Министарства унутрашњих послова; Зоран Илић, Јованка Атанацковић и Ђорђе Милић, помоћници министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Душан Вучковић, помоћник министра привреде; Дарко Комненић и Верица Игњатовић, вршиоци дужности помоћника министра финансија; Лазар Радаковић и Саша Стојановић, вршиоци дужности помоћника министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Јован Ћосић, в.д. помоћника министра правде; Ана Триповић, вршилац дужности директора Управе за јавни дуг у Министарству финансија; Лука Томић, шеф Кабинета министра финансија; Стојанка Вучковић, шеф Кабинета министра привреде; Гордана Савић, шеф Одсека у Министарству привреде; Зорица Вулић, из Управе граничне полиције у Министарству унутрашњих послова; Бојан Терзић, из Народне банке Србије; Ирена Ињац, виши саветник у Министарству финансија; Сава Гаврановић, виши саветник у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;

Владимир Винш, самостални саветник у Министарству правде; Миладин Маглов, регистратор; Ружица Мачукат, заменик регистратора Регистра привредних субјеката у Агенцији за привредне регистре и Ивана Јаначковић, дипломирани правник.

Отварам заједнички начелни претрес.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 157. став 2, члану 170. и члану 192. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички начелни и јединствени претрес о: Предлогу закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, Предлогу закона о допуни Закона о буџетском систему, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Чешке Републике о регулисању дуга Републике Србије према Чешкој Републици, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и *Rondex Finance, Inc.* о регулисању неизмиреног дуга Републике Србије према *Rondex Finance, Inc.* из периода клириншког начина плаћања, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о активностима Француске агенције за развој и институције *PROPARCO* у Србији, Предлогу закона о давању гаранције Републике Србије у корист *Societe Generale* банке Србија а.д. Београд, Комерцијалне банке а.д. Београд и Војвођанске банке а.д. Нови Сад по задужењу Јавног предузећа „Србијагас“ Нови Сад, по основу Уговора о кредиту за изградњу гасовода на територији Републике Србије од границе са Републиком Бугарском до границе са Мађарском и другим суседним земљама са Републиком Србијом кроз улагање у капитал акционарског друштва *South Stream Serbia AG, Zug*, Швајцарска, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о странцима, Предлогу закона о измени и допуни Закона о управљању аеродромима, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друмском саобраћају, Предлогу закона о измени и допуни Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова, Предлогу закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о међународном друмском саобраћају, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, Предлогу одлуке о давању сагласности на Правилник о

унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Заштитника грађана и Предлогу одлуке о давању сагласности на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Повереника за заштиту равноправности.

Да ли представници предлагача, сви чланови Владе, народни посланик др Александар Мартиновић, председник Одбора за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања и народни посланик Петар Петровић, председник Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу желе реч?

Најпре, да ли представници предлагача желе реч?

Реч има министар Синиша Мали.

СИНИША МАЛИ: Уважени председавајући Народне скупштине Републике Србије, поштовани министре, поштовани посланици, пред вама се налази Предлог закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, којим се после више од једне деценије решава проблем грађана који имају стамбене кредите у тој валути. Овај лекс специјалис је компромисно решење између неколико заинтересованих страна грађана, односно удружења која их представљају, банака и државе са треће стране. Предлогом закона биће обухваћени сви корисници ових кредита, на чему смо као држава инсистирали, а како бисмо омогућили свим грађанима који имају овај проблем да га трајно и реше.

У последњих неколико недеља ова тема је, као што знате, веома актуелна у јавности, па су тако могла да се чују различита мишљења. Поједини економисти сматрају да је узимање кредита индивидуална одлука и да држава, односно сви порески обвезници не треба да плаћају нечије погрешне потезе. То свакако јесте индивидуална одлука, али са друге стране, не треба да дозволимо да људи остану на улици без крова над главом уколико има простора и могућности да им помогнемо.

Подсетићу вас да је председник Републике Србије Александар Вучић пре тачно три недеље посетио задужене грађане испред Врховног касационог суда и обећао им је да ће бити пронађено решење за њихов проблем. Разговори који су затим уследили нису били нимало лаки, али смо успели да нађемо компромис, тако да данас испуњавамо обећање које је председник тада дао. Мислим да смо, с обзиром на дате околности, пронашли најбоље могуће решење за све три стране.

Претходних недеља смо, такође, могли да чујемо критике од стране опозиције која се сада, наводно, забринула за проблеме ових људи. Лицемерно је и тужно што покушавају да искористе тешку и немилу ситуацију у којој се задужени грађани налазе, тако што критикују извршну власт и тиме покушавају да стекну јефтине политичке поене. То су, да вас подсетим, исти они људи који су, док су били на власти, охрабривали

грађане да узимају кредите у швајцарским францима, а данас, када су у опозицији, с обзиром на то да немају своје идеје и програме, управо покушавају да скрену пажњу на себе користећи те исте грађане које су преварили пре само 10 или 12 година. Интересује ме шта ће данас да кажу, данас када решавамо овај проблем, данас када су државне финансије довољно стабилне и када имамо новац који ћемо издвојити у ову сврху.

Подсетићу вас да до пре само неколико година ово не би било могуће. Каса коју су нам оставили била је потпуно празна. Морали смо најпре да доведемо у ред наше јавне финансије, како бисмо дошли до тога да можемо да решавамо наслеђене проблеме, а међу којима и проблеме грађана који су задужени у швајцарским францима.

На крају овог уводног дела подсетио бих вас на неке од макроекономских резултата које смо постигли, а захваљујући којима данас можемо да говоримо о овом закону. У прва три месеца ове године остварили смо суфицит у буџету у износу од 15,8 милијарди динара, иако смо имали планирани дефицит од 19 милијарди динара. То је за скоро 35 милијарди динара боље од буџетског плана. Дакле, за 300 милиона евра смо бољи него што смо планирали у првом кварталу ове године.

Подсетићу вас и да смо прошле године имали раст нашег БДП-а од 4,3% и да смо иза себе оставили скоро све земље из региона, укључујући и неке чланице Европске уније. Лошији резултат од нас имају и Хрватска, и Румунија, и Бугарска, и Словачка, и БиХ, и Северна Македонија и Албанија.

Јавни дуг на крају марта износио је 50,8% БДП-а, а сећате се, 2015. године био је преко 70% нашег БДП-а.

Осим тога, укупна вредност страних директних инвестиција у прошлој години износила 3,5 милијарди евра, док су све друге земље у региону привукле укупно 1,9 милијарди, при томе, незапосленост је дупло мања него 2013. године, па је тако са рекордних 25,9% пала на око 12%. И даље је то високо, али се сваки дан боримо за нова радна места и нове фабрике и бољи квалитет живота грађана Србије.

Уважени народни посланици, на основу ових добрих макроекономских резултата ви данас имате испред себе лекс специјалис, закон којим решавамо проблеме задужених у швајцарским францима, којих према подацима кредитног бироа има тачно 15.785. Сада ћу се осврнути на неке од главних одредаба предложеног закона.

Предлог закона предвиђа да се преостали део дуга корисника конвертује у еуро, након чега ће се износ добијен конверзијом умањити за 38%. Додатно олакшање представља и чињеница да се обрачун конверзије врши на износ без затезних камата и на томе смо као држава инсистирали. Такође, иако је било тенденција да се ограничи домашај примене закона,

његове одредбе ће се примењивати на све постојеће кориснике задужене у швајцарским францима.

Што се каматне стопе тиче, банка је дужна да на износ добијен конверзијом примени каматну стопу према понуди банке која је важила на дан 31. март 2019. године за кредите индексиране у еврима исте врсте и рочности. За оне банке које нису имале у понуди стамбене кредите или су имале несразмерно велике и високе каматне стопе примењен је лимит од 3,4% плус тромесечни или шестомесечни еурорибор за променљиве каматне стопе и лимит од 4% за фиксне каматне стопе. Кроз ограничавање висине каматне стопе успећемо на минимум да сведемо ризик даље отплате кредита.

По овом закону банка је дужна да у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона достави кориснику понуду заједно са индикативним обрачуном. Са друге стране, корисници који се одлуче да прихвате конверзију, у обавези да у року од 30 дана од пријема поменутих докумената обавесте банку о својој одлуци. Уколико се корисник не одлучи за конверзију, отплата кредита се наставља у складу са постојећим уговором о кредиту. Корисници који се одлуче за конверзију, и то је веома важно, неће сносити никакве додатне трошкове као, што су трошкови јавних бележника и катастара, а сва постојећа средства обезбеђења остају на снази. Парнични поступци, чији је предмет спор у вези са валутном клаузулом, прекидају се даном ступања на снагу закона све до краја рока у ком корисник може изабрати конверзију. У исто време, сва извршења у поступку принудног извршења, односно вансудског намирења се одлажу од дана ступања овог закона до истека поменутог рока.

Издајања државе у сврху примене овог закона ће износити до 11,7 милијарди динара и то у случају да сви корисници прихвате понуђено решење. То није мали новац, али је то новац који, захваљујући одговорној економској политици имамо на располагању и желимо да га искористимо како бисмо помогли грађанима Србије. Надзор над применом овог закона вршиће Народна банка Србије.

Поштовани народни посланици, надам се да ћете у дану за гласање подржати предлог овог закона како бисмо коначно затворили ову причу која мучи хиљаде породица широм наше земље.

На дневном реду је и Предлог закона о допуни Закона о буџетском систему. Овим законом се врши усклађивање са чланом 52. Закона о предшколском васпитању и образовању. Њиме је прописано да основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању. На тај начин ће плате запослених у предшколским установама бити повећане за 9% у односу на плату из децембра 2018. године, уместо

досадашњих 7%, и то почев од плате за мај 2019. године која се исплаћује у јуну ове године. Ово је веома важна и добра вест за запослене у предшколским установама широм Србије и мислим да ће овом одлуком бити задовољни. Финансијски ефекти овог закона на буџете локалних власти износиће 382 милиона динара.

Пред вама је, такође, данас и закон о потврђивању Споразума Владе Републике Србије и Владе Чешке о регулисању дуга и закон о потврђивању Споразума између Владе Србије и *Rondex Finance*. Нерегулисани дуг Републике Србије према Чешкој Републици који потиче из периода клириншког начина плаћања у промету роба и услуга између бивше СФРЈ и бивше Чешке и Словачке Федеративне Републике годинама је стајао као отворено питање у односима две земље.

Реч је о нелоцираном државном дугу бивше СФРЈ, који подлеже подели између свих држава сукцесора, а у складу са одредбама Споразума о питању сукцесије, потписаног 29. јуна 2001. године.

Међутим, како у оквиру Комитета за расподелу финансијске активе и пасиве бивше СФРЈ није постигнут консензус о подели, Република Србија је самостално, у билатералним преговорима на међународном нивоу, регулисала припадајући део дуга најпре са Чешком Републиком а затим и са повериоцем *Rondex Finance*.

Почетни дуг Србије према Чешкој износио је 32,7 милиона америчких долара, али је након преговора сведен на 9,8 милиона што представља умањење обавеза Републике Србије за 70%. Такође, имајући у виду да је од почетних 10,9 милиона америчких долара, дуг који ће бити једнократно отплаћен повериоцу *Rondex Finance* сведен на 3,2 милиона долара, то је умањење обавеза Републике Србије од око 70%, што је такође оптимално постигнут договор са наше стране.

Следећа тачка на дневном реду је Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о активностима Француске агенције за развој и друштва за промоцију и учешће у привредној сарадњи у Републици Србији. Споразум регулише оснивање представништва АФД групе у Србији ради унапређења и реализације њихових активности. Ова се група иначе бави обезбеђењем званичне помоћи Републике Француске земљама у развоју и активна је у више од 80 земаља, кроз мрежу од око 60 локалних канцеларија. Група АФД подржава привредни раст кроз обезбеђење финансијске и техничке помоћи као и инвестиције у складу са тим споразумом и правним оквиром Републике Србије, узимајући у обзир националне приоритете у вези са међународном развојном помоћи Владе Републике Србије.

Поштовани посланици, данас је на дневном реду и Закон давању гаранције Републике Србије у корист *Societe Generale* банке,

Комерцијалне банке и Војвођанске банке за измиривањем обавеза Јавног предузећа „Србијагас“. Реч је о задужењу „Србијагаса“ по основу уговора о кредиту за изградњу гасовода на територији Републике Србије од границе са Републиком Бугарском до границе са Мађарском и другим суседним земљама са Србијом кроз улагање у капитал акционарског друштва *South Stream Serbia AG*. Износ кредита је 70 милиона евра, а рок враћања шест је година, укључујући период почека од две године. Наведени гасовод је део међународног пројекта којим се природни гас из Руске Федерације испоручује ка земљама југоисточне и централне Европе. Доношење овог закона предуслов је да пословне банке одобре кредите ЈП „Србијагас“ као и исплату одобрених средстава.

Поштовани посланици, пред вама је данас и Предлог закона о изменама и допунама Закона о странцима. Имајући у виду значај и интерес наше земље за додатним запошљавањем радника, а самим тим и јачање наше привреде и економије, Министарство унутрашњих послова израдило је Нацрт закона о изменама и допунама Закона о странцима, а у циљу омогућавања страним држављанима да у Републици Србији добију радну дозволу по олакшаној процедури. Поменута олакшана процедура за добијање радне дозволе предвиђа могућност да странац, коме је издата виза за дужи боравак, по основу запошљавања оствари право на запошљавање у складу са прописима који уређују запошљавање странаца у Републици Србији.

Такође, још једна новина у овом закону је прописивање могућности да страни држављанин поднесе захтев за привремени боравак, како лично тако и електронским путем, с тим да ће се ближи услови за подношење захтева за одобрење привременог боравка електронским путем прописати подзаконским актом, односно правилником. Могућност подношења овог захтева електронским путем предвиђена је и за случај да страни држављанин подноси захтев из иностранства, чиме се максимално убрзава поступак добијања одобрења привременог боравка странаца у Републици Србији.

Овим предлогом закона прописано је јединствено управно место за подношење обједињеног захтева за привремени боравак и дозволу за рад странца, тако да странац захтев за одобрење, односно продужење привременог боравка странца са захтевом за дозволу за рад подноси лично или електронским путем надлежном органу на прописаном обрасцу.

Још једном бих желео да истакнем да ће се предложеним законом о изменама и допунама Закона о странцима створити неопходни услови за даља поједностављења административних поступака приликом издавања радне дозволе странцу, а у циљу стварања још повољнијег пословног окружења повећањем конкурентности и даљег привлачења страних

инвестиција као једног од приоритета Владе Републике Србије, што ће допринети и отварању нашег тржишта радне снаге и тржишта капитала за нове идеје, нове технологије и јачање привредног потенцијала наше земље.

Уважени посланици, надам се да ћете у дану за гласање подржати предложена законска решења. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, министре Мали.

Реч сада има министар рада, запошљавања, социјалне политике и бораких питања, господин Зоран Ђорђевић.

Изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Поштовани потпредседниче Народне скупштине, поштовани посланици, господо министри и госпођице министарко, поштоване колеге, даме и господо, Закон о запошљавању странаца усвојен је крајем 2014. године и већ у првим годинама након ступања на снагу били су приметни позитивни ефекти његове примене. Наиме, до његовог доношења у примени је био закон из 1978. године, када се на годишњем нивоу у просеку издавало око 1.500 дозвола за рад странцима.

Од почетка примене новог закона, односно од децембра 2014. године па до данас, Национална служба за запошљавање издала је укупно 33.167 дозвола за рад, како нових, тако и продужених.

Сама примена закона у пракси отворила је поједина питања, тако да је у децембру 2017. године и у јуну 2018. године извршено прецизирање појединих одредби овог закона, а у циљу поједностављења процедура, издавања дозвола за рад и лакше примене прописа у пракси.

Овим трећим изменама Закона о запошљавању странаца врши се даље прецизирање појединих одредби закона и доприноси се ефикаснијем спровођењу прописа и ефикаснијем поступању надлежних органа, што у крајњем случају позитивно утиче на даљи развој повољнијег пословног окружења и привлачење страних инвестиција.

Овај предлог закона прате истовремено измене и допуне Закона о странцима, којим се врши поједностављење поступка приликом прибављања одобрења за привремени боравак и прецизирају се одредбе које уређују прибављање виза за дужи боравак по основу запошљавања.

Усклађивањем одредби Закона о запошљавању странаца и Закона о странцима послодавцу се пружа могућност да током трајања поступка одобрења визе за дужи боравак по основу запошљавања, који се води пред надлежним дипломатско-конзуларним представништвом, покрене поступак за издавање радне дозволе пред Националном службом за запошљавање. Дакле, док је странац још увек у поступку прибављања визе

за дужи боравак по основу запошљавања, односно док је још увек у иностранству, послодавац може предузети неопходне активности пред Националном службом за запошљавање и у циљу издавања одговарајуће радне дозволе.

Предлогом закона предвиђено је и обједињено поступање Националне службе за запошљавање приликом продужења радне дозволе за упућена лица и радне дозволе за кретање у оквиру привредног друштва, као и могућност издавања радне дозволе странцу коме је одобрена виза за дужи боравак по основу запошљавања.

Обједињено поступање Националне службе за запошљавање подразумева да се терет прибављања потребне документације, прибављање претходног мишљења ресорног министарства о оправданости продужења наведених врста радних дозвола и сагласности министарства надлежног за послове запошљавања пребацује на Националну службу за запошљавање, чиме је извршено поједностављење поступка а послодавцу знатно олакшан поступак продужења радне дозволе.

Овај закон је управо прави сигнал да је Република Србија земља убрзаног развоја и да постоји заинтересованост странаца да раде у њој, као и страних инвеститора да инвестирају и преносе своја знања домаћим послодавцима у Републици Србији.

Хвала вам, а верујем да ћете у дану за гласање подржати и гласати за усвајање овог закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Реч има потпредседник Владе и министар грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, проф. др Зорана Михајловић.

Изволите.

ЗОРАНА МИХАЈЛОВИЋ: Добар дан.

Поштовани председавајући, поштовани министри, драге посланице и посланици, из области коју покрива Министарство саобраћаја, грађевинарства и инфраструктуре пред вама је сет закона, готово седам, предлога закона о изменама и допунама. Сви су једнако важни и покривају област која треба да нам помогне да направимо један бољи, још бољи амбијент за улагање у Србију, још бољи амбијент у којем може да се ради и да се отварају нова радна места. Ставићу акценат посебно на неколико измена и допуна закона. Један од њих је Предлог закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи и о изменама и допунама Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова.

Србија је земља која има, пре свега, не само стабилну политичку ситуацију, него има стабилан буџет, и у том смислу ми већ претходних неколико година убрзано припремамо почетак нових великих

инфраструктурних пројеката. Оно што смо могли да видимо из новог закона о планирању и изградњи и из свега што смо урадили у претходном периоду потпуно је јасно да Србија јесте учинила много на брзини издавања грађевинских дозвола и локацијских услова. На крају крајева, то се мери и на листама Дуинг бизниса, где је Србија у односу на 2014. годину, кад је била друга али отпозади, дакле на 184. месту, данас је на 11. месту на свету по брзини издавања грађевинских дозвола. Ипак смо сматрали да линијски инфраструктурни објекти, који су веома значајни за привредни развој наше земље, морају да буду много брже реализовани у оном делу који се зове издавање дозвола.

Суштина измене и допуне ова два закона тиче се две ствари – како да скратимо време и како да смањимо трошкове, будући да ћемо одређене процесе радити паралелно. Подсетићу вас само да се вредност нових инфраструктурних пројеката, које ћемо започињати како 2019. тако и свих наредних година, мери милијардама евра, а ми причамо о вредности садашњих и потенцијалних инфраструктурних пројеката од 16 милијарди евра у области друског саобраћаја, железничког саобраћаја, водног саобраћаја и ваздушног саобраћаја.

Мислимо, такође, да у Предлогу измена и допуна Закона о планирању и изградњи постоје и измене које се тичу функционисања Инжењерске коморе. Сматрамо је заиста веома важном комором и желимо да убрзамо, такође, процес, практично, свега онога што та инжењерска комора треба да нам да. Србији су потребни инжењери у свим областима, али ти инжењери треба да раде заједно, односно надамо се да ће бити укључени у све ове велике инфраструктурне пројекте које ћемо радити.

Следећи закон јесте Предлог закона о изменама и допунама Закона о превозу путника у друском саобраћају. Чињеница је да у Србији не можемо са потпуном сигурношћу... Процене говоре да се у друском саобраћају сива економија негде процењује на износ између 80 до 100 милиона евра. То су пре свега процене како превозника тако и Министарства. Све што радимо у области друског саобраћаја, сваки закон који смо предложили, и ове данас измене, иду само ка једном циљу, а то је да смањимо сваку врсту могућности да се сива економија појави, а и кад се појави, да у смислу измене закона покушамо да то потпуно укинемо и смањимо.

Све оно што се односи на део код овог закона усклађено је пре свега са европским стандардима, што је такође важно. Дакле, смањујемо могућност обављања нелегалног превоза који дефакто још увек у Србији у неким областима постоји.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица – подсетићу вас да смо први пут имали овакав закон 2015.

године и да тада чак нисмо ни знали број жичара које имамо у Србији. Након тог закона, данас можемо рећи да располажемо са 70 жичара за транспорт лица, а од тога 42 жичаре су у надлежности ЈП „Скијалиште Србије“ а за 28 управљачи и носиоци оснивачких власничких права су приватна правна и физичка лица. Мењамо закон, односно имамо измене и допуне закона пре свега због тога како бисмо га ускладили, јер је у међувремену дошло до измена неких других закона, због чега је неопходно да овај закон буде усклађен са тим законима. И, наравно, прво и једино у сваком од ових закона који се тичу саобраћаја безбедност је на првом месту, а и у овом закону такође.

Предлог закона о измени Закона о управљању аеродромима има, пре свега, једну главну промену, а то је да је Влада Републике Србије формирала предузеће „Аеродроми Србије“ да би сви они аеродроми, осим Аеродрома „Никола Тесла“, били део тог предузећа како бисмо заједнички инвестирали у све аеродроме у Србији.

Подсетићу да је Влада Републике Србије директно, заједно са Градом Нишом, заслужна за то да ми данас на аеродрому Ниш, рецимо, од 1.000 путника колико је било 2014. године, ове године верујемо да ћемо бројати негде око 380.000 – 400.000, а надамо се да ће их следеће године бити већ око пола милиона. Међутим, није само Ниш, ту је и Аеродром „Морава“, ту је и аеродром Бор, ту је и разговор о аеродрому Зрењанин и наше размишљање је било, и зато је овај предлог закона испред вас, измена закона, да седиште предузеће „Аеродроми Србије“ не буде у Београду, него да буде у Нишу. Надам се искрено да ћете то подржати.

Следећи предлог закона је потврђивање Споразума између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о међународном друмском саобраћају. Ми имамо стари споразум који је на снази, где смо у превозу терета имали, односно морали смо да имамо лиценце да бисмо уопште могли да обављамо превоз терета. У овом случају, дакле, постигли смо споразум са Британијом да нема лиценци, нема ограничења, односно либерализован је превоз терета.

Последњи јесте Предлог закона о изменама и допунама Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре. То је део, такође, нашег акционог плана за боље пословање, за побољшање пословања у Републици Србији, дакле, део везан за само спровођење Дуинг бизниса. Дакле, новина у овој измени и допуни закона јесте, пре свега, електронска пријава. Стварају се услови за успостављање онлајн система за регистрацију, промене стања и све оно што у том смислу иде.

Надам се, такође, да ћемо имати једну квалитетну и добру расправу. Надам се да ћете подржати измене и допуне предлога ових закона. Негде, гледајући сектор грађевинарства и саобраћаја, мислим да смо у

претходном периоду показали да свака измена закона која је дефинисана, дефинисана је због тога што смо у пракси видели шта можемо да учинимо још више, још боље, још ефикасније како нико ко улаже у Србију не би чекао ни један једини дан на издавања, односно стварање услова за његову инвестицију. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, потпредседнице Владе.

Да ли известιοци надлежних одбора желе реч? (Не.)

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч? (Да.)

По редоследу, проф. др Војислав Шешељ.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо, ја бих најрадије данас говорио о овим предлозима са којима се појавила Зорана Михајловић, јер некако највише волим да о томе расправљам, да то, онако, разарам стручно докраја, па да успут и поменем предуговор о изградњи ауто-пута од Чачка до Појата са америчком фирмом, која је 300 милиона евра скупља него што су нудили Кинези, али нужда ме је натерала, пошто је спојено 18 тачка дневног реда, да се концентришем само на закон са којим је министар Мали дошао данас на седницу, а то је закон који има овде атрибут лекс специјалиса, а ја бих додао да је то противуставни законски пројекат и, ако га ви данас изгласате, или сутра, СРС ће покренути поступак пред Уставним судом.

Тај закон не може да се нађе у нашем правном поретку јер доводи до грозне неравноправности грађана, до дискриминације грађана. Прво, дискриминише се огромна већина грађана која није ушла ни у каква кредитна задужења у односу на оне који су ушли у кредите са швајцарским францима па се упропастили, а онда се дискриминишу људи који су ушли у кредите у швајцарским францима.

Они који су узимали те кредите били су преварени и ту је одговорност државе. Зато је требало да овде седи Јоргованка Табаковић, гувернер Народне банке. Није то донесено у њено време, али она је већ седам година гувернер и ништа није учинила да се тај проблем реши. Неке државе које имају паметну власт, попут Мађарске, проблем су решиле. Могли смо и ми тако решити проблем, али признајте, ви се бојите реакције Европске уније. Ви се бојите да вам не залупе неко поглавље одмах и да је то разлог зашто сте овако кренули опрезно, исхитрено, а у ствари противправно.

Људи, више стотина породица је остало без станова. Њихови су станови продати на добош зато што нису могли да плате камате у швајцарским францима, а ви уопште не решавате њихово питање. Шта мора да се уради? Морају сви ти добошари лепо да се позову памети, да се

укину купопродајни уговори којима су станови ових грађана продати за багателу, да се станови врате власницима.

У нашем систему стране банке су и те како привилеговане. Оне су практично само обвезници плаћања пореза на добит корпорација и добровољно одлучују да ли ће добит да прикажу, ако уопште неке од њих и прикажу. Веома су привилеговане. Не мислим да треба отерати све те банке, али требало је одавно на дугогодишњој робији да буде Млађан Динкић, који је једним декретом укинуо све домаће банке и отворио простор страним банкама, па смо ми Срби постали бело робље, а те стране банке нам опљачкаше и црно испод ноката и однесоше и нико то не зауставља. Нико то не контролише.

Које би решење било исправно? Не мислим ја да треба сад отерати све стране банке, да ме погрешно не схватите. Ту су да наставимо, али рационално. Не треба да буду на губитку, али не смеју да буду на губитку ни грађани који су преварени. Ево, распитао сам се мало преко интернета. Камата у немачким банкама, када узимате кредит, отприлике је 3,5% годишње, можда и мања. Можда можете и за 3% па се ви са њима ценкате, а негде можете и са 2,5%, али да се одреди један средњи износ који дају банке у Немачкој, је л' то 3%...

(Чедомир Јовановић: Када будемо Немачка.)

Не када будемо Немачка, него да не општетимо стране банке, да им буде овде као да су кредите пласирале у Немачкој.

(Чедомир Јовановић: Зар нису?)

Шта ме брига што нису. Оне су превариле грађане и наш врховни касациони суд је утврдио да су ништави ти кредити који су овде обрачунавани у швајцарцима а исплаћивани у динарима. То је била превара. То је кривично дело. Некоме позајмљујете динаре, а пишете у признаници да сте му позајмили швајцарске франке или евро. То је кривично дело.

Ево, ови стручњаци из Министарства финансија, ваљда знате да је то кривично дело. Знате, али ћутите. Погнете главу и баш вас брига. Министар Мали то одлично зна. Ја му признајем то да има знање из финансија.

(Чедомир Јовановић: И економија.)

И економија и финансије. Економија је општи појам, а финансије су *in species*. Чедо, ја ћу то теби једном посебно предавање, немој сада да се уплићеш.

(Чедомир Јовановић: Можемо и у рубљама да се задужимо.)

Може и у рубљама. Рубља је тренутно јака валута, да знаш, Чедо.

Шта бисмо онда могли да урадимо овде? Да се узме цела ова гомила кредита и да се поново обрачуна. И не само кредити у швајцарским

францима, него и у еврима ако је рађено противзаконито, ако је кредит фиктивно обрачунаван у страној валути и исплаћиван у домаћој, и ако банка није имала ни покриће у том тренутку у тој страној валути, није се уопште потрудила да потражи ту страну валуту. На пример, ја вама позајмљујем 100.000 динара, или 120.000 динара, а напишем да је то 1.000 евра, а немам тих 1.000 евра, имам само динаре. Дакле, поновни обрачун и да се сагледа колико је досада ко платио. Онај ко је исплатио главницу и за све ове године камату од 2,5%, 3% или 3,5%, зависно како утврди Министарство, нема више шта да плаћа, завршио је. Банка није оштећена. Ово је решење правично, а решавамо ситуацију која је противправна.

И, грађани нису криви због противправности ситуације, него су банке криве. Е сад, знам, ако ћемо хапсити директоре банака, одговорне у тим банкама, банке ће побећи из Србије. Не треба то да радимо, али треба и банке да сносе одговорност и да им се каже – нисмо баш ми волови па да можете с нама како год желите; можете само у складу са нашим законима и по принципима правичности.

Шта значи то ако је неко купио стан који вреди 50.000 евра па га плаћа 150.000 или 200.000? На то одмах држава треба да интервенише и да заштити грађанина, да спречи то. Ми морамо градити социјалну државу, а не државу какву су оставиле досманлије 2000. године, државу која је против грађанина, која је против радника, која је против сељака, против студента, против незапосленог, која служи само интересима страног капитала и домаћих тајкуна, који су све уништили или опљачкали.

То је суштина. Хоћете ли ви тако да урадите или не, то је сад питање. Ми ћемо вас терати пред Уставним судом, јер ово нећемо дозволити да прође тек тако.

Видите, на себе узимате и обавезе. Видим овде сте навели у образложењу предлога од 2020. до 2023. годишње 380 милиона динара на име трошкова камате да им из буџета обезбедите, а 2024. године десет милијарди. Немојте, бре, људи. Немате ви права из буџета да дајете новац за ове ствари. Немате право и немојте то да радите. Онда ћемо кривичну пријаву подносити. Буџет оставите на миру. У буџет су новац дали сви грађани и буџет треба да се троши у интересу свих грађана, а не да се марифетлуци страних банака и домаћих криминалаца у спрези са њима на овај начин покривају.

Даље, господо, ако ви оставите ове грађане, више стотина породица које су остале без кућа, које су сада бескућници, међу којима има и самоубистава, бракови су многи пуцали, деца остајала без икаквих прихода, ако ви пустите да то прође, на коме је одговорност? Банке баш брига. Стране банке су нам овде оголили капитализам. Оно што смо својевремено читали код Фридриха Енгелса, Положај радничке класе у

Енглеској, оне нам спроводе овде у Србији. Хоћемо ли скрштено на то гледати? Хоћемо ли гледати на даље робовање радника и сељака у нашој земљи? Хоћемо ли се и даље бавити само квалитетом памперс пелена, које неке од тих фабрика нуде радницима како би били продуктивнији, како не би трошили време на физиолошке потребе и како би радили пуних осам сати за машином? Не смемо то да радимо. Наши су нам грађани најпречи, али уједно и инсистирање на правди и правичности. Не треба их оштетити.

Нека се Чеда удара по глави колико год жели, глава одјекује, али нема у њој баш много садржаја да нас узнемири, да се нешто не узбућка превише, да се укисели.

Дакле, знам да експонентима страних интереса не одговара овако нешто, али ово је једино патриотско решење и ово је једино исправно са аспекта морала. Ако ћемо дозволити зеленашке кредите, онда ће то кренути бестрага. Знате како су ти зеленашки кредити раније прављени? Позајмите хиљаду динара, а потпишете да сте позајмили пет хиљада. Има још таквих уговора. Има још принудне наплате таквих кредита. То ни полиција није успела да сузбије. Код нас су банке постале главни мафијаши у том погледу. Не може. Једноставно, не може и стоп.

Што их пре зауставимо, то ће бити лакше. Можда ће нека дигнути сидро и отићи. Већина неће, сигурно. Све док им дамо да овде остварују просечан профит, па мало више од тог просечног профита, оне ће имати интереса да остану, јер није лако данас у свету ни пласирати капитал. Има земаља са огромним капиталом који немају где да пласирају, пре свега Кина. И све док је таква ситуација, не морамо да се бојимо. Ако оде једна банка, доћи ће две друге стране банке и готово. Слободна конкуренција, али пуна заштита грађана.

Морате што пре донети цели систем социјалних закона. Људи, то смо у комунизму имали. Године 1978. је донесен закон којим је било онемогућено да се у случају извршења, човеку одузме одређен број квадратних метара.

Ти се тога сећаш, Мијатовићу.

(Милорад Мијатовић: Како да не.)

Ти си тад писао те законе.

(Милорад Мијатовић: Како да не, и поштујем то што говориш.)

Па знао сам.

Одређен број квадратних метара по човеку, по члану домаћинства не може се одузети. Не може се одузети више од две трећине плате. Је л' тако било? Не може се одузети више од пола пензије на име наплате.

Мени су наплаћивали неку судску таксу заборављену док сам још био на „службеном путу“. Адвокат нешто није негде платио па се нагомилало, па мени у два месеца две целе плате срезаше и тужим тог

јавног извршитеља. Једном ћу доћи да то извршим. Нећу га унапред упозоравати. Тражим све, ајде назад и готово.

Дакле, социјалну државу да стварамо, где ће грађанин осећати да је заштићен, да има нека права и да не може нико да га вара на систематски начин. Да ли су сви дужници у швајцарцима преварени?

(Чедомир Јовановић: Нису.)

Сви су преварени.

(Чедомир Јовановић: Нису.)

Сви су преварени.

(Чедомир Јовановић: Знали су шта раде.)

Нису знали шта раде. Преварени су. Наговарани су. Власт их је наговарала. Министри су их наговарали. Како се звао онај министар? Је л' Париводић?

(Чедомир Јовановић: Париводић.)

Јесте.

Наговарани су да иду у такве кредите. Обећавано им је да је то најповољније.

(Чедомир Јовановић: Било је тада.)

Не може – било је тада па више није. Мора грађанин имати социјалну сигурност.

Било је тада? Па онда се грађанин наговара да се коцка. То је коцкање. Не може власт да наговара грађанина да се коцка. Хохштаплери могу да наговарају на коцкање, али држава не може. Министри не могу.

Чедо, бре?

(Чедомир Јовановић: Имао си некад здраве економске ставове.)

Чедо, бре, скупо ће те коштати ови моји економски ставови када почнем да их табирим по твојим папирима.

(Чедомир Јовановић: Код мене је све у рубљама.)

Добро би ти било да је све у рубљама; онда би био најсигурнији.

(Борисав Ковачевић: Није ти ово кафана!)

Шта је било? Не чујем.

(Борисав Ковачевић: Причате међусобно.)

Шта се ти стално буниш, бре? Сто година имаш, овде нам памет просипаш.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Све је у реду. Само наставите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Ево, настављам.

Дакле, мора да си и ти узео неки кредит па те звекнуло у чело, је л' тако? Јесте, знао сам, али ја ти нисам крив.

Ја сам само једном у животу узео кредит, када сам био врло млад, и када сам кренуо у затвор 1984. године, измирио сам до последњег динара да ми жиранти не би морали да плаћају.

Дакле, да поједноставим ово и да сведем. Држава има пре свега моралну обавезу, али и правну обавезу, да овај проблем реши. Она га мора решити на уставан и законит начин унутар правног система, а не лекс специјалисом. Држава овај проблем мора да реши тако да се он више никада не понови.

Држава овај проблем мора решити да оствари и едукативну функцију, да и грађани науче нешто из овог примера, овога искуства, али и стране банке да науче да нисмо волови, да имамо мозга и да се не може тако са нама како су оне навикле.

Држава то мора да уради што пре и држава не сме из буџета да плати ни динара за ово. Ово све мора бити покривено из планираног екстрапрофита страних банака, из реализованог екстрапрофита страних банака, а наравно и из оног редовног профита који су очекивали на основу више каматне стопе, по којој пласирају кредите у Србији, него што је каматна стопа у већини држава Европске уније.

То се све прецизно може обавити. Имате ваљда стручне људе у Министарству који ће све то обрачунати.

Народна банка мора да се укључи, па онда и да се смени гувернер Народне банке. Зашто је досада била неактивна? Зашто је досада била пасивна? Зашто је уопште то није интересовало? Она мора да одговара Народној скупштини за то.

То сам имао да вам кажем.

Што се тиче ових других закона, да вам само још напоменем, ви сте опет кренули по староме. Иако је јуче био консултативни састанак представника посланичких група са председником Народне скупштине Мајом Гојковић, где сте обећали и промену Пословника, опет спајате тачке дневног реда, једну са другом без икакве везе, 18 тачака дневног реда, уместо да о свакој тачки дневног реда водимо посебну расправу. Не би те расправе биле толико дуге, али је требало пружити шансу посланицима да о свим темама разговарају. Ја сам ускраћен за могућност да говорим о неколико закона које такође сматрам веома важним.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Шешељ.

Реч има министар финансија др Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала лепо.

Даме и господо посланици, излагање које сте малопре чули, говори у прилог томе да ова тема није једноставна. Тема је веома комплексна и ово је још једна тема за коју скупо плаћамо цену оних који су одлуку о овоме донели пре 10 или 12 година. Дакле, говорим о претходној власти. Ово је само једна од тих лоших одлука чије последице ми данас осећамо и данас имамо.

Тема је комплексна у смислу да имате велики број субјеката и заинтересованих страна да се ова тема реши. Чули сте и који је интерес банака. Банке као страни инвеститори желе да заштите своје интересе. Са друге стране, и међународно право им даје за право да штите своје инвестиције у некој земљи. Имате грађане који сматрају да су оштећени. Имате државу, која такође мора да реагује.

И да вам кажем, нема ко други да реагује осим државе. У свим земљама које су решиле проблем стамбених кредита у швајцарским францима реаговала је држава. Да ли је то питање Мађарске или Хрватске, опет је држава била та која је реаговала да се тај проблем реши.

Сматрам да овај закон, да се надовежем на коментар који сте чули, представља коначно решење. С друге стране, мислим да је сада свим грађанима Србије, или бар већини, јасно да узимање кредита, генерално, није једноставна одлука, тако да и та едукативна страна сигурно постоји.

Морам да вам напоменем да предлог овог закона, којим се отписује 38% доспелог дуга, без затезне камате, јесте управо закон који даје могућност онима који су задужени у швајцарским францима да на фер начин, по тржишним условима, заврше отплату кредита који су узели пре 10, 12 или колико већ година.

Управо методологија која је примењена приликом припреме овог закона упоређивала је кредите у швајцарским францима са кредитима у еврима који су узети на исти датум, рецимо 2006. или 2007. године, и кроз овај отпис који је дат у овом закону долазите до тога да су корисници кредита и у швајцарским францима и у еврима, након спровођења овог закона на истом нивоу ризика, тако да са те стране, мислим да смо урадили добру ствар.

Не бојимо се овде, као што сте чули, реакције ЕУ. Ми овде бринемо о интересима грађана. Дакле, у условима када имате ситуацију да сте макроекономски стабилни, да имате новац у буџету, мислим да је дужност државе да реагује, да помогне грађанима који имају проблема и који су остали без крова над главом, као што сте рекли, и немају могућност да исплате те кредите до краја.

Мислим да је то наша обавеза, поготово што је важно напоменути да се случајеви који су у току, парнице које су у току, заустављају овим законом, уз сагласност и банака и грађана Србије који су узели кредите у швајцарцима, како би се дала шанса мирном решењу.

С друге стране, мислим да је свима јасно да ретроактивност не постоји ни у једном правном систему. Немогуће је донети закон који је ретроактиван. То би урушило саме темеље једног правног система и, управо због тога, мислим да смо нашли решење које од овог тренутка па надаље решава. Али смо га нашли, даме и господо.

Овим проблемом се претходна власт, која га је и направила, није бавила. Оставила нам је огромне дугове, огроман дефицит, огроман јавни дуг. Сада, када смо стабилизovali наше јавне финансије, имамо могућност да помогнемо тим људима. Држава мора, нема ко други то да уради. Неће ни банке у потпуности. Оне хоће део. Тај део не одговара и не може да обезбеди даљу исплату тих кредита код грађана Србије. Мора држава да буде та која ће да део тог трошка покрије.

Ми смо то урадили. Предузели смо, по мени, храбар корак напред како бисмо овај проблем решили. Знате, и даље је могло да се деси да неко држи главу у земљи или у песку, како год то да се каже, и да се не обраћа пажња на те људе. Ми смо пресекли и рекли – хајмо да нађемо заједничко решење. Тешки, веома тешки и комплексни преговори. Кажем, пуно заинтересованих страна, пуно варијабли које треба решити, али смо на крају то решење нашли. То решење је данас пред вама. Свака страна је делимично задовољна, свака страна је делимично незадовољна, али ово је коначно решење за грађане који су узели кредит у швајцарским францима.

(Војислав Шешељ: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Право на реплику, професор доктор Војислав Шешељ.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Ако Уставни суд буде обављао свој посао како треба, у складу са Уставом и законом, са елементарним правним принципима, ово вама не може бити коначно решење.

Друго, министре, сходно становишту Врховног касационог суда, нису доведени у питање само кредити у швајцарским францима, него и кредити у еврима и било којој другој страниј валути, ако их је било.

Сви су кредити морали да буду у динарима, осим, како каже Врховни касациони суд, ако је банка обезбедила заиста те девизе које је фиктивно дала грађанима на име кредита. То су врло ретки случајеви.

Дакле, мораћете на исти начин да решавате и кредите у еврима. И ту су људи ојађени. И ту је ситуација... Ситуација је много блажа него у погледу швајцарских франака, али и ту је стање противправно. Ако је стање противправно, онда се мора решавати.

Зашто ви нисте кренули мађарским примером, то мене највише чуди. Мађари су то најелегантније и потпуно у складу са својим законима решили. Они су претворили све кредите у форинте и обрачунали по том основу. И какав је био исход након обрачуна? Морали су да буду задовољни и банке и грађани. Али ви и даље титрате банкама.

Ово је тражење компромисног решења, а у стварима где су вршена кривична дела или је вршено противправно поступање не може бити компромиса.

Држава не сме да прави компромисе са прекршиоцима закона. Држава не сме да прави компромисе са извршиоцима кривичних дела. Али у овом случају, дакле, држави није интерес да буду оштећени грађани, то никако, али држави није интерес ни да буду оштећене банке. Па банке не могу да кажу да су оштећене ако за све те пласиране кредите добију исти износ камате какве би имали у својим земљама. О томе се ради.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има министар финансија Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала.

Само пар коментара на ово што смо чули.

Дакле, модел који је Мађарска применила коштао је мађарску државу девет милијарди евра. Девет милијарди евра је у односу на 45,7 милијарди, колики је наш износ БДП-а годишњи... Довољно нам говори колико је могуће спровести такав модел у нашој земљи. То морате да имате у виду. Девет милијарди евра. Само сазнајте колико је коштао систем и модел који је спроведен у Мађарској.

С друге стране, не слажем се око коментара који је био везан за валутну клаузулу. Дакле, мишљење Врховног касационог суда каже – уговор ће се извршити конверзијом уз очување једнакости узајамних давања тржишне вредности датог кредита, утврђеног на основу курса евра на дан закључења. Тако да и Врховни касациони суд не говори о валутној клаузули и никада се валутна клаузула не доводи у питање, него само клаузула која је везана за швајцарске франке, а не за евро.

Трећи коментар, малопре сам заборавио да поменем, што је веома важно, поменули сте 3,5% каматну стопу у Немачкој. Оно што, наравно, треба да знате јесте да и на тај износ каматне стопе треба додати ризик земље која улаже у Србију, а то, нажалост, односно на сву срећу, извињавам се, није Немачка. Тај ризик улагања у Србију се смањује из године у годину како смо финансијски стабилнији и бољи.

Али ми смо у овом закону дали могућност и лимитирали висину каматне стопе за кориснике кредита у еврима, након конверзије из франака у евре, где је тај лимит за кориснике који изаберу фиксну каматну стопу 4%, а за оне који изаберу варијабилну каматну стопу 3,4%, плус тромесечни или шестомесечни еурибор. Тромесечни је -0,3%, шестомесечни је -0,23%.

Дакле, у овом тренутку, ако узмемо да је 3,5%, не знам колика је каматна стопа у Немачкој, ови би кредити били повољнији него у Немачкој. У сваком случају су лимитирани овим законом, што кажем, и то сам рекао у свом уводном излагању, даје сигурност или већу сигурност или смањује ризик да ће ти кредити моћи и да се врате на прави начин.

Ја ћу касније током дискусије да вам укажем и на висину ануитета по староме и по новоме за разне врсте кредита па ћете да видите велику разлику, за коју се ми надамо и очекујемо да ће бити прихватљива за све грађане и да ће моћи да исплате те кредите до краја. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Професор др Војислав Шешелј има реч.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Министре, треба имати у виду да је у Мађарској било 500.000 оваквих кредита у швајцарцима, а да су наши људи ипак били много опрезнији него Мађари, тако да је то у Мађарској био још страховитији проблем.

Друго, не рече ти нама ништа, министре, шта ћемо са онима који су већ остали без станова, чији су станови отишли на добош. Да ли има 800 њих? Колико породица има? Више стотина породица је остало без станова. Отишло је све на добош.

Имамо случај да је син једне јавне извршитељке откупио код другог извршитеља стан за багателу, јер је добио одмах све информације да се то и то продаје тог и тог дана. Мафија се појавила у сфери извршитељства, права мафија, и многи су огромно богатство стекли тако што су по багателним ценама куповали станове са распродаје, а сиротиња на улици терана.

Не сме то Влада да дозволи. Морате решити и случајеве који се правно сматрају решеним даном извршења.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Имаш ти право опет, министре, али опет и ја имам право, тако да можемо до вечерас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Министар Синиша Мали има реч.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала.

Пошто желим само да увек, наравно, из поштовања према свим народним посланицима, одговорим на коментаре и примедбе, не постоји решење ни у Хрватској ни у Мађарској које је ретроактивно.

Оно што је добра и важна ствар за овај закон, чак и за кориснике кредита, и ово ме слушајте пажљиво, важно је за кориснике кредита где је хипотека наплаћена али и даље се кредит није вратио, на њих се такође примењује закон. Дакле, тражили смо могућност да покријемо све оне који су на било који начин везани за кредит у швајцарским францима, чак и ако је хипотека наплаћена па остало још нешто да се плати, па и нека друга средства обезбеђења, меница итд., да се и на њих примени овај закон.

Али оно што је ретроактивно, односно оно што се десило у прошлости, ако ви имате неку идеју како бисте то решили, врло радо бих

чуо. Нисмо нашли ни у другим упоредним правима никакав пример тако нечега, ни у Мађарској ни у Хрватској.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Имам право на реплику.

Дакле, ваша власт наставља да исплаћује праунуцима, чукунунуцима некадашњих богаташа имовину коју су им запленили комунисти, иако је та имовина углавном стицана онако као што и данас тајкуни стичу.

Дакле, ту желите да будете максимално правични, па још претерујете, па правичност претварате у неправду, а овде где се јуче десио случај да је човек узео кредит у швајцарцима, купио стан, нпр. узео 50.000 евра, купио стан, није могао на време да отплаћује због повећаних камата, стан му одузет, продат за багателу, па му остало још 30.000 да плати. Да човек полуди. Значи, ту не можете ништа да решите, али праунуцима некадашњих богаташа који су продавали српској војсци у време Првог светског рата брашно помешано са песком да добију на тежини, њима враћате имовину, јер им је неправедно одузета.

Па немојте, то је била историјска катаклизма када су комунисти дошли на власт. Не би требало ништа враћати чукунунуцима, рећи упропастили су, уништили су све, ојадрили су народ, стрељали су 200.000 грађана Србије. И шта сад? Не можемо мртве вратити у живот. Па не можемо ни имовину чукунунуцима оних који су били богати. А овде кажете – не можемо ретроактивно. Ма, можете и морате, јер је ово зло које се десило недавно. Ово зло је још актуелно. Ово зло није застарело. Враћање имовине чукунунуцима некадашњих богаташа одавно је застарело, па се ипак враћа, а ово још није застарело, актуелно је.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има министар Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала лепо.

Уважени посланици, ја мислим да сам одговорио, поновићу још једанпут. Гледали смо максимално да обухватимо прво све кориснике кредита, па чак и оне којима је, малопре сте искористили тај пример, наплаћена хипотека али и даље је остао дуг. На те кориснике кредита се такође примењује овај закон, што мислим да је за њих веома добро и, кажем, показује колико смо желели да цео обухват закона проширимо на максимални могући ниво.

По питању овог другог закона, претпостављам да говорите о Закону о реституцији, али немам стварно шта да вам додам око тог брашна, песка итд. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Чекајте, чекајте, полако.

(Народни посланици Војислав Шешељ и Марија Обрадовић међусобно полемишу.)

Молим народне посланике да се умире. Сви ће добити реч. Немојте да добацујете једни другима. Дајте да наставимо у оваквој атмосфери, у овој доброј дискусији коју смо имали досада.

Да ли може тако, др Шешељ?

(Војислав Шешељ: Како да не. Ја сам увек конструктиван.)

Изволите, имате право на реплику.

Реч има народни посланик др Војислав Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Узимате кредит и потписујете уговор на хипотеку. Стан вам је под хипотеком. Јесте ли ви правник, министре? Економиста, је л' тако? Ево ја као правник резонујем. Хипотека. Има ли овде правника? Има. Да ли хипотека мора да покрије комплетан износ дуга? Узима се чак и већа вредност хипотеке када је у питању дуг, а нигде нема да неко прихвати да хипотека буде мања од дуга и онда, када се реализује дуг, узме се имовина која је под хипотеком.

Вредност имовине под хипотеком не може пост фестум да се израчунава на основу онога што је та имовина постигла тренутно на тржишту. То је, такође, проблем који се нама дешава.

Значи, човек је дао у хипотеку стан, па му је одузет тај стан на име хипотеке, а онда је још увек дужан. Не може. Хипотека мора да покрије вредност дуга и готово. Ево, Мартиновић је правник. Он то зна. Има још правника ту међу вама. Ево, чак и Чеда каже да сам у праву, мада он не зна ништа.

Дакле, људи, водите о томе рачуна. Како је могуће после наплате хипотеке да још будем дужан? Докле ћу бити дужан? До краја живота? Човек умре, па је и даље дужан. Не може то. Не може то. Када се наплати хипотека, готово је. Ко те терао да прихватиш да хипотека буде довољна гаранција за исплату дуга.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Шешељ.

Јавља се за реч Неђо Јовановић.

Изволите, колега Јовановићу.

(Чедомир Јовановић: Ја сам се јавио.)

Јавите се поново.

Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Поштовани министри са својим сарадницима, у име Посланичке групе СПС као овлашћени представник ја ћу одмах заузети став да ће наша посланичка група подржати предложене текстове закона.

Несумњиво је да највећу актуелност од ових законских предлога завређује први закон који је у овом сазиву наведен, а то је закон о конверзији уговора о кредитима који су индексирани у швајцарским францима.

Овде смо чули доста полемика између министра и народних посланика у вези свега онога што подразумева, са једне стране, последице конверзије о којој сте, уважени министре, причали, а са друге стране оптерећења државе и буџета које несумњиво постоји.

Замолићу вас да се само један став, који овде очигледно није истакнут, ако ништа друго, са пажњом размотри. Ради се о следећем.

Уговор о кредиту, као и сваки уговор, подразумева аутономију воља и сагласност аутономије воља уговорних страна. У конкретном случају то је аутономија воља коју су испољили корисник кредита, са једне стране, и банка као давалац кредита, са друге стране. Дакле, те воље за закључењем уговора су слободно дате.

Проблем постоји уколико постоје мане воље. А шта су мане воље? То је да је једна од уговорних страна доведена у заблуду, да је била под преваром или под претњом. Због тога имамо судске спорове. Како се то манифестује на банке? Уколико су банке прикриле било коју чињеницу која је значајна за реализацију уговора, и на тај начин довеле у неповољни положај уговорача, а то је корисник кредита, онда се ради о манама воље. Да будемо потпуно искрени и отворени, због тога је у Србији вођен велики број судских поступака, велики број спорова.

Подсетићу вас само да је Врховни касациони суд, не само сада, када је донео, по мени, један потпуно исправан став почетком априла, и пре тога је Врховни касациони суд заузимао став, када је рекао – уколико банке у уговору нису исказале трошкове кредита, онда су довеле у неповољан положај корисника кредита и за то треба да одговарају, јер је та уговорна одредба, очигледно, преварног карактера или је правна природа те уговорне одредбе таква да намерно доведе у заблуду корисника кредита и то не можемо да доводимо у сумњу, уважени министре.

Са друге стране, хајде да се ставимо у позицију корисника кредита. Не желим да будем субјективан зато што сам ја један од корисника кредита, и то дугогодишњег кредита, али хајде да посматрамо правну природу корисника кредита.

Корисник кредита је дао заложну изјаву слободно израженом вољом. Како би се то простим народним језиком рекло – нико га није терао да заложну изјаву да тако што ће као средство обезбеђења понудити да се његова непокретна имовина, његова непокретност заложи и на тај начин обезбеди износ кредита. Не можемо тада ни у ком случају сматрати да је неко оштећен. Како може бити оштећен ако је слободно изразио вољу да

своју кућу, свој стан, своју непокретну имовину залаже? Напротив, нема оштећења, нема преваре.

Са друге стране, да ли је онај ко је корисник кредита у време потписивања уговора могао да зна, ја нећу сада да кажем као правник – знао, него да ли је могао да зна за одређене ризике које тај уговорни однос носи и за одређене последице које ће он да носи? Могао је да зна. Зашто је могао да зна? Није нама први пут у Србији да улазимо у овакву ситуацију. Имали смо ми, уважени министре, и стару девизну штедњу. Имали смо проблеме, давно, и са „Дафимент банком“ и многим банкама.

Шта то значи? То значи да једна свест грађана о уласку у кредитни аранжман мора да постоји. Ако је тако, а сигурно је да је тако, онда се поставља питање како наћи баланс. Са једне стране, банке које су у немалом броју случајева, говорим из професионалног искуства, намерно доводиле у неповољну позицију кориснике кредита тако што су прикривале одређене чињенице и елементе уговорног односа од корисника кредита и, са друге стране, да ли је корисник кредита савестан или није. Он је савестан уколико стварно није знао и није могао да зна за неке ствари које се везују за могуће последице кредитног аранжмана. Али шта ако је могао да зна и да сазна на други начин? Онда он није савестан. Мислим да сте онда иступили, по мом резонувању, компромисно да бисте задовољили интересе и једне и друге стране.

Надам се да се нећете наљутити ако нешто кажем као правник, адвокат. Стриктно сам за примену става Врховног касационог суда, који је недвосмислено, јасно истакао да је валутна клаузула индексирана у швајцарским францима ништава, а под условом да се на исти начин банка задужила. Судови би тај став или примењивали тако што би доносили пресуде које несумњиво штите кориснике кредита, и то не би био први пут, и на тај начин би једна устројена судска пракса била настављена. Ја јесам за то зато што сам на страни корисника кредита и први пут јавно говорим, износим субјективан став да је мој професионални приступ такав да корисници кредита морају бити далеко више заштићени.

Да оставимо по страни и њихову савесност и несавесност. У конкретном случају је став Врховног касационог суда, уважени министре, имплицитно требало да се примени. Али – увек има оно али; нажалост, увек има оно али – шта уколико би те пресуде, које би се доносиле на основу става Врховног касационог суда, оптеретиле превише банке, које би можда ускратиле могућност да се наша привреда сервисира на начин како се сервисира, преко такође уговора о кредиту, аранжмана, на који начин одређена привредна друштва, немалог значаја за привреду Србије, улазе у пословне, односно кредитне односе са банкама? То је већ други проблем, који представља другу страну ваге, односно онај други тас о коме

треба да размишљамо. Да ли треба онда растерати банке? Да ли треба окосницу привреде, која је у поступку транзиције и реформских процеса у Србији, јако је значајно, да ли на тај начин треба ући у ризик? То већ као грађанин, а не као професионалац и правник, могу да кажем да не треба и онда је добро што је дошло до ове ситуације. Добро је да се некакав компромис нашао.

Међутим, уважени министре, морам да вам скренем пажњу на три чињенице које морате да имате у виду. Прва је повреда начела забране дискриминације. Поновићу, повреда начела забране дискриминације. Друга чињеница, коју би такође требало да имате у виду, јесте устројена судска пракса, како ће се судови понашати у овим ситуацијама. Трећа чињеница, коју такође треба да имате у виду у оваквим ситуацијама, јесте финансијске а не правне природе, а то је да ли ће се отворити врата новом прекомерном задуживању на терет буџета Републике Србије.

Ове три чињенице су јако, јако важне. Прва чињеница на коју сам указао, начело забране дискриминације, указује на следеће – ако имам стан од 350 квадрата, луксузан стан, ви имате гарсоњеру од 25 квадрата, у овој ситуацији како је сада предвиђено Предлогом закона, далеко сте ви под већим теретом, ви као власник стана далеко мање квадратуре, од мене. Зашто? Због тога што порески обвезници преузимају обавезу коју морају да преузму овим предложеним текстом закона.

Даље, слажем се са вама потпуно да сте се потрудили и јесте успели, и то је добро што сте урадили и похвално је у сваком погледу, да обухватите што већи број оних који су се кредитно задужили, а малопре, подсетите ме ако грешим или ме исправите, њих је преко 15.785, чини ми се да је то тачан број. Онда су ових 15.785 ушли у законску регулативу и они су обухваћени несумњиво овим предлогом закона, за који сам сигуран да ћемо усвојити, али нису и они који су већ измирили обавезу под изузетно неповољним условима. А изузетно неповољни услови су били пре годину, две, три, пет, 12, као наслеђени проблем на који сте указали, а оправдано сте указали да се ради о наслеђеном проблему, то није спорно. Поставља се питање да ли ће онда они због тога што су на неки начин дискриминисани и ушли у повреду забране дискриминације, да ли ће тражити накнаду штете, да ли ће они поднети тужбу, поставља се питање против кога, да се надокнади штета зато што су они исплатили кредит у висини која је десетоструко већа, или можда мања, у односу на ове који ће бити обухваћени овим законским предлогом.

Даље, она друга чињеница на коју сам указао односи се на судску праксу. Судови су већ заузели ставове и то није проблем. Сада се поставља питање реакције правосуђа у односу на текст закона, који имплицитно мора да се примени. Ја ту немам проблем. Примениће се закон у мери где

мора да се примени. Прекинуће се парнични поступци, одложиће се поступци извршења итд., али остаје онај проблем подношења тужби од ранијих корисника кредита који су своје обавезе измирили.

Уважени министре, оно што бих на самом крају, када је у питању овај закон, још неколико минута прокоментарисао је следеће. Између два зла увек се бира оно које је мање, али ако је тежак избор између два зла, између два проблема, онда се прави компромис па се тражи решење које ће задовољити и једно и друго, а то је да и једно и друго зло нестане или да буде што мање, односно што мање опасно. У конкретној ситуацији, управо говорим, понављам по трећи, пети пут, није важно, као грађанин а не професионално, овде је очигледно да смо та два проблема, та два зла покушали да умањимо, да смањимо потенцијалне опасности управо изналажењем овог компромисног решења.

Оно што бих желео да верујем и верујем да сте и ви на истој димензији размишљања као ја, да ће овај закон дати позитивне ефекте, али да ћемо највероватније у догледно време, када осетимо праве последице овог закона, вероватно приступити изменама и допунама како бисмо дошли до још једног бољег и квалитетнијег решења.

Ово је сада решење које је изнуђено, које мора да буде овакво какво јесте и ја немам ни један једини разлог да сумњам да је ово нужда која једноставно мора да се прихвати, хтели ми или не, и за то имате подршку. Око тога нећемо правити било какве полемике, нити ја имам разлога да оспоравам нешто што је једноставно изнуђено и што мора да се уради. Толико о закону који се односи на ваш ресор.

Када је у питању закон који се везује за ресор уважене министарке Зоране Михајловић, а ту је Александра, што ми је јако драго јер увек на овим седницама конструктивно полемисемо, ја сада, драга Александра, морам да похвалим ове измене. Досада сам стално критиковао, што вам је добро познато и нисам се либио тих критика, нити је моја посланичка група икада имала проблем да критикује и изнесе онако како јесте и драго ми је да сте ту критику и уважавали и да смо заједнички изналазили решења која подразумевају што квалитетнији закон. Сада ћу се осврнути само на један део текста закона о планирању и изградњи па ћу вас замолити да то пренесете уваженој министарки и евентуално касније, када будемо расправљали о амандманима, да можда отклонимо одређене нејасноће.

Поново ћу поставити питање, уважена Александра, а ово је можда пети, шести, седми пут, не знам ни сам, да постављам питање које се односи на институт земљишта за редовну употребу објекта. Зашто? И даље смо у проблему и тај проблем никако да отклонимо. Да ли ваше министарство или неко друго министарство које је надлежно за ово

планира да овај институт земљишта за редовну употребу објекта буде усклађен, пошто га имамо у два закона, у Закону о основама својинскоправних односа и у вашем закону о планирању и изградњи?

Имате проблем и даље око површине земљишта за редовну употребу објекта. Али не говорим о проблему у управним поступцима, не говорим о проблему у управним стварима. Говорим о проблему у судској пракси, зато што судови морају, хтели или не хтели, када процене да је површина земљишта за редовну употребу објекта мала у односу на оно што редовна употреба објекта суштински подразумева, онда се непосредно примењују одредбе Закона о основама својинскоправних односа, члан 24–26, где се та површина значајно повећава. У Закону о планирању и изградњи немамо дефинисан приступ овом проблему на прави начин. Остале су нејасноће и мислим да бисмо ту могли да порадимо да се то боље дефинише.

Зашто ово говорим? У судској пракси се појавио један проблем, мислим да сам га чак прошли пут истакао, али није сувишно да га истакнем још једном, а то је проблем великих објеката, као што је, рецимо, аутобуска станица. Земљиште за редовну употребу објекта код таквих објеката, великог капацитета, великих габарита, мултифункционалних итд., подразумева значајно већу површину земљишта за редовну употребу објеката. Ако ништа друго, онда за маневрисање аутобуса, за паркиралишта, за улазак, излазак итд. Законом о планирању и изградњи нисмо на јасан начин предвидели могућност да и то питање решимо тако да оно у судској пракси не изазива дилему. Да не изазива дилему. Јер може да изазове дилему и онда имамо нешто што ће да решава суд, односно што ће судска пракса, као устројена, коначно дефинисати. Зато вас молим да се о том питању поново размисли.

На крају, на самом крају, похваљујем оно што сте дефинисали управо у члану 70. закона о планирању и изградњи када се ради о продаји по тржишним критеријумима. Јако добро решење, које ја поздрављам јер је коначно постављено онако како треба.

Ја вам се захваљујем. Свако добро вам желим и, наравно, подржаћемо овај текст закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Јовановићу.

Реч има господин Чедомир Јовановић.

Извините за малопре, нисте били у систему.

Ево, извињавам се јавно. Изволите.

ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ: Господине председавајући, даме и господо народни посланици, поштовани министри, министре Мали, не знам да ли је гори начин на који вас критикују због овог закона или начин на који га браните.

Хајде прво одмах да рашчистимо са тим шта се подразумева под одговорношћу оних који су били претходна власт. Па ви сте у Влади са више оних који су били претходна власт него оних који то нису. Осим Вулинове и Вучићеве партије, сви други коалициони партнери владајуће коалиције су били та претходна власт. Социјалисти, ПУПС, СВМ, партија Расима Љајића, Вука Драшковића. Треба ли даље да набрајам? Дакле, појам претходне власти заборавите као аргумент који употребљавате тражећи простор и право за себе да реагујете у овом тренутку и решавате проблем који је реалан.

Значи, не кажем да није. Ужасан, страشان проблем и ја имам разумевање, за разлику од других, што сад то радите. Јер не могу да замислим шта ће бити за три месеца, кад се напусти потпуно политика квантитативног попуштања, кад престану да штампају евре, откупљују обвезнице на берзи, кад се коначно деси тај Брегзит. Биће још горе него што је сада. Али, господине министре, макар на овом питању морамо једном да станемо на своје ноге и да престанемо да живимо у илузијама.

Одлука Касационог суда, да ли смемо да је коментаришемо а да то није притисак на суд, пошто је с тим готово? Шта значи став да банке морају да докажу да су се задужиле у францима па онда наплаћују то од грађана? Па то је глупост.

Говори се о кредитима који су индексирани. Значи, оног тренутка када је постојала корист за људе који су узели кредит у швајцарским францима, све је било у реду. Да су Швајцарци даље наставили да држе курс који су имали тада, нико не би говорио о проблему људи који су се задужили у еврима и исти квадрат платили ко зна колико више.

Говори се овде, не знам, о неким злим страним банкама. Па ниједна од тих банака није страна, ви то врло добро знате. Основане су овде у Србији, у складу са нашим законима. Депоновале новац у Народној банци, у складу са нашим законима. То су наше банке, то нису стране банке.

Шта ћемо да радимо са привредом? Ви сами знате колико је наша привреда страдала после 2008. године, између осталог и због тога што је и привреда узимала кредите у францима.

Овде је само једно питање пред нама – да ли се ми слажемо са тим да читаво друштво помогне људима који су угрожени до те мере да остају сада без станова, на улицама са својим породицама? То је једно једино питање које се поставља овде.

Ако се друга питања овде намећу да би се то склонило у страну или да би се политичка одговорност пренела на претходну власт, уважавајући чињеницу да је више њих данас у владајућој коалицији него изван ње, онда се нећемо сложити. Држава је од 2012. године реаговала. Односно, реаговала је централна банка. Омогућила је конверзију у евре, је л' тако,

успоставила контролу над каматама, накнадама за пружање услуга у банкарском сектору итд.

Постоји велика разлика између закона о коме ми сад овде разговарамо и закона, рецимо, у Хрватској, Црној Гори или поменутој Мађарској. Тамо се држава није појавила као неко ко ће учествовати делом у покривању трошкова које имају банке. Треба поштено рећи зашто ми то овде радимо. Зато што бисмо изгубили спор које би банке покренуле тражећи своју заштиту. Изгубили бисмо јер су уговори склопљени, потписани својом вољом онда када је то било повољно.

То је као да смо ви и ја власници акција „Боинга“ па падне њихов 737, падну акције на берзи, онда ми дођемо пред Владу и кажемо – дајте нам паре, ми смо изгубили. Говорим о економији и наравно да не треба економија сада да се доказује и да пуца преко тих људи, али онда треба поштено да кажемо – држава постоји и она помаже. Помаже људима у случају елементарне непогоде и сви смо солидарни са тим и доприносимо решавању њиховог проблема. Биле су поплаве 2014. године и свако је учинио колико је могао, а и држава, да се то некако санира.

Ово није елементарна непогода. Ово су уговори који су људи склопили размишљајући о свом интересу са жељом да што мање плате а што више добију.

Није тачно да су банке такве каквим се данас представљају. Овде банке играју много другачију улогу него што је то, рецимо, случај на Западу, и ви то добро знате, иначе би се давно банке наплатиле у случају „Галенике“. Никад не бисмо дочекали кинеског инвеститора у Бору јер би банке давно наплатиле свој дуг и у читавом низу проблема у којима су банке овде поступале супротно банкарској логици правећи неку врсту партнерства и договора са државом. И овај закон је резултат једног таквог односа.

А шта нам гарантује да је ово последњи пут? Само једна порука, јасан став – ко је за ово одговоран? Ко је за ово одговоран? Ако је одговорност индивидуална код оних који су потписивали уговоре, у овом закону треба да се каже и да постоји не захвалност према Влади, него према друштву које је одлучило да да сто милиона евра за то, а не можда за нешто друго, за стипендирање најбољих студената, за повећање плата у здравству како нам не би одлазили лекари.

Слушам критике како је ово што се сада десило последица неодговорног односа државе у последњих неколико година. Знате на чему се заснива та логика, из чега произилази она? Из вашег става да је нека претходна власт за то исто тако одговорна. Ако је претходна власт одговорна, онда морамо утврдити одговорност. Да ли је сто милиона мало да би се утврдила одговорност? Дајте да утврдимо онда одговорност. Шта

је тада радио СПС? Шта је радио ПУПС? Две милијарде смо потрошили повећавајући пензије за десет посто па се стровалили. Је ли тачно или није тачно? Да ли смо се задужили 2011. године? Милијарду смо узели са каматом 11%. Па дајте онда да видимо ко је одговоран за то и, кад једном буде одговарао, други пут се то неће десити.

Немојте овде да прихватамо као нешто што је нормалан став да камата у Србији треба да буде као камата у Немачкој. Па ни нутела у Србији није као што је нутела у Немачкој. Одакле идеја да ће камата бити овде иста као и у Немачкој?

Наравно да ми не можемо да урадимо оно што је урадио Орбан. Наравно да не можемо, али онда треба то тако рећи. Шта ви имате да тражите економску логику у том закону? Нема је. Реците поштено – не можемо да гледамо те људе, скапавају, има их толико и толико, шта да радимо. Раније нисмо реаговали, нисмо могли да делујемо.

Немојте да причате о ретроактивности. Знате зашто, господине Мали? Зато што ћете овде доћи са законом о пореклу имовине. Је л' тако? Како ћемо са ретроактивношћу у том случају? Ми смо то питање решили. Ево, имате закон, погледајте га, од 2010. године стоји овде у Скупштини. Предложили смо га. Али кад кажете – ми не можемо ретроактивно, водите рачуна о томе. Једном је ова држава већ деловала ретроактивно, када је наплаћивала порез на екстрапрофит.

Не ради се ту о томе, него поштено треба рећи – извините, тако је. Нема правде у овом нашем свету на том плану. Ето, неко је настрадао, неко није. Неко је имао више среће, неко мање среће. Овима сада морамо да помогнемо, дотле је дошло. Тај проблем је сада уочен. Направили смо договор са банкама и решавамо га.

Да зависи од гласова Либералнодемократске партије, сигурно би била дилема, сигурно би постојала дилема да ли да гласамо или не, јер мислим да не треба на тим људима истеривати сада те принципе. На неким другим местима пре, у јавном сектору, рецимо.

Кад се постави питање смањења плате 10%, или у Пензионом фонду кад се постави питање смањења пензије из стеченог права... Јесте стечено, није спорно. Само, где је сад то право? Празан Пензиони фонд, опустошен. Имовина Пензионог фонда безвредна. Срушене бање, напуштене. Нико се није понашао економски 10-15 година и, у реду, на тим људима не треба сада ломити кола, али онда поштено треба да се каже. Онда то поштено треба да се каже – грађани Србије, ми смо одлучили у ваше име да сто милиона евра дамо како бисмо решили муку тих људи, иако они нису никакве жртве злог банкарског сектора.

То није тачно. Они плаћају цену нечега што се зове капитализам, конкуренција, тржиште, а можемо ми и на други начин да се понашамо, да

све то укинемо, али онда да се вратимо на друштвену имовину, станове које држава даје и да тако решимо у потпуности тај проблем. Међутим, тај систем је пропао.

Најгоре што може да нам се деси то је да овде сви заједно закључимо да је проблем у банкама, зато што ми без њих не можемо, а оне ће наплатити и ово сада што их кошта, и ви то врло добро знате. То је тај ризик о коме говорите. То је онај кредитни рејтинг који, када се мало дигне, а ми кажемо добро је, а онда ме залепи лажна опозиција, а ако нам тај рејтинг пада, онда је капитал скупљи, а ако је капитал скупљи, онда га је мање, а ако га је мање, онда нема инвестиција, нема радних места, нема извоза и онда су опет деведесете.

Зато ова расправа не може да се води као што се води полемика колико је било људи на митингу. Ово је као хирургија. Људи су потписали уговоре. У тренутку када су потписали, ти уговори су им и одговарали. Десила се 2008. година, *Lehman Brothers*, све отишло дођавола, променила се позиција франка на тржишту и сада то треба да се плати. У овом тренутку држава може да плати, може да направи договор са банкама, а пре годину, две или три то није могла да уради и то тако треба да се каже. Између осталог, може да плати што су спроведене неке реформе у јавном сектору, што нема више 150 предузећа у реструктурирању, која су јела 700 милиона евра у просеку годишње и то су вам све чињенице.

Али у одлуци Владе да покрије трошак људи који су се задужили у францима нема никакве економије и нема никаквог успостављања неке правне државе. То се искључиво може свести на домен жеље да се људима помогне, мимо било какве обавезе и не на штету, то не могу да кажем, него, пре свега, рачунајући на солидарност преосталог дела друштва.

Нисам сигуран да би сви људи то подржали, апсолутно нисам сигуран, али због проблема са којим се људи суочавају, ти несрећници задужени у францима, мислим да имам разумевања за то што сте ви одлучили да урадите. Али приче – претходна власт, па овај гувернер, па онај гувернер, то су глупости.

Стране банке које су овде дошле па нам деру кожу са леђа, све су наше банке. Апсолутно све наше банке. Ви то врло добро знате и тако треба рећи. И заборавите ретроактивност. Поштено реците – они људи који су страдали до наше одлуке, страдали су. Шта да радимо? Такав је живот, суров је и жао нам је, али то је тако. Е сада, не можемо ми нешто ретроактивно. Наравно да држава може све, шта год хоће, али то нема смисла. Дајте људима да кажемо истину, онако како је. Онда ће следећи пут бити пажљивији сигурно.

Где евентуално проблем постоји? Постоји у том популизму, у демагогији, у томе што су прављени субвенционисани кредити,

корпорације да би се продавали блокови који не могу да се продају, што се држава задуживала да би неке покривала штету па је то сада све стигло пред нас.

А посебно питање је питање цене коју ће платити привреда за ово. Оно што је сигурно, то је да они људи чији је новац инвестиран у ову Србију кроз банке које су га овде пласирале уопште нису расположени да играју улогу коју у овом тренутку игра наша држава и, ево, коју ће играти наша Скупштина заједно са Владом, а то је да кроз неки принцип солидарности покрију штету тамо неком у Београду. Шта то њих брига? Шта то брига некога ко је преко банке Интеза Сао Паоло инвестирао у Србију по одређеној камати свој новац и колико имамо НПЛ-ова? Све су то банке прогутале, је л' тако? Па сад постоји проблем, банка прода, покривен је кредит хипотеком, па када се прода, онда се настави отплата. Па то није нормално и ту је Шешел у праву.

А колатерали у привреди? Па банке су биле пуне имовине са којом не знају шта да раде јер им је пала у међувремену вредност. На тим темама је важно да се реагује, да не може да постоји једно правило за грађанина, а друго правило за компанију. То су пропусти не претходних власти, него нашег система. Ми имамо системске грешке и њих треба отклањати.

На крају, ви се убисте да објасните да се време променило, да морамо да радимо, да је борба за сваког инвеститора, да 24 часа траје радно време у свету, ако хоћете са неким да склопите посао, устајете у три ујутро да бисте га звали, а онда се овде појавимо и кажемо – знате шта, то баш и не мора тако. Не, мора. Ово мора бити први и последњи пут.

Извините, колико је то домова здравља, школа, болница, лекова? Ова земља мора бити свесна какву цену Парламент сада жели да плати за те људе. Ми њих не желимо да жртвујемо. На сву срећу, има неког новца у буџету, али мора бити потпуно јасно о чему се овде ради. Нема ту никакве економије. Да су уговори завршени, испуњени онако како су потписани, нико се не би појавио и рекао – знате шта, добио сам много јефтино, ево ја ћу да платим преко тога.

Ви сте министар финансија. Нисте ви министар рада, запошљавања и социјалне политике. Нема претходне власти. Тако не можемо да разговарамо. Нема страних банака. Нема злих банака. Они су инвестирали свој новац по правилима на које је, онај ко је новац узео, пристао. Како ви мислите да се мешате у то?

То није зеленашење, променљива каматна стопа. И ви када се задужујете као држава, то се рачуна. Шта је еурибор? Да ли се он мења? Да ли је била каматна стопа негативна? Па морали смо да плаћамо ако нам банка чува новац. Па данас је отишла са долара на два и по. То од вас очекујем да чујем. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, господине Јовановићу.

Пре него што дам реч министру Синиши Малом, желим да, сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавестим народне посланике да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 часова, због потребе да Народна скупштина што пре донесе акте из дневног реда ове седнице.

Реч има др Синиша Мали, министар финансија.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала пуно.

Уважени посланици, Влада Републике Србије улаже и у домове здравља, и у школе, и у вртиће, али такође бринемо и о људима и не можемо да дозволимо да људима који остају без крова над главом, који су у проблему већ више од 10 година, ако постоји могућност, окренемо главу у страну и да не приметимо њихове бриге. Ми смо управо погледали њих у очи, разговарали са њима, разговарали и са банкама и донели компромисно решење управо у циљу решавања њиховог проблема, да покажемо да смо одговорна држава, држава која мисли о њима и држава која брине. Ја мислим да то и јесте, на крају крајева, улога државе.

Мислим да нисте у праву, то је најблаже што могу да кажем, када за одлуку Вишег или Врховног касационог суда кажете да је глупост. Само да разумете, њихова интенција била је да виде да ли је и да ли су ти кредити спекулативан посао, да ли су банке имале новац у динарима па су давале из тог новца кредите у францима или су оригинално имале извор својих средстава у швајцарским францима. То је био дефакто разлог таквог коментара и таквог мишљења Врховног касационог суда.

Подсетићу вас, такође, да скоро све, или већина домаћих банака, како их ви називате, има осниваче који су из иностранства и, с обзиром на то колико смо ствари урадили у протеклих пар година у смислу стабилности наше економије и политичке стабилности, стабилности и сигурности улагања у нашу земљу, онда схватате колико је комплексна тема о којој данас говоримо. Имате интересе страних улагача. Нама треба та сигурност како би они наставили да инвестирају у нашу земљу. На основу тога отварамо и нове фабрике и нова радна места, наш БДП иде напред, напредује нам држава.

Имате, с друге стране, и те људе који су узели стамбене кредите у швајцарским францима. Ја сам с њима разговарао. Дакле, то је озбиљан, реалан проблем. Људи који су, малопре сте ви рекли, изгубили свој кров над главом. Дакле, тај проблем покушавамо сада да решимо. Ми пре нисмо ни имали новца. Сада имамо неки новац и хоћемо као одговорно друштво, као одговорна држава да део тог новца уложимо да помогнемо онима којима је та помоћ најпотребнија.

Ја ћу завршити на начин на који сам и започео ово излагање. Не вреде нам много ни домови здравља, иако се боримо за њих, ни школе, ни вртићи ако немамо људе. На крају, сви смо ми грађани ове Србије и наша је дужност, обавеза, а и жеља да другима помогнемо уколико смо у могућности. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, докторе Мали.

Право на реплику господин Чедомир Јовановић.

Изволите.

ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ: Претпостављам, пошто нисте поменули претходну власт, да смо се око тога сложили да то није никакав аргумент, да даље не идемо.

Из ког разлога су банке уопште дошле у Србију ако не да зарађују? Суд проверава да ли је то спекулативно или не. Да, јесте. Да л' су узеле у динарима? Па јесу. И? И кад је првог месеца требало да се плати, понашали су се у складу са валутном клаузулом.

Људи су могли у динарима да узму кредит. Одакле право суду у то да се меша? Зашто је одлука била два један? Како би то прошло на неком другом суду? Врло добро знате зашто друге земље нису ишле на тај начин у решавање овог проблема. Ни Црна Гора, ни Хрватска, о Мађарској да не говорим.

Наравно да се стварају и да се праве школе, и домови здравља, али ја сам нешто друго вама рекао. Људима мора бити јасно колико је иза сваке економске логике или иза сваког права одлука коју ви доносите. Она је искључиво заснована на солидарности, на емпатији, ни на чему другом.

Немојте да набрајам овде фирме које су позатваране од 2008. године зато што нису могле да враћају кредите. Остали су без тржишта, притиснути улагањима у нову опрему, не у аутомобиле и у лични луксуз. Неке сјајне компаније. Рећи ћу вам само једну. Сетите се само „Цип комерца“. Фантастична фирма је била. Изванредна опрема. Нестала је у три месеца. Имала је залихе на лагеру, променила се цена тих залиха и пропали су, и још кредити са друге стране. Компаније које су такође узимале кредите у швајцарцима да би се финансирале, сјајна компанија „Фуд ленд“ је продата. Практично је као НПЛ преузела „Атлантик група“. Фантастична компанија.

Значи, одлука коју ви доносите је дубоко солидарна. Она говори о потреби да се помогне људима који су реално угрожени. Али немојте да сада те људе представљамо као жртве неких злих банака. То није тачно. Јесте, оснивачи банака су у иностранству, али те банке овде послују по нашим правилима, депонују овде новац, имају обавезу да држе резерве у складу са нашим прописима. Капитална адекватност овде постоји и она их везује. Другачија правила су овде него негде напољу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, господине Јовановићу.

За реч се јавио народни посланик Золтан Пек.

Изволите, колега Пек.

ЗОЛТАН ПЕК: Хвала.

Поштовани потпредседниче, поштовани министри са сарадницима, даме и господо народни посланици, ја бих говорио о овом фамозном закону, закону о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима.

Проблем корисника стамбених кредита у швајцарским францима је тема која је најзад дошла на Скупштину и гледамо да решимо овај проблем. Околне земље су решиле већ овај проблем – Мађарска, као што смо чули, Хрватска, Црна Гора и остали. Мађарска је у 2014. години решила овај проблем. Свака је земља имала свој модел. Који модел је најбољи, то се не зна. Ми имамо овај модел који је испред нас и мислим да је то моментално једино и најбоље решење.

Како је дошло до кредита који су у францима били индексирани? Прве кредите је Аустријска народна банка издавала оним грађанима који су живели поред границе Швајцарске и који су радили у Швајцарској, и имали зараде у швајцарцима, и зато је донела ову одлуку. Ова одлука се полако проширила на околне земље, као што је Мађарска, бивше земље СФРЈ, Румунија.

У нашој земљи смо почели да дајемо ове кредите 2005. године. Зашто ово кажем? Кажем јер, пре него што сам био политичар, 22 године сам радио у банци. У то време био сам директор сектора за становништво у банци. Значи, 2005. године смо почели да издајемо ове кредите. Било је такво време да су само ови стамбени кредити били давани, у швајцарским францима. То је трајало око годину дана. Експанзија ових кредита које су примали наши грађани била је највећа 2007. и 2008. године.

Замислите тај тренутак, како су тада грађани размишљали. Кредити су дати индексирани у швајцарским францима. Швајцарски франак је била јако стабилна валута. Евро је као једна нова валута био у европским земљама. Они су тако размишљали – значи, стабилан франак, стабилан кредит и то се да узети.

У то време паритет евра и швајцарског франка је био 1 према 1,2 и то је одржано од 2011. године до 2015. године. Значи, свака земља има своју монетарну политику и монетарна политика је заснивана на томе колико је њена национална валута у паритету са еврима. То је и Швајцарска радила.

Зашто је дошло до овог колапса у који смо ушли? Ушло је пуно наших грађана, остало је само око 17.000 грађана који још имају ове кредите, а износ ових кредита је око, ако сам добро погледао, 540 милиона

евра. Значи, грађанин је ушао у банку и затражио кредит. Нисмо имали прилике да дајемо кредите, нарочито не стамбене кредите. Прво смо почели са потрошачким кредитима, а после су дошли стамбени кредити. Значи, имали су прилике, таква нам је била економија да смо могли да дајемо ове кредите. Грађанин је ушао, мислио да је франак јако стабилан. Што се тиче каматних стопа, каматне стопе су биле најмање. Значи, мање од оних кредита који су били издавани у еврима. Све брошуре, сва политика, банкарска политика намењена грађанима била је јако атрактивна. Зато су ови људи ушли у банке и дизали ове кредите.

Нажалост, јако мало банака или радника банака је гледао предзнаке, шта је било у Европској унији. Јер 2007. године, ако се добро сећам, Европска централна банка, Централна банка Аустрије, давала је већ знаке да ове врсте кредита имају двоструки девизни ризик. У нашој земљи 2007. године, то треба истаћи, тадашњи гувернер Народне банке господин Радован Јелашић је дао једну изјаву у вези овог двоструког девизног ризика, само је био проблем што нико није обраћао пажњу на то.

Дошли смо до тога да се већ 2011. године није давао кредит у швајцарским францима, већ само у еврима. Јер ово питање које је довело у колапс целу ову тезу или целу ову проблематику јесте једна тзв. изјава Европске централне банке 2015. године у јануару, да ће сваког месеца куповати обвезнице у висини од 60 милиона евра. Зато је реаговала Народна банка Швајцарске и од тог датума, јануара 2015. године, они су одустали од оног паритета који је био пре, 1:1,20. Зато је дошло до овог колапса, нажалост.

Као што сам рекао, закон је испред нас. Ово је била мала историја зашто смо дошли до овога и како је то било.

Треба још једном истаћи да је у то време једина препрека била да неко узме овај кредит висина личног дохотка. Јер, ако је клијент ушао у банку, тада је једино питање било колико он може кредита да подноси, пошто је 50% личног дохотка било дозвољено да се оптерети било каквим кредитом. И зато су људи толико навалили. Толико је била ниска каматна стопа да су кредити у швајцарцима били повољнији од кредита у еврима.

Нико није обраћао пажњу шта ће доћи за 5, 10, 15, 20 година, јер им нико није рекао шта их чека. Као директор банке, ја сам упозоравао моје пријатеље, познанике, да не узимају овакве кредите и да ће бити проблема, пошто сам у то време читао разне новине о банкарским системима. Зато сам и рекао да не треба узимати, већ само до 35% своје плате, јер се не зна шта ће бити и како ће бити цела каматна политика.

Ово решење које имамо, а после ћу да кажем шта имамо још овде мало ризикантно и код овог закона... Значи, закон је испред нас и мислимо да је то добро решење, због чега ћемо гласати за овај закон.

Значи, посланици СВМ ће гласати за овај закон.

Као што је господин министар рекао, у овом закону су у питању они људи или грађани који су узели кредите. Али шта се гледа као главница, или отпис или конверзија ових кредита? То је преостали дуг главнице и обрачуната и ненаплаћена камата. Значи, то је главни део дуга. То се конвертује у динаре, претвара се у динаре, отписује се 38% од тога и преостали део се даје исто као кредит, али кредит по оној каматној стопи која је у датој банци примењена 31. марта ове године.

Ако банка није имала такве кредите, онда мора да да такве услове да ове кредите морају издати по, ако је камата варијабилна или променљива, да то не буде изнад 3,4% плус тромесечни или шестомесечни еурибор, а ако је фиксна, била је и фиксна камата и банка је имала такве кредите, онда фиксна камата не сме да буде изнад 4%.

Рекао сам да ћу рећи какве ћемо проблеме имати, ако ћемо их имати, то се још не зна јер се не зна шта ће бити у економији. Ја сам као банкар имао прилику да еурибор буде плус 4,4. Сад је минус 2,02. Значи да је сад јако повољна. За 10-15 година се не зна шта ће бити. Значи, ово је још један део ризика од тога што банка издаје кредите. Значи, 3,4% камате плус еурибор. Значи, овде има још мало ризика, али то се да прихватити, јер сваки кредит који је индексиран у иностраној валути има овакав еурибор.

Да се вратим на тему. Значи, ако закон ступа на снагу, банка мора у наредних 30 дана да понуди потрошачу кредита, или ономе ко је имао досада овај кредит, своју понуду о конверзији, а прималац кредита, након или у току 30 дана од пријема овог споразума мора да потпише, или да прихвати или да не прихвати. Ако не прихвати, онда му остаје овај кредит да отплаћује како је досада било.

Као што је господин министар рекао, значи, нису само они грађани у питању којима још остаје дуг, него и они грађани према којима се води парнични поступак или принудна наплата. Њима се овај процес зауставља до оних 30 дана како се они одлуче шта ће, како ће да одраде. После по њиховој одлуци поступак иде даље.

Као што смо рекли, средства обезбеђења су значајна јер код сваког кредита свака банка има средства обезбеђења, а има једно два-три, у стара времена узели смо више ових средстава обезбеђења, као што је хипотека, онда осигурање живота и било је тако осигурање код националне корпорације. У вези ових средстава обезбеђења треба истаћи да она остају на снази. Значи, не треба за ове нове конверзиране кредите да се склопе нови уговори о животном осигурању или нову хипотеку да ставе.

Што се тиче трошкова конверзије, ови трошкови падају на терет банке. Значи, грађани уопште немају никакав терет као накнаду или било шта у вези ових кредита. То је исто јако позитивно што се тиче грађана.

Ту треба истаћи да банка после даје захтев за 15% трошкова конверзије да склопи уговор са Републиком Србијом да би оних 15%, што ће прихватити Влада, из буџета надокнадила банкама.

Као што сам рекао, имамо моментално 16.800 грађана који имају овакве кредите. Као што сам рекао, износ ових кредита је око 540 милиона динара. Мислим да је ово у нашој земљи једно од најбољих решења за проблем ових грађана и зато ћемо ми гласати на овај закон, као и за остале законе који су на дневном реду. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Пек.

Поштовани народни посланици, у складу са чланом 87. Пословника Народне скупштине, сада одређујем паузу у трајању од једног часа.

Са радом настављамо у 15.30 часова. Хвала.

(После паузе – 15.30)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо са даљим радом.

Реч има народни посланик Војислав Вујић.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ВУЈИЋ: Хвала, уважени председавајући.

Даме и господо министри са сарадницима, колеге моје посланице и посланици, Посланичка група Јединствена Србија ће подржати све законе који су данас на дневном реду.

И ја ћу сигурно да се сложим са својим претходницима да је данас најбитнији Предлог закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, али почећу од друга два закона. То су Предлог закона о изменама и допунама Закона о странцима и Закон о запошљавању странаца.

Чим је ово дошло на дневни ред, значи да се створила потреба за тим, значи да су наше инвестиције на месту, да је земља економски стабилна кад неки други људи долазе у Србију да раде. Увек иде та прича да наши иду негде на страну, али ево чињенице и показатеља да и људи, странци долазе у Србију да раде.

Ја сам данас можда у једном тренутку био мало, онако, изненађен кад људи који нису довели ниједног инвеститора у Србију причају како то треба да се ради. Ако треба да послушамо неког ко зна како се доводе инвеститори у Србију, онда свакако за то треба да буде добар пример шеф Посланичке групе ЈС, којој ја припадам, Драган Марковић Палма, који није довео једног, два, три, пет, него је направио читаву индустријску зону.

Када је у питању закон који сам најавио, Предлог закона о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, ми из ЈС, када су се указивале прилике да причамо о томе и када је овде, између осталог, била гост и гувернерка НБС госпођа Табаковић и Синиша Мали, садашњи министар финансија, и претходни министри, ми смо знали врло често о томе да причамо.

Прво, министре, хвала вам што је овај закон дошао на дневни ред. Наравно, пре свега, хвала Александру Вучићу, који је пре три недеље обавио један разговор са људима који су своје незадовољство изразили једним протестом и он је тада дао реч, коју је и одржао. Ево, већ после три недеље закон је комплетан и стигао је овде код нас у скупштинску процедуру.

Ви сте данас више пута рекли да ово није лака тема. Слажем се са вама. Дефинитивно, ово је поприлично комплексна тема. Чак и људи који су данас представљали опозицију и причали су данас и своје критике на ову тему, али ја нажалост морам да констатујем да у Србији, када имамо много озбиљније теме од ове теме, ми никако да се усагласимо и да подвучемо линију када је тренутак да сви заједно морамо да радимо у истом правцу.

Нема пуно места за критику овог закона. То кажем поприлично реално и као неко ко је радио у реалном сектору у банкарству и ко је упознат са свим детаљима и ситуацијама које су се дешавале људима који су, нажалост, сада тако могу да кажем, били клијенти у швајцарцима.

Ми имамо једну ситуацију када данас опет неко може да каже, да критикује – да ли водите рачуна о свим људима или само о људима који су задужени у швајцарским францима? Знате шта? Данас, према подацима које сте ви изнели, а то су чињенице, у овом тренутку разговарамо о око 15.785 клијената. Значи, не причамо о стотинама, о десетинама, причамо о 15.785 кредита. И тачно је да неки су истекли. Мали је број тих који су истекли. Мали је број оних који су успели да врате своје кредите. Последице тог таласа који је направио велико незадовољство и, сигурно могу да кажем, нанео штету нашој држави, за шта нисте ви криви, јесте и чињеница да је било доста бракова који су управо због те једне финансијске ситуације страдали. Данас је неко рекао да је било и самоубиства и поприлично ружних ситуација за један број људи.

Али треба да извучемо једну поуку и то може да буде можда и закључак после гласања на ову тему – ово је била једна велика школа за све нас. Није била добра, сами смо је учили и коштала нас је поприлично, али је ово показатељ да морамо да радимо доста и на едукацији становништва и да покушамо људе добро да информишемо пре него што се упусте у авантуру звану кредит. Није то ситуација само код нас.

Кредити су свуда у свету нужно зло, али, нажалост, без њих не можемо. И ја сам корисник једног кредита, на срећу не у швајцарцима.

Кад кажем да држава мора да доноси такве одлуке, ово је исто ванредна ситуација, као кад се деси нека непогода. Богу хвала, ни у непогоди не страда читава земља. Страда један регион, страда један део грађана. Ја бих ово можда назвао једном елементарном непогодом. И добро је што је председник дао налог да се брзо решава ова елементарна непогода која се зове кредити у швајцарским францима.

Једно искуство, у ствари више њих. Кад сам чуо да ово долази на дневни ред и да ћемо да причамо о оваквим кредитима, имао сам прилику да разговарам са неколико породица које су корисници ових кредита. Разговарао сам са докторком која има двоје деце – једно дете студира, једно је средња школа. Она и муж су интелектуалци, сасвим пристојни, решавали су своје егзистенцијално питање. Значи, нису се борили ни за какав луксуз, него су купили своју прву некретнину, као и вероватно 99% људи о којима данас причамо. Њена прича иде до те мере да каже да су у једном периоду буквално за ручак имали само кромпир. Питана су деца да ли ће да једу кувани, да ли ће да једу пржени или у неком другом облику, али су, ни криви ни дужни, јели само кромпир.

Тако да је мени данас част што, због ових 15.000 породица, сви ми који учествујемо у раду... Жао ми је што остали нису ту, јер је ово тема у којој сви треба да узму учешће и био бих срећан да сам чуо бољи предлог. Значи, од критичара нема неке велике помоћи. Различите приче смо слушали данас, али кажем, с обзиром на то да долазим из банкарског сектора, свестан са чим сте се срели и ко је све морао да буде за тим столом да бисте донели један овакав закон. Ви сте морали да причате и са банкама, да ангажујете и јавно мњење на више различитих начина и овакав предлог закона апсолутно није случајан.

Тако да, још једанпут, када је у питању Посланичка група Јединствена Србија, понављам, ми ћемо да подржимо овај и све остале законе на дневном реду.

Наравно да је ово, бар по мени, један од најбитнијих предлога закона, али рецимо, мислим да ниједан закон који се данас налази овде на дневном реду није небитан. Један такав је Предлог закона о изменама и допунама Закона о жичарама за транспорт лица. Како је министарка Михајловић данас и рекла, суштина овог закона је пре свега већа безбедност за све кориснике жичара и гондола.

Оно што могу да кажем као једно добро искуство јесте да сам видео да су у једном броју европских земаља ово дефинитивно атракције. Сматрам да ће и ово што се ради на Калемегдану, као и гондола која се гради на Златибору, бити својеврсне атракције и део туристичке понуде.

И ја долазим из туристичког места, из Врњачке Бање. И ми смо некад имали у плану пројекат који је требало да споји Врњачку Бању гондолама са планином Гоч. Верујем да ћемо у неком тренутку скупити снагу и, уз мало ваше финансијске помоћи, успети да реализујемо тај пројекат.

У сваком случају, кад причамо о туризму, не могу опет да не споменем Драгана Марковића Палму, председника наше посланичке групе, и ситуацију у којој му није била потребна никаква помоћ, а успео је да од Јагодине, хтели то неки да признају или не, направи једно озбиљно туристичко место. Значи, без помоћи државе направили су зоолошки врт, аква-парк итд. Зато апелујем на све да, када се већ појавио предлог закона о жичарама, ово буде једна идеја и позитивна провокација за велики број општина и градова у Србији који имају шта да покажу туристима. Тако је и овај закон, наравно, један у низу оних који ћемо ми из Јединствене Србије подржати.

Споменуо сам малопре да није коректно да једни људи раде и примају плату, а други да не раде а исто примају плату. Какво решење ту треба тражити и какав компромис направити? Вероватно да административно-мандатни одбор о томе треба да прича, али Драган Марковић Палма, што данас можете да прочитате у свим новинама, поново је нагласио да није коректно да посланици примају плату а да не долазе на посао. Навео је пример лекара који би могли да примају плату а да не долазе на посао, учитеље, васпитаче итд. Сви ћемо да се сложимо да то није у реду.

Не могу, када сам већ споменуо учитеље и васпитаче, да се не осврнем и на овај закон, а то је Предлог закона о допуни Закона о буџетском систему. То је доказ да је наш буџетски систем стабилан, да су сви економски параметри позитивни и да, између осталог, следује још једно повећање данас васпитачима који раде у предшколским установама. Значи, од маја, како је рекао министар финансија, а то је значи јунска плата, свим људима који раде у предшколским установама, васпитачима, биће увећана плата за 9%.

Значи, господо министри, још једанпут, Посланичка група ЈС гласаће за све законе који сте нам данас предложили. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Само да вас исправим, због јавности. Дакле, ради се о мајској плати, која ће бити исплаћена у јуну, и уместо повећања плата за све оне који раде у предшколским установама од 7%, како смо планирали буџетом за 2019. годину, повећање ће бити 9%.

Ја мислим да је то велика и важна вест за све људе који раде у предшколским установама. Усклађујемо се са законом, а и показујемо на

који начин новац који смо уштедели и зарадили можемо да дамо и да уложимо у оне којима је и најпотребније, јер наша деца иду у те вртиће и начин на који се они едукују тамо много значи за њих, за нас и за будућност наше земље. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милорад Мијатовић.

Изволите, колега.

МИЛОРАД МИЈАТОВИЋ: Поштовани потпредседниче, поштовани министри, у име Посланичке групе Социјалдемократске партије Србије ја могу да изјавим да ћемо гласати за све законе који су данас на дневном реду, а исто тако и за све споразуме.

Наравно, као и сви који су данас говорили, моја поента ће бити управо на конверзији кредита који су индексирани у швајцарским францима, јер то је тема која интересује грађане Србије.

Ради се о цифри од 15.700 породица. То је једна велика група људи, и, то је веома важно да нагласимо, свака озбиљна и одговорна власт води рачуна о својим грађанима. Свака озбиљна и одговорна власт решава проблеме својих грађана и на тај начин показује своју озбиљност, свој рад и резултате које има. Ово посебно наглашавам јер се ради о једној врло тешкој и комплексној теми. Дакле, о кредитима који су узети у швајцарским францима.

Министру финансија одајем признање јер је имао стрпљења да разговара. Ту су били грађани, ту су биле банке и ту се појавила држава. Не би држава могла да учествује у овом разговору да нема резултате у финансијској консолидацији, да нема пара у буџету, и управо зато смо и ове године били у стању да седнемо и одговорно разговарамо о овоме.

Оно што је сигурно, у питању је компромис. Кад кажем компромис, будимо сигурни да тад нису сви ни задовољни, али нису сви ни незадовољни. Нису добили сви све. Добили су неки нешто, неки су нешто изгубили. То је реч компромис и та реч компромис, која је увек у политици врло битна, врло важна, значи – решили смо проблем. Ја лично сматрам да смо проблем решили дугорочно и грађани Србије могу сада, они који су оптерећени кредитима управо у швајцарцима, мирно да живе.

Јављам се због оних људи... Као мој претходник који је разговарао и ја сам са много људи разговарао. Неки су ме звали. Знате, кредите у швајцарцима нису узимали они који имају пара, који су били богати. Узимали су они који немају пара, који су решавали свој најбитнији животни проблем, а то је стамбено питање.

Познајем једну жену, са којом сам разговарао и са којом већ дуго времена разговарам, а која је решила своју кућу. Купила је кућу, била је избеглица и управо је особа која је на тај начин решила свој проблем и

сама је рекла – ја никада нећу отплатити овај кредит. Ја сам са њом у понедељак разговарао и објаснио сам јој нека решења. Њој је лакнуло. Нећу споменути њено име јер би то било сувише лично у овој скупштини, а ово говорим због ње, зато што ће та жена сада бити у ситуацији да ми каже – да, ја ћу моћи да отплатим овај кредит и нећу бити у ситуацији да размишљам хоћу ли сутра бити на улици.

Ово показује да ова владајућа већина има своју социјалну осетљивост, своју социјалну сензибилност, а управо то јесте циљ и задатак сваке власти, да размишља шта је то што тишти грађане и како наћи решење за тај проблем.

Наравно, ово решење има своју цену. Та цена није мала. Наша држава је спремна да плати ту цену, али исто тако и банке и грађани. Нисам неки велики љубитељ банака ни кредита. Морам признати да их нисам никада узимао, не мислим их узимати, али исто тако сваки грађанин који узима кредит врло добро зна шта је дужничко ропство. Према томе, нека ова расправа и све што се дешава буде једна врста едукације грађана, да знају, када потписују уговоре, шта потписују и где се налазе.

Но, наша земља је таква да мислим да смо се кроз овај период транзиције научили да кредити нису увек спас и да се грађани Србије, за разлику од других околних земаља, нису кредитно пуно оптеретили, што је добро, али зато смо могли овај велики проблем да решимо.

Наглашавам ово и због тога што решавамо проблем људи који су имали мала примања и морали су да узимају кредите. Нисмо решавали проблем богатих, проблем тајкуна, па да им доносимо законе да им се нешто отпише, да се ослободе. Решавамо проблем оних људи који су били у тешкој материјалној ситуацији и ситуацији којом су решавали свој стамбени проблем.

Ово је доказ да, ако власт озбиљно и одговорно ради, ако разговара са својим грађанима, разуме интересе грађана, увек може наћи решење чак и најтежих проблема. Мислим да је то оно поверење које стичемо код грађана и да ћемо то поверење добити и у будућности, јер ћемо се увек обраћати грађанима, тражити шта их то тишти и који су то проблеми који им значе и које треба решавати.

Наглашавам и због тога јер су резултати које имамо у финансијској консолидацији такви да можемо са поносом рећи да ћемо и друге значајније проблеме који постоје у нашој земљи, баш зато што имамо средстава, моћи да решимо. Очекујем, а то сам и говорио министру финансија када смо говорили о буџету, да ћемо решавати проблем инфраструктуре, да ћемо решавати проблем одрживог развоја, да ћемо решавати проблем здраве животне средине. Дакле, нешто што ће грађанима Србије дати бољитак, да се живи боље.

Наравно, као што и данас у овом закону повећавамо плате за ове који раде у предшколским установама, ја се надам да ћемо у току ове године, већ у септембру, моћи да говоримо и о знатнијем повећању стандарда људи који су запослени у јавним службама, а исто тако и стандарда пензионера, јер то грађани Србије од нас очекују ако имамо резултате, а резултате имамо.

Да нагласим, Посланичка група СДПС ће гласати за све законе и све споразуме из овог пакета закона. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Ђорђе Комленски.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајући.

Другарице и другови, даме и господо, поштовани председавајући, уважени министри са сарадницима, данас је очигледно неизбежна тема она о којој су сви говорили, а то је закон о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, па ћу покушати да не понављам оно што су колеге пре мене рекле, али мислим да још нешто треба у свему овоме посебно истаћи.

До пре, колико, месец дана, наши суграђани који су били корисници ових кредита и задужени у швајцарским францима нису имали никакав избор осим да по сваку цену наставе да плаћају ове кредите које су својевремено узели или да дођу под удар судских извршитеља, принудне наплате, продаје непокретности, намирења итд.

Оно што је добро јесте да су се појавила, не једно, него два могућа решења. Прво је, да вас подсетим, све оно што је данас такође дотакнуто у расправи, изашао је Врховни касациони суд са ставом по питању евентуалне ништавости и услова да би се утврђивала ништавост ових уговора, и друга је овај закон о којем ми као Парламент данас говоримо.

Оно што ја желим да подсетим јесте да разлог за доношење овог закона лежи у овој једној основној чињеници, а то је да је Србија за ових претходних седам година довољно консолидовала своје финансије да ова немала и огромна и значајна средства од готово сто милиона евра може да уложи у спречавање да 16.000 породица, или можда чак 60.000-65.000 наших суграђана сутра постану социјални случајеви покушавајући или да отплате овај кредит којим су се задужили или да остану без непокретности коју су купили. То је оно што је важно. Важна је могућност која је пружена.

Можда овај закон није, како рекоше неки пре мене, оно што су се докраја надали они који су подигли кредите у швајцарским францима, али мислим да је једно компромисно решење које се од стране државе нуди, у коме се на један уравнотежен начин штите интереси оних који су подигли

кредит, штите се интереси државе Србије дугорочно гледано и на неки начин се уклапају интереси банака, које ће, очигледно, бар део средстава од неког свог пројектованог профита изгубити у будућем временском периоду.

Наравно да мени није жао банака, али подсетићу вас, нажалост, да ми не живимо у некаква времена од пре 30 година и да банке новац пласирају да би остваривале зараду. На нама је да водимо рачуна као грађани какве кредите узимамо и да се о томе добро информишемо, а на држави је да води рачуна о томе да не постоји могућност или да буде минимална могућност злоупотребе.

Оно што бих ја желео да предложим јесте како би грађани могли лакше да се одлуче за коју ће се варијанту одредити у свему овоме, а то је да би можда било добро да Народна банка Србије или Министарство финансија изађе са саопштењем, информацијом да ли су се банке заиста задуживале у швајцарским францима када су пласирале ове кредите. Мислим да би то умногоме поједноставило ситуацију и смањило евентуалну неизвесност оних који можда имају дилему да ли ће сутра прихватити ове услове које им нуди овај закон или ће се ипак одлучити да воде судске спорове, с обзиром на став Врховног суда Србије.

Тиме бих завршио овај део који се тиче овога. Ми ћемо подржати овај закон, јер заиста сматрамо да не треба Србију доводити у позицију да размишља о нових потенцијалних, могућих 70.000 социјалних случајева и социјалних проблема, јер Србија то себи у овом тренутку може да дозволи зато што се ова влада, и претходне владе од 2012. године, јако озбиљно понаша према финансијама и односи се на такав начин према грађанима Републике Србије и онима са којима мора да сарађује, почевши од ММФ-а и банака, без којих, наравно, не може да послује привредни систем.

Ја сам од оних који су апсолутно убеђени да никада није требало гасити домаће банке, с обзиром на то да имам податке да је једна од најсолвентнијих банака и даље Беобанка у стечају, захваљујући свим оним пласманима које је нека екипа, која је до 2000. године руководила радом тих банака, остварила. Не желим да будем финансијски експерт, јер се у то не разумем, а и не бих себи да дајем право да идем ван оквира овога о чему сам говорио када су у питању ови кредити.

Друга тема о којој бих желео да говорим јесу измене и допуне Закона о планирању и изградњи. Посебно бих обратио пажњу на члан 17. овог закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи, и то на део који се односи на део закона којим се допуњују овлашћења за доношење подзаконских аката, а односи се управо на сегмент који каже да министар ближе прописује, цитираћу нове тачке 20. и 21, где се у тачки 20. каже – услове, програме и начин полагања стручног испита у области

просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења енергетске ефикасности, обављања административно-стручних послова, организације полагања стручног испита, састава и начина рада комисије за полагање стручног испита и вођења евиденције о положеном стручном испиту. Нова тачка 21. у овом предлогу каже да министар прописује и услове и поступак издавања, одузимања и продужавања лиценце за одговорног просторног планера, одговорног урбанисту, одговорног пројектанта и одговорног извођача радова, као и садржину свечане форме лиценце.

Посебно наглашавам, у овој тачки 21. се предлаже реч – одговорно. Зашто? Цабе је нама, што би рекли моји сељаци из Стублина, то што ми имамо одговорно Министарство, што имамо поједине службе које су јако одговорне, када имамо појединце који својом неодговорношћу доведу у питање рад комплетног система који у држави функционише.

Овде је било огромних примедби зашто се одузимају ингеренције Комори и преузима Министарство на себе овлашћења. Ја, искрено речено, сматрам да свако ко је свој посао радио одговорно, нема никаквог разлога да се плаши тога што ће постати одговорни и они који су се јако неозбиљно и неодговорно понашали према свом послу.

Окренућу се опет свом Обреновцу и заиста се захвалити Министарству на помоћи да се пре завршетка деонице овог пута од Обреновца до Прељине заврше, асфалтирају сви локални путеви. То је оно што је локална заједница, унапред водећи рачуна о ономе што су њене ингеренције, уговорила са извођачима радова да би заштитила своје становнике, али је чињеница да без озбиљне помоћи, подршке из Министарства не бисмо били сигурни да ће то бити приведено крају. Завршено је. Очекујемо да ових дана још оно што је преостало, подвожњаци испод Чиковца и код Гребаче буду завршени и тиме би се тај део што се тиче локалне инфраструктуре и могућности да се несметано комуницира у крајевима које пресеца ауто-пут готово привео крају.

Остаје још једна ствар, а то је завршетак пешачке пасареле у Мислођину, која је предложена да буде урађена код будуће привремене наплатне рампе, јер је практично ауто-пут пресекао то место на два дела и мора се обезбедити да наши суграђани, пре него што буде коначно пуштена та деоница у рад, могу безбедно да стигну до својих кућа. Заиста ту очекујемо да ће то, јер има довољно времена према овом темпу који се сад води, бити припремљено и завршено.

Морам поново рећи зашто сам намерно поменуо одговорност и неодговорност. Године 2011. рађена је реконструкција пута од Обреновца до Уба. Године 2010. је урађено препројектовање на основу некаквог пројектног задатка. На основу питања и одговора које сам раније добијао

из Министарства грађевине, увек уредно и благовремено и тачно, једноставно сам дошао до закључка да прво пројектни задатак који је тада дат није био добар, јер очигледно тај пут није испројектован за овакву врсту теретног саобраћаја који данас функционише тим путем.

То значи да неко ко је то тад радио вероватно треба да дође под удар овога и да остане без своје лиценце. Они који су радили препројектовање – а засигурно знам, само то не могу доказати – нису видели један метар трасе између Обреновца и Уба када су радили препројектовање. Тек када су настали проблеми на путу, долазили су не би ли нешто исправили у ходу, па ни тад се нису потрудили да многе грешке које су се показале исправе, јер су пројекти ипак само део свега тога.

И, надам се, очигледно нам недостаје прича о одговорности оних који врше надзор. Значи, овај пут је после само шест или седам година дошао до тога... А реконструисан је из постељице, из темеља, из корита пута од почетка до краја. Заиста смо са радошћу трпели годину дана мучење и пролажење различитим путевима да бисмо данас почели да гледамо да тај пут поново почиње убрзано да пропада. Била је јако добра и правовремена реакција Министарства прошле године када сам указао на то да су се појавила оштећења. У року од 24 сата, ако се не варам, комисија из Министарства је изашла, рекла шта треба да се поправи, задала то, али морам да вам кажем да је време да Министарство пошаље поново на терен људе и да сада ураде експертизу квалитета тих реконструисаних делова. Неки делови боље да нису ни реконструисани.

Ја као лаик могу да тврдим да они који су то радили летос, нису добро радили. Пут је утонуо и на неким местима горе изгледа него што је изгледао. С обзиром на то да се саобраћај наставља у динамици у којој се наставља, мислим да је време за озбиљну реакцију. Немам разлога, ви сте сви бољи стручњаци у тој области од мене, али наравно тај пут је далеко оптерећенији, раоубованији и зато што је дошло, хвала богу, до изградње ауто-пута и нових ствари. Према томе, и ти извођачи, односно инвеститори, и они који су једноставно оптеретили тај пут додатно, мимо онога што је за њега пројектовано, треба да помогну, ако не и да истрпе комплетну промену асфалтне подлоге.

Према томе, докле год не буде, а ја очекујем да ће заиста овакво постепено мењање и уочавање пропуста који се појављују довести апсолутно до низа одговорности, јер ако министар може да преузме на себе одговорност да прописује у каквој процедури ће се полагати стручни испити или одузимати лиценце, онда је за очекивати да се успостави једна потпуна хијерархија одговорности у том ланцу.

Знам да није лако нешто што је било у потпуном нeredу и хаосу до пре седам година довести у праву меру, али ово вам указујем јер,

једноставно, ја имам утисак да неке деонице пута, можда ће бити и смешно, које су летос реконструисане, ја да сам шетао по оном туцанику боље би биле сабијене него оно што су радили путари. Мање би потонуло и мања штета би била направљена него оваква каква јесте.

Зато вас молим да наставите одговорно, без обзира на то што сте растрзани и као министарство и као министар на многим градилиштима, наравно са жељом да се све што пре и што брже и квалитетно заврши, али бојим се да овоме треба посветити пажњу, јер ускоро ћете пустити ту деоницу у промет.

Кажем, Обреновчани су јако захвални и министарству и извођачима и локалној самоуправи јер, кажем, отклоњене су оне ствари које су биле свесно уништене да би се пут изградио. Једноставно, то јесте један озбиљан мотив завршетка овог о чему сам говорио, и ових подвожњака и ове пасареле. Када се сад буде од Обреновца до Београда путовало бар двадесетак минута дуже када се сав путни саобраћај слије у то, важно је да се Министарство заиста на начин како је то и досада радило ангажује и на питању пута Обреновац–Уб.

Посланичка група Покрета социјалиста, Народне сељачке и Уједињене сељачке странке гласаће за све предложене законе јер једноставно сви су заслужили да буду безрезервно подржани. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, госпођа Зорана Михајловић.

Изволите.

ЗОРАНА МИХАЈЛОВИЋ: Хвала на вашој подршци.

Две теме мислим да су важне које бих издвојила и односе се пре свега на саму Инжењерску комору. Мислим да је Инжењерска комора, и то је био разлог зашто смо и у претходном предлогу измене и допуне закона, и у данашњем покушали да Инжењерску комору коначно вратимо на онај прави пут, дефинитивно била украдена од инжењера. Инжењерска комора је била под директним патронатом неколико бивших политичара, пре свега из ДС-а, и бившег министра. Једина тема у Инжењерској комори нажалост, на велику жалост свих нас, не само тих људи, али генерално свих нас, јесте што су се пре свега бавили распоредом прихода и свега онога што су добијали од наплате стручних испита, а најмање оним што се зове струка.

Дакле, тадашње измене закона, пре пар месеци, садашње измене закона треба да нам омогуће да струка нађе свој пут и да ради оно што је њен посао, а да држава, као што је то и пре радила, пре него што је Шумарац преузео Инжењерску комору, дакле да држава створи услове да струка ради свој посао. То је наш задатак, да заједнички управљамо Инжењерском комором. То су неке промене које се овде налазе, да буду

присутне све матичне ћелије, дакле саме Инжењерске коморе, а не само један део, а не само, рецимо, грађевинци, а не неки други и тако даље.

Оно што је јако важно, што сте ви рекли неколико пута, то је питање одговорности, јер кад ви поменете пут из 2011. године и кад се помене шта се све ту дешавало, када погледамо те извештаје, а са друге стране знате да има 40.000 издатих лиценци и да ниједна, односно да је једна одузета у претходних десет година, ту нешто не ваља. Из свега што смо урадили, свих експертиза, јасно је да је, богами, ту требало да буде дакле те одговорности управо од стране инжењера.

Када говоримо о великим инфраструктурним пројектима, ви сте сада један поменули, Сурчин–Обреновац, и наравно, све оно што локално становништво дефакто трпи када се раде велики инфраструктурни објекти, било да је Коридор 10, Коридор 11. Ево, сада почињемо неке нове ствари у јуну. Почињемо доле и пут Прељина–Пожега, Кузмин – Сремска Рача и Моравски коридор. Заиста јесте трпљење локалног становништва за пројекте који су нам важни за целу државу. У том смислу свака врста поправки локалних путева која се и дешава, није коначна врста поправки, зато што просто треба да омогући да се саобраћај и даље одвија, али то није она поправка која мора да се деси када се инфраструктурни објекат заврши. Значи јесте то крпљење код пута Сурчин–Обреновац било прошлог лета, али тек заједничка комисија државе и извођача, када се заврши пројекат, може лепо, и због носивости пројекције будућег броја аутомобила и теретног саобраћаја, да процени шта се ради и како се након тога врши реконструкција тог пута.

Не само тај део, него и доле на Коридору 10 и исток и југ, много је још посла управо на ономе што се зове локални путеви. Разлог зашто сам се јавила јесте да кажем свим тим грађанима, као што радим увек када идем, сваки локални пут који би на било који начин трпео због изградње великих инфраструктурних пројеката по завршетку пројекта биће потпуно саниран. Док траје пројекат, ми ћемо радити заједно са извођачима и помагати да пут, да се, практично, саобраћај спроводи, али кад се заврши то, онда ће да буде онако као што је и велики инфраструктурни пројекат завршен, у најбољем реду и квалитету. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има колегиница Александра Томић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени председавајући, поштовани министри, колеге посланици, данас је на дневном реду, од 18 тачака дневног реда, шест везано за финансије, шест за област грађевинарства и саобраћаја, два закона су везана за ефикаснију примену закона када су у питању странци и

запошљавање странаца, једна измена и допуна односи се на Агенцију за привредне регистре, а две измене, односно сагласности, односе се на систематизацију две институције које су у надлежности рада Скупштине – Заштитника грађана и Повереницу за родну равноправност.

Данашња седница има у фокусу један од најважнијих закона, који у овом тренутку изазива велико интересовање у јавности упркос томе што протеклих година нико није хтео ни да саслуша ни да види људе који су погођени одређених проблемима, а камоли да помогне. Онда је требало да озбиљна држава на челу са Српском напредном странком и Александром Вучићем спроведе економске реформе, доведе државу у позицију да има суфицит и да стабилизује јавне финансије да би могла да решава велики проблеме из давне, али и из скоре прошлости.

Зашто кажем из давне? Зато што је једна од тачака дневног реда решавање клириншког дуга Србије према Чешкој, што је део сукцесије СФРЈ и раздвајања Чешке и Словачке, тако да тек сада имамо могућност да решавамо такав вид дуговања. То је нешто чиме Србија данас треба да се поноси, што је у могућности да решава неке старе дугове, који стоје записани а због којих могу да се релаксирају међународни односи две државе. То је, рецимо, пример Чешке и Србије, које имају добре односе и због неких дуговања из прошлости од пре 20-30 година треба да се решавају те ствари.

Некада, до 2012. године, о томе није могло ни да се разговара, а камоли да се сада прича о решавању проблема људи који су 2005, 2006, 2007, 2008, па све до 2011. године узели кредите од комерцијалних банака.

Овај проблем, ја сам рекла и у јавности, није економски и не можемо га посматрати с те економске стране, да ли је он исплатив или није исплатив. Он представља једно социјално питање људи који су постали социјални случајеви због тога што су 2005, 2006. па све до 2011. године веровали онима који су водили Републику Србију. Веровали су у оно што је стајало иза њих, а то је кампања појединих министара тадашње Владе, оних који су седели у Влади заједно са Демократском странком и са председником Борисом Тадићем и једноставно пропагирали ту политику да је у том тренутку идеално имати такве кредите, не говорећи о томе колики је ризик имати у будућности такве кредите и не конвертовати их у евре.

На крају крајева, и Народна банка и држава су се потпуно оградиле у то време од могућности поремећаја на тржишту капитала, односно пораста каматних стопа када су у питању швајцарски франци. Због тога су, на одређени начин, обмануле своје грађане по том питању и због тога данас, када кажемо да банке нису биле поштене према својим клијентима, управо кажемо да није постојала нека заштитна клаузула која је требало

да стоји тада у уговору и да каже – уколико дође до поремећаја на тржишту капитала, уколико, рецимо, рате ваше буду 100% веће, значи дуплиране у односу на онај износ из 2005, 2006. до 2011. године, банка се обавезује да их врати на ниво који је био у дану када је кредит узет.

Тога није било, тих заштитних клаузула од стране комерцијалних банака није било, а није било ни реакција Народне банке у то време, 2013. године. Она се трудила да спроведе судске поступке које су сами корисници оваквих кредита поднели.

И Народна банка је радила колико је могла, и Касациони суд је радио колико је могао, али све је то било недовољно да се корисницима ових кредита омогући да сервисирају те своје обавезе. Дошло је до тога да су они људи који су подигли кредите од 50.000 евра имали рате од 25.000 динара зато што су имали плате 50.000 динара. После 10 година исплатили су, практично, целу вредност свог стана, а дуговали су још толико и нису били у могућности ни да сервисирају тај свој дуг, а морали су, рецимо, уколико немају за рату, да врате станове банкама, које су поново на тржишту капитала продавале те станове.

Такав случај довео је до тога да данас имамо 1.500 продатих станова, односно узетих од стране комитената, да имамо 15.500 људи који треба и даље да сервисирају кредите и некако се муче да те своје рате исплаћују, а те рате им износе малтене колико једна цела плата. Одређени људи дошли су због тога на ивицу пропасти када је у питању и њихово физичко здравље.

Не кажемо да су банке овде биле непоштене према својим комитентима у тренутку давања кредита, али су биле непоштене када је дошло до промене политике и непоштене су биле у тренутку када је требало да обавесте своје комитенте да треба да промене одређене услове када су у питању... Чак нису давали ни могућност комитентима да промене своје уговоре.

Шта се дешавало на тржишту капитала? Од 2005. године однос швајцарског франка и евра је био 1,65 и 1,5, док није дошао 2011. године на 1,2 и док се нису скоро изједначили, а комитенти су морали по два основа да плаћају банкама обавезе, а то значи да су неосновано плаћали дуговања и по тој валутној клаузули, по курсним разликама и по каматама, а банке су наплаћивале искључиво свој део интереса, а то значи камате и курсне разлике. Главницу комитенти уопште нису исплатили, и то је оно што је било крајње непоштено према њима. Држава је у том тренутку дала могућност на тржишту као један вид финансијске услуге, али није дала могућност да заштити кориснике кредита од оваквих проблема.

Оно што данас имамо као случај јесте да постоје одређене критике овог закона и од стране одређених невладиних организација које кажу да

није било јавне расправе о овом питању и о овом закону. Ја ћу вам рећи да је таква јавна расправа била на састанку Министарства финансија, од стране удружења која су скупила све те људе који су практично остали на улици и остали у проблему са тим кредитима. То је био један вид јавне расправе и директне комуникације са људима који су данас дошли овде да предложе овај закона.

Други део критика односи се на сам Фискални савет, који је рекао да није добро сервисирати дуговање из буџета Србије. Сви ми знамо да то није добро урадити, али гледати мирно и крајње неодговорно како 15.500 људи постају социјални случајеви Републике Србије, то не може ниједна Влада, ниједан председник државе. Зато се председник Србије, господин Александар Вучић, и укључио у овако нешто.

Али када погледате критике опозиције, која каже да ми овим законом у ствари онемогућавамо вођење судских поступака, то једноставно не стоји. Сваки грађанин Србије има право, уколико жели, да покрене било какав судски спор, па и по питању ових кредита. Може да промени основ за покретање поступака, дато му је то право, које је загарантовано Уставом. А и нама је, као посланицима, дато право овде да донесемо један вид лекс специјалиса којим ћемо заштитити интересе грађана, јер се они на то и позивају. Свака држава, свака Влада мора да штити интересе грађана Србије и интересе потрошача и мора да реагује.

Тачно је да је најтежа одлука ако то радите из буџета Републике Србије, али не постоји други начин. Да су Народна банка и Касациони суд могли да омогуће овакве услове за комитенте да реше свој проблем иначе би и они досада то урадили. Они су доносили одређене одлуке, одлагали и нису били у могућности да овако спроведу промтно и олакшају живот овим људима. Због тога су морали да се укључе у решавање оваког проблема и председник државе, и Влада Србије, и Народна скупштина.

Оно што мислим да је најзначајније јесте да овакав лекс специјалис не треба да нас дели страначки, већ треба да нас уједини у доношењу консензуса и пружању помоћи у друштву људима који су заиста дошли у овакву ситуацију.

Када причамо о опозицији, која има образа да критикује било какав закон па и овај, онда треба рећи да исти тај Бошко Обрадовић има своје посланике Двери, који заступају ефективу у одређеним решавањима проблема када су у питању швајцарски франци и имају образа да долазе на Одбор за финансије и питају Народну банку зашто она не решава проблеме на суду. Кадија те тужи, кадија ти суди.

Билас и Вук Јеремић су били ти који су подржавали политичку опцију која је давала овакве кредите, а господин Бошко Обрадовић брани овакве кредите. На овај начин пре 2012. године, а и сада, 2019. године,

зарађују од грађана под геслом – све ћемо ми то гратис, а у ствари заједно са судијама одуговлаче и недвосмислено раде за банке цео овај посао.

Према томе, овакав степен лицемерства могу да спрече само уколико се врате овде када буде дан за гласање и подрже овај лекс специјалис. У противном, величина и ове владе и председника државе је у томе што је схватио које проблеме треба решити у друштву, иако за те проблеме нико од ових људи који седе у овој скупштини заиста није био дужан да решава. На нама је као друштву да проблеме који нас тангирају и који постају социјални проблеми решавамо. То није једноставан посао, али смо показали да, на основу тежине тих проблема са којима се суочавамо, можемо да их решимо.

Оно што је важно рећи јесте да је решавање проблема кредита у швајцарцима конверзијом и смањивањем каматних стопа показало да је консензус свих удружења грађана која су се бавила овим проблемом прихваћен са ове стране. Банке су прихватиле тај предлог, Народна банка и Министарство финансија изашли су заједнички са овим предлогом и то је оно што данас по први пут имамо у друштву – консензус свих заинтересованих страна.

Није добро што лекс специјалис не може да обухвати све људе који су били погођени, а то значи и ових 1.500 људи који су продали своје станове, којима су банке, рецимо, узеле станове. То је, једноставно, део далеке прошлости у коју не можемо да задиремо. Лекс специјалис увек представља политичко питање и решавање проблема у друштву. Они који су нас довели до тога, данас не желе да причају о томе и ову тему ће штети сигурно на што гори начин да представе у друштву као једну политичку куповину. Али они су покушали ове људе да преваре и други пут и да политички манипулишу њима, да направе од њих штрајкаче и бројеве који подржавају политику против Александра Вучића, али то ова скупштинска већина није дозволила.

Због тога у дану за гласање апелујемо и на посланичке групе које нису чланови владајуће коалиције да подрже овакав предлог закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, колегинице Томић.

Настављамо даље по редоследу народних посланика према пријавама за реч.

Реч има Јахја Фехратовић. (Није присутан.)

Александра Белачић.

Изволите, колегинице.

АЛЕКСАНДРА БЕЛАЧИЋ: Поздрављамо одлуку да се реши проблем задужених у швајцарским францима, али сматрамо да је овај предлог закона лош, из више разлога.

Пре свега, проблематично је то што је овај предлог закона у супротности са ставом Врховног касационог суда и што отвара могућност пословним банкама да кроз своје кредитне активности поново оштете грађане у еврима или некој другој валути.

Став Врховног касационог суда сагласан је са пресудом Европског суда правде, који је пресудио у корист корисника кредита, односно потврдио да банке нису испуниле обавезу предуговорног информисања корисника кредита о свим аспектима, потенцијалним ризицима и могућим економским последицама. Имајући у виду да овај режим тежи уласку Србије у ЕУ, поставља се питање – због чега сте се оглушили о закон, о пресуду Европског суда, као о на пресуду домаћег суда и да ли је вредно игнорисати овакве пресуде да би се заштитили банкарски интереси?

Исто тако сматрамо да ово решење о конверзији кредита у евре није сигурно из више разлога. Пре свега, променљива каматна стопа предвиђена Предлогом закона не може бити већа од 3,4% плус тромесечни или шестомесечни еурибор. Еурибор се тренутно налази на историјском минимуму, прошле и ове године, и износи око – 0,3%. Међутим, можемо ли бити сигурни да неће доћи до раста еуробора у наредном периоду?

Званичан став је да до ненормалног скока еурибора може доћи само уколико се догоди систематски шок, као што је то било 2008. године, када се догодила светска економска криза. Међутим, чињеница је да је еурибор износио око 4% и 2000. године, када није било никакве кризе, тако да до скока ове референтне каматне стопе може поново доћи. То би могло да се догоди након Брегзита или неких других догађаја на међународној политичкој сцени.

С обзиром на то да банке имају 30 дана да доставе понуду, а корисници 30 дана да се о понуди изјасне, односно да обавесте банку уколико прихватају понуду, већ у том двомесечном периоду може доћи до незнатног јачања франка у односу на евро, а на дуги рок може доћи до озбиљног проблема налик проблему који су наши грађани имали приликом задуживања индексираног у швајцарским францима.

Лекс специјалист ће, дакле, умањити рату, али није добро решење јер не може да гарантује курс евра. И премда Народна банка штити динар од раста евра и свакако би предузела одређене мере када би дошло до јачања франка у односу на евро, она не би успела да спречи раст каматне стопе имајући у виду јачину наше економије и наше привреде у поређењу са европском.

Самим тим постоји још један проблем, а то је да у овом закону нисте обратили пажњу на различите групе корисника кредита. За почетак, имамо оне којима је камата била дефинисана као либор плус марже. На пример, то су корисници који су се задужили у банци „Интеза“. Затим имамо оне

којима је камата била нејасно одређена и променљива сходно политици банке, а потом фиксирана уредбом НБС из 2011. године, као што је случај са корисницима задуженим у банкама „Ерсте“ и „Рајфајзен“, а имамо и групу корисника који су се задужили по фиксним каматним стопама.

Исто тако, корисници се могу поделити у различите групе у односу на рок отплате. Неки су узимали кредите на рок од 15 до 20 година, а неки на 25–30 година и више.

Због свих ових фактора, једино исправно решење уместо конверзије кредита индексираних у францима у евре била би деиндексација у домаћу валуту, односно у динаре.

Ако узмемо у обзир то да приликом давања кредита банке врше секундарну емисију новца, односно емитују новац који дотада није постојао у финансијском систему, тај новац се пребацује на рачун корисника кредита у динарској вредности и самим тим није потребно да буде физички присутан ради конверзије.

Ово је омогућило домаћим банкама које никада нису поседовале швајцарске франке, чак ни позајмљене, да одобравају кредите индексирани у овој валути, што је у супротности са закључком Врховног касационог суда, који је заузео став да стамбени кредити индексирани у швајцарским францима нису ништавни само уколико је банка доставила доказ да се задужила у тој валути за пласман одобрених средстава.

Ако оставимо по страни и курс евра и чињеницу да се крши став Врховног касационог суда, можемо набројати још неколико разлога због којих је овај предлог закона споран. Пре свега, овим предлогом закона банке нису кажњене. Легализована је њихова пљачка и није умањено оно што је незаконито одузето од дужника.

Банке у Србији свесно су пласирале индексирани кредите са намером да остваре екстрапрофит, свесне чињенице да су кредити одобравани грађанима који су потпуно кредитно неспособни у односу на швајцарску валуту с обзиром на то да зараде примају у динарима. Грађани су, поред каматних стопа, сваког месеца морали да плаћају и две курсне разлике, франак у односу на евро и евро у односу на динар, а корисници кредита нису били адекватно и довољно стручно упознати са свим могућим ризицима.

Поставља се питање због чега банке нису одобравале девизне кредите и врло је важно да констатујемо да, уколико банке одобре девизни кредит, имају обавезу да код Народне банке камате у обавезним резервама 23% вредности датог кредита, и то из средстава прикупљене штедње, док истовремено, уколико одобре индексирани кредит, независно да ли је у еврима или у швајцарским францима, морају код Народне банке Србије да камате само 5% вредности датог кредита. Другим речима, банке за исти

износ средстава могу да пласирају 4,6 пута више индексираних него правих девизних кредита за исти износ обавезних девизних резерви.

Имајући у виду да су се банке одлучиле за давање индексираних кредита, јасно је да је њихов примарни циљ био подизање зараде, а поред тога, свој кредитни ризик осигурале су и на рачун државе Србије директним пребацивањем кредитног ризика на Националну корпорацију за осигурање стамбених кредита.

Овим предлогом закона предвидели сте да ће на захтев поднет од стране банке за накнаду трошкова у вези са конверзијом и умањењем дуга Република Србија надокнадити 15% од износа добијеног конверзијом. Укупан ефекат овог закона на буџет Републике Србије износиће до 11,68 милијарди динара.

Став Српске радикалне странке је да порески обвезници не би требало да сnose било какав терет приликом решавања проблема који су направиле пословне банке у приватном власништву. Преношење свих трошкова на банке апсолутно би било оправдано и свакако не би довело до урушавања финансијско-банкарског система с обзиром на то да је издавањем индексираних кредита генерисан екстрапрофит који вишеструко надмашује све евентуалне трошкове.

Ми не бисмо протерали стране банке са домаћег тржишта, али инсистирамо на томе да банке буду принуђене да поштују наше прописе, а уколико неке од њих не би могле да се ускладе и уколико би одлучиле да се повуку, на њихово место би дошле друге стране банке и грађани свакако не би осетили последице.

Подсећам вас да је наш финансијско-банкарски систем уништен 2002. године насилним гашењем четири највеће финансијске институције у земљи. То су „Инвестбанка“, „Југобанка“, „Београдска банка“ и „Беобанка“. Сви знамо да је за проглашавање тих банака великвирним одговоран Млађан Динкић, који је директно радио у корист страног банкарског сектора. Ако ви осуђујете такву праксу и уколико ви радите, пре свега, у корист наших грађана, онда није имало потребе да се додвораваате Европској унији тако што сте банкама опростили њихов део кривице и допустили да задрже сав генерисани профит.

Још једна ствар је изузетно проблематична са овим предлогом закона, а то је чињеница да он покрива само кредите који су тренутно у отплати. Према званичним подацима, кредите у швајцарцима тренутно отплаћује нешто више од 16.800 грађана, док је, према подацима разних удружења лица задужених у швајцарцима, кредите узело око 25.000 људи. Поставља се питање шта је са онима који су у међувремену остали без својих станова зато што нису могли да плаћају рате. Да ли ће њима ти станови бити враћени? Ми сматрамо да би то било једино правично

решење, а да не спомињемо многе људе који су дигли руку на себе због тога што нису били у могућности да плаћају рате.

Овај закон је дискриминаторан по много чему. Пре свега дискриминише оне кориснике који се нису задужили у швајцарским францима у односу на оне који јесу, затим врши дискриминацију кредитних дужника у односу на начин формирања каматне стопе и рок отплате, а исто тако дискриминисани су и они корисници којима је имовина одузета или су кредите успели да отплате у односу на оне који још увек отплаћују.

Ми подржавамо намеру да се донесе Предлог закона о конверзији кредита индексираних у швајцарцима и да се проблем реши, али ово предложено решење је лоше и грађани, пре него што прихвате или одбију понуду од банке, морају да знају да ћемо се обратити Уставном суду и да ће овакав предлог закона, односно закон након усвајања свакако бити оборен. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има министар финансија, др Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала.

Уважени посланици, најпре да одговорим на сугестије или примедбе које смо имали прилику да чујемо.

Дакле, овај закон ни на који начин није у колизији са одлуком Врховног касационог суда. Не само да није у колизији, него је и направљен имајући у виду налазе Врховног касационог суда, али такође имајући у виду и интересе грађана Србије који су тај кредит узели, и пословних банака, а наравно и државе.

Морам да вас подсетим на једну ствар коју можда занемарујете овде, а то грађани Србије треба да знају. Ко не жели да конвертује кредите из швајцарских франака у евре, не мора. Дакле, онај ко верује да ће на суду добити боље решење, њему нико не брани да на суду и даље настави да се бори како би добио боље решење.

Дакле, овај закон даје могућност грађанима Србије и обавезу пословним банкама, то је велика разлика, дакле обавезу банкама да понуде конверзију са отписом од 38% и могућност грађанима Србије који су узели кредите у швајцарским францима да такав отпис и такву понуду прихвате. Уколико не желе, наравно, и уколико верују да ће на суду добити боље и више, они имају право да на суду своју правду и потраже.

Искористио бих прилику да вам дам, и било би ми веома драго када бисте уписали ове цифре, ја имам пар примера кредита, како ће изгледати, како изгледају пре и након конверзије. Ево, прецизно цифра. Рецимо, фиксна каматна стопа и рок од 360 месеци. Рецимо да је одобрени кредит

био 77.500 швајцарских франака и да је одобрен 1.1.2007. године на 360 месеци. Каматна стопа код ове једне банке чији сам пример узео је 4,35%, тако да је износ последњег анuitета који је корисник кредита плаћао био 386 швајцарских франака, односно 336 евра.

На дан 1.3.2019. године, ако узмете дан пресека, укупан остатак дуга те особе је 57.500 швајцарских франака, што је око 50.000 евра. Након конверзије 38%, тај дуг би био 31.000 евра и, уколико корисник кредита изабере фиксну каматну стопу, а ми смо је максимизирали, односно ми смо је лимитирали на 4%, тада би анuitет износио 203 евра. Уместо 336, сада је 203. То је важно, да видите разлику између анuitета пре и након конверзије. На сваком грађанину је да одлучи хоће ли или неће ту прилику да искористи. Оно што му закон омогућава јесте да до те прилике дође и то је највећа и најважнија сврха овог закона и најважнија улога државе – да покуша да помогне грађанима којима је та помоћ потребна.

Још једном напомињем, ово није једноставан закон, ово није једноставна тема. Комплексна је тема. Компромис који је садржан у овом закону је компромис све три стране, дакле и грађана, односно њихових удружења која их представљају, и пословних банака и, на крају, државе Србије. Мислим да смо урадили добру ствар.

Ризик висине каматне стопе, који сте малопре поменули, може да се реши, с обзиром на то да постоји могућност избора или варијабилне стопе или фиксне каматне стопе, али, знате, ако пођете сада од теорије финансија, мора да постоји цена капитала, поготово позајмљеног капитала. Дакле, не постоји могућност ни да ви позајмите неке нешто без неке камате, осим ако вам није пријатељ. Тако раде пословне банке. Дакле, то су неке основе финансијског система које сада можемо да доведемо у питање, али не знам шта је сврха тога.

По питању овог закона, дакле, он није у колизији са мишљењем Врховног касационог суда. Врховни касациони суд и сам у свом решењу говори о конверзији кредита из швајцарских франака у евре, а ми се на то надограђујемо и надовезујемо и кажемо да постоји могућност конверзије од 38% без зарачунавања затезних камата и уз обухват свих оних који су користили стамбене кредите у швајцарским францима. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала лепо.

Реч има Александра Белачић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА БЕЛАЧИЋ: Хвала.

Поштовани министри, када кажете да је немогуће позајмити новац без камате уколико није реч о пријатељској позајмици, самим тим признајете да су банке наплатом камате већ оствариле свој интерес на домаћем финансијском тржишту. Приликом креирања Предлога закона

није требало да узимате у обзир једнако интересе грађана и интересе банака, јер сте тим компромисом оштетили грађане, већ је требало искључиво водити рачуна о интересима грађанима, пошто су банке своје услуге већ наплатиле.

Што се тиче става Врховног касационог суда, он јасно каже да је индексирање ништаво, осим ако банка није доставила доказ да се задужила у тој валути у којој се врши пласман одобрених средстава, па бих хтела да вам поставим питање – да ли имате доказе да су се све банке које ће нудити уговоре о конверзији у евре задужиле у еврима и у ком износу? Да ли тај износ одговора износу који ће бити конвертован? Конкретно, дошла сам до информације да „Директна банка“ тренутно у понуди нема стамбене кредите индексиране у еврима, па ме занима како то онда није у супротности са ставом Врховног касационог суда.

Исто тако, веома је важно да грађани буду упозорени да, уколико прихвате понуде банке и потпишу уговор, они самим тим признају дуговање у оном износу који је обрачунат према овом закону, те да после, осим ако Предлог закона, односно закон не падне на Уставном суду, они неће моћи да поднесу тужбу јер су већ прихватили да дугују онолико колико сте им ви обрачунали. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има Милија Милетић.

Изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се, уважена председнице Скупштине.

Уважени министри са сарадницима, колеге посланици, ја сам Милија Милетић и долазим из Сврљига. То је најлепша општина у Србији, која се налази поред града Ниша. То је најлепши град у Србији. Иначе сам у Скупштини Србије изабран са листе СНС-а, а представљам Уједињену сељачку странку.

Ја ћу као и досада говорити исто, слично као и моје колеге. Ја ћу, нормално, ставити акценат на све наше људе, пољопривреднике који су узели ове кредите у швајцарцима да купе стан за своје најближе, за свог унука, за свог сина, али десила се, могу да кажем, на неки начин и превара, јер је велики број тих наших пријатеља из села, из малих места дошао до тога да свакодневно, односно сваког месеца, како враћају кредит, они враћају, а њима долази још већи дуг. Ја имам блиске пријатеље који су узели овакве кредите са жељом да себи олакшају живот, али су они себи на овај начин загорчали живот.

Још једном бих се захвалио, као прво, нашем председнику господину Вучићу, који је заједно са свим људима који су у том тренутку штрајковали тражио неко решење. Нашли смо сада решење. Ово решење

сигурно је боље него што је било претходно, јер нико пре ове владе, пре свих нас овде није решио и није смео да покуша да реши овај проблем.

Овај проблем јесте стварно конфузан. То је проблем који ствара велики проблем свима, али у првом плану ми сада овде говоримо о нашим људима из малих места који су узели кредите у швајцарцима, узели станове, а сада постоји могућност да се њима олакша будући живот. Можда је било боље да то урадимо раније, али боље је и сада него сутра.

Још једном, ја ћу као народни посланик и председник Уједињене сељачке странке подржати овај закон и све ове предлоге закона зато што мислим да је ово сада боље него што је било оно раније.

Још једном бих се и захвалио председнику Србије и вама, министре финансија, и свима у Влади. Ја очекујем... Пошто стварно имамо доста проблема који су наслеђени, ја ћу говорити о неким проблемима који се тичу наших пољопривредних осигураника. Рецимо, закон из 1986. године је донесен да се плате социјалне пензије за пољопривредне произвођаче, а 2008. године Влада, на чијем је челу тада био Мирко Цветковић, урадила је нешто катастрофално. Он је то дуговање, које је било само на једног носиоца газдинства, пребацио на све чланове газдинства. Тако од 2008. године па наовамо иде камата на камату за све оне људе, пољопривредне осигуранике. То су милионске цифре.

Ја сам сигуран да ћемо изнаћи могућност, исто као сада за ове наше људе који имају проблема у швајцарцима, да решимо проблеме за наше људе који плаћају пољопривредно пензионо осигурање да би имали сигурнију будућност.

Сигуран сам, на томе смо већ почели да радимо, имали смо један састанак где је била неколицина нас посланика, где је био представник Министарства здравља, Министарства рада и социјалне политике, Фонда ПИО и ја очекујем да ћемо и ту наћи решење. Сигуран сам у то зато што ова наша влада, наш председник Србије и сви ми размишљамо како да на најбољи начин помогнемо свима онима који су ушли у неку дубиозу коју су урадили неки људи који су водили земљу од 2000. до 2012. године.

Још једном, подржаћу и овај закон везан за наше људе који раде са малом децом у предшколски установама. Сада су по први пут они изједначени са онима који раде у школи. Питао бих вас, министре, пошто ће то пасти на терет наших локалних самоуправа, ми смо као једна мала локална самоуправа, Сврљиг, а има низ таквих, што се каже, радили домаћински. Имамо могућност сада да обновимо и повећамо капацитете вртића, али немамо могућност да ставимо већу маржу за плате да се људима који раде у вртићима, тим васпитачима који су завршили у међувремену високе школе повећа и плата и на неки начин да они могу лакше и боље да раде.

Уједно сигуран сам да ћете ви као министар финансија и цела Влада, нормално и сви ми, изнаћи могућност да помогнете свима онима којима је то потребно да обезбедимо, што се каже, бољу будућност за све оне људе који живе на селу и од села, који живе у нашим малим општинама и који живе у целој Србији.

Хвала још једном. Ја ћу гласати за све ове предлоге законе који су на дневном реду.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има посланик Мирчић.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Српска радикална странка је за решење проблема са којима се суочава већина грађана у овој држави, поготово онај део који се кредитно задужио решавајући своја егзистенцијална питања.

Ми нисмо за решење које је против Устава и које је против закона. Ово решење које нуди Влада је, пре свега, и противуставно и противзаконито.

Противуставно зато што врши дискриминацију међу грађанима, не штити све грађане, јер ако издвајате једну групацију, конкретно у овом случају која је задужена у швајцарским францима, онда они који су у другим валутама, односно девизама задужени, они су грађани другог реда.

Што се тиче закона, нема тог закона који дозвољава да се буџетска средства користе у ове сврхе и на овај начин. Тај закон не постоји.

Ми имамо, као што је то и Влада напоменула, имамо искуства из свог окружења.

Ево само Дуја да заврши, Александра, па ћу ја онда да наставим. Извињавам се ако...

Значи, имамо позитивна искуства из нашег окружења. Једно од искустава је наведено овде. То је Мађарска, где је мађарска влада, односно председник Мађарске донео решење које одговара грађанима, али ми смо у предности у односу на почетне позиције које је имала мађарска влада. У којој смо ми предности? Мађарска влада је започела те преговоре тако што је прво централна банка разговарала са комерцијалним банкама. На бази тих договора активирала се Влада Мађарске Републике и онда је донесено решење уз присуство председника Републике.

Они нису имали одлуку Врховног касационог суда, као што ми у овој ситуацији имамо. И шта је била логика ствари? Логика ствари је да је на бази не само овог искуства, него и искуства из 2013. године, када су банке комерцијалне, само да вас подсетим, једнострано повећавале каматне стопе, повећавале своје марже на основу одлуке суда, пресуде суда, банке су дошле у ситуацију да, морајући да поштују одлуку суда, уз опомену НБС, врате те камате у нормалу. То је други пример.

Шта је овде требало да се примени? Требало је само да се примене и један и други пример и да се каже – разговор са комерцијалним банкама по природи ствари треба да води централна банка, НБС, односно гувернер, који представља ту банку. На бази тих договора или разговора треба да се укључи председник Владе или да се укључи, у крајњем случају, Влада Србије. Ми овде имамо потпуно обрнут редослед. Овде је укључено Министарство финансија, које ни криво ни дужно мора да вади кестење из ватре из разлога што се није поштовала хијерархија, што се није поштовала процедура да након пресуде Врховног касационог суда НБС да упутство о поштовању пресуде, а Влада овде каже да се из јединог разлога укључила да би заштитила, односно она има основа у Уставу да заштити право грађана, јединство тржишта и монетарни банкарски систем.

Кад се већ Влада укључила, да је испоштовала овај редослед и процедуру, била би у позицији да истакне још један захтев. Ако је у питању јединство тржишта, ако је у питању банкарски и монетарни систем, па јединство тржишта се најбоље осликава, презентује кроз платежно средство у овој држави, а то је динар.

Овде се једним делом као разлог наводи да се није могла пратити курсна разлика између динара и швајцарског франка, да се морало прибећи решењу да се узме нека стабилна валута. Седам година слушамо како је динар стабилна валута. Па шта ће нам евро ако је динар стабилна валута? Зар није било потпуно логично да се каже – сви кредити на територији Републике Србије морају да се конвертују у динаре? Који су услови? Они које комерцијалне банке прописују, они који су у складу са законом, они који су у складу, на крају крајева, као што смо више пута овде чули, у складу и са интересима тих комерцијалних банака и интересима клијената који користе те кредите.

Овде се све потпуно измешало и сада се долази до неког решења које је једнократно и питање је само када ће се појавити проблеми грађана који се задужују у другим валутама, који су задужени у еврима, који су задужени у доларима. Питање је само када ће се појавити. Како Влада може да каже – вама нећемо помоћи зато што се нисте задужили у швајцарским францима? Немогуће. То је суштина.

Српска радикална странка зато инсистира и због тога вас упозоравамо да ћемо се жалити Уставном суду, што је сасвим нормално и разумљиво, јер не сме да се крши Устав. Уз све разумевање проблема са којима се суочава ова одређена група грађана, ово решење је изнуђено оног тренутка када се радикализовао штрајк корисника кредита у швајцарским францима, па је морао чак и председник Републике да изађе да да обећање, а онда наврат-нанос, како би се то народски рекло, иде се

ка решењу, тражи се лекс специјалист да би се решио тај појединачни проблем, парцијални проблем.

Нисте решили тај проблем са којим се суочавају Србија и грађани Србије. Само сте решили један мали део, један мали сегмент, и то зато што је председник државе извршио притисак, уместо да изврши притисак на НБС да да упутства да се поштује одлука Врховног касационог суда.

Како Влада ради и како поступа када су у питању финансије, можда је најбољи пример ово што је министар покушао на брзину да објасни, овај клириншки дуг. Ми враћамо дуг агенцији која је купила део дуга од Чехословачке Републике. Нико не зна под којим условима. Нико не зна како је то настало, како је дошло до договора. И министар сам каже – Србија је самостално одлучила да врати те клириншке дугове. Како је то Србија самостално одлучила?

Ја сам на Одбору за финансије изнео податак који је тачан. Адвокатска канцеларија ове агенције Рондекс се јавља агенцији и каже – обећавајуће је. Без обзира на то што је прошло 11 година, имамо позитивну праксу лондонског суда, који каже да и после 10 година, када истекне рок, имамо право да потражујемо наплату дуга који је настао тако што се купио клириншки дуг од Чешке Републике. Мало се ту ради на брзину. Морамо имати историјат зашто се то све ради, шта је разлог да се то тако ради.

Наравно, треба са Чешком Републиком увек имати добре односе, сести и договорити да ли тај клириншки дуг може да се врати у нечем другом, а не овако како нам се представља да је то умањење дуга када је у питању новчани износ.

Оно што Српска радикална странка примећује овде, а презентује сад и јавности, то је да чак и у овом кредиту за Јужни ток имате нешто што су уочљиве разлике. Имате три, условно речено, различите банке. Имате Комерцијалну банку Београд, имате Женерал банку Београд и имате Војвођанску банку. Ове две прве дају по 30 милиона евра кредита Србијагасу, а Војвођанска банка даје 10 милиона евра за Србијагас. Камате по којима их дају су различите, тако да Женерал банка даје по камати од 1,42% на годишњем нивоу, Комерцијална банка 1,38%, а Војвођанска банка 1,7%. Војвођанска банка, читајте ОТП банка, то је мађарска банка.

Да ли се можда преговарало са неком кинеском банком? Да ли се преговарало са неком руском банком? Како ове три банке имају толико различите камате? Неко каже – занемарљиво. Није ништа занемарљиво када је у питању годишњи ниво. То су дугорочни кредити. То је 70 милиона евра које треба да подигне Србијагас а да буде гарант Република Србија. Није ту ништа занемарљиво.

Што се тиче ове агенције која је из Француске, знате, има она крилатица – у Светској банци на улазу пише: „Боримо се против глади“. А

највећи кривац за глад, општезаступљену и свеприсутнију у свету, управо је та светска банка, тако да и ова крилатица под којом наступа ова француска агенција своди се само на то да ће и они учествовати у додатном задуживању. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има министар.

СИНИША МАЛИ: Уважени посланици, оно што можда нисте знали а што је везано за решење у Мађарској јесте то да је то решење једним делом и оборено пред Европским судом правде и питање је какве ће последице та одлука имати и по Мађарску и по цео тај њихов процес, то у овом тренутку нико не зна, али управо то искуство смо желели да искористимо и у припреми овог закона.

Када кажем Мађарска, мислим на решење где је била обавезна конверзија из франака у форинте. Дакле, Европски суд правде је ту обавезност делимично оборио и оставио могућност грађанима да се договоре, у смислу да, ако треба, оборе те уговоре па да договоре нове са банкама. Ми управо то решење овде и примењујемо.

Дакле овде, у овом закону, имате флексибилност да се корисник кредита договори са банком. Ако не жели, нека иде на суд. Али ми им као држава дајемо ту могућност, управо избегавајући сценарио који се десио у Мађарској, или са највећом жељом да се тај сценарио у овом тренутку избегне, при чему, ево, ја се пар недеља бавим тиме, досада не постоји нико ко ће на прави начин или ко може у овом тренутку да процени какви су ефекти те одлуке по Мађарску, видећемо у месецима и годинама које долазе, али на крају, опет кажем, ми смо управо тај сценарио желели да избегнемо.

По питању регулисања дуга према Чешкој, Словачкој и према Рондексу, хоћу да вам кажем да то питање датира из 1991. године. Дакле, није се тога нико сетио јуче. Оно је отворено 27-28 година и оптерећује билатералне односе између Републике Србије и Чешке Републике, као што оптерећује и билатералне односе између Словачке и Републике Србије. Онда питате – шта је одједном? Није ништа одједном. Та сукцесија и тај процес који су дефинисани 2001. године, ако се не вaram, трају и ко зна колико година ће да трају. Ми нисмо самостално, у смислу да, ето, одједанпут немамо шта друго да радимо него самостално, желећи да завршимо тај процес који оптерећује односе наших земаља већ 27-28 година, а имамо новца у буџету, преговарали смо о ономе што јесте јавни дуг Републике Србије по Закону о јавном дугу.

Још једна ствар. Када говорите о процентима отписа, ја ћу вам прочитати – 1. новембра 1991. године тадашња СФРЈ је на укупан дуг који је био према Чешкој и Словачкој прихватила да плаћа каматну стопу од

5,5% годишње и да се обавеза, да се тај дуг измири у конвертибилној валути по паритету један клириншки долар једнако један амерички долар. Како дуг није регулисан до 1991. године, можемо само да замислимо. Од 1991. године, откада тече камата, успели смо да испреговарамо на начин да се она не узима у обзир приликом отписа 70% главнице. Замислите како би тај кредит изгледао када бисте 5,5% годишње, па сваке године тако, сабрали и видели бисте колико би тај износ од 1991. године био велики.

Сматрам да је одговорно било да то пресечемо, да оно што је старо толико година и што нас оптерећује решимо и ми ћемо са 70% отписа не само измити тај стари клириншки дуг, него ћемо и решити или скинути са списка ствари које нас оптерећују у билатералним односима и са Чешком и са Словачком и онда на миру разговарати и о будућности, и о новим инвестицијама, и о сарадњи у многим другим областима. Ово не би било могуће да немамо монетарну стабилност, да немамо новац.

Дакле, ми ћемо номиналну вредност од 13 милиона долара, без зарачунавања тих затезних камата, исплатити са 30% тог износа и скинути управо толико, дакле 13 милиона и нешто, са јавног дуга који у овом тренутку имамо. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Милорад Мирчић, реплика.

Изволите.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Господине министре, мало сте скренули са оног што је кључно.

Кључна улога Владе је у ових 15%, који у укупном салду од 38% учествују у смањењу дуга задужених у швајцарским францима. По ком закону Влада може то да ради? По ком? Закону о буџетским средствима? Нисте, министре, дали ребаланс буџета, нисте нигде нагостили. Ви ћете из резерви да делујете. Не може то тако – говорим вам отприлике.

Што се тиче Мађарске, извините, господине министре, али мислим да нисте баш у праву. Комерцијалне банке имају само један мото, а то је њихов интерес. Нема те банке која ће се успротивити одлуци мађарске владе а при томе бити свесна да занемарује своје и те како значајне комерцијалне интересе.

Што се тиче пројекције на Србију, па ми смо ту заштићенији. Није ваљда Врховни касациони суд урадио нешто што ће сутра бити оспорено на Међународном суду, што ће сутра ЕУ да оспори? То је немогуће.

Што се тиче клириншког дуга, министре, ви сте заменили овде. Нико не каже да са Чешком Републиком не треба одржавати потпуно коректне односе, али овде се ради о једној агенцији која има седиште на Кајманским или Карипским острвима. То се, иначе, у народу зове као офшор компанија. Они су купили за много јефтиније, за много мање новаца су купили овај дуг који је био према Чешкој.

То је клириншки дуг и њима је истекао рок. Година 1991. је година када је Стипе Месић био на челу СФРЈ. Зашто за Србију самостално, без обзира на то што је деобни биланс, 32% припада Србији, 28% припада Хрватској и свим осталим републикама бивше СФРЈ, баш Рондекс измирује сад дуг? Ајде са Чешком да се разговара, чак и преко клиринга да се нека роба размени, да се нађе неко решење, али зашто Рондекс када су истекли сви рокови? Зашто су истекли рокови? Истекли су рокови јер нису у року од 10 година поднели захтев, нису могли да наплате то, било је ратно стање. Уосталом, ви сте једним делом учествовали у оном делу Владе која је поново поднела захтев УН да се призна СРЈ. Тада сте били у том петооктобарском заносу. Требало је тада да размишљате о томе да постоје неке последице.

Али да не пребацујемо на...

ПРЕДСЕДНИК: То би била реплика.

Реч има Верољуб Арсић.

Изволите.

ВЕРОЉУБ АРСИЋ: Даме и господо народни посланици, ево данас имамо прилику да расправљамо о једном закону који се тиче наших грађана задужених у швајцарским францима, о наводно злим банкама које су стране и о томе како ће из буџета Републике Србије да буде покривен један део губитка који настаје доношењем једног оваквог закона.

Уопште, кад почнемо да дискутујемо о овом проблему, морамо да се позабавимо узроцима и разлозима због чега смо данас у једној оваквој ситуацији. Мени је заиста жао што, после година у којима су представници бившег режима лили крокодилске сузе над грађанима који су подигли кредите индексиране у швајцарском франку сада нису ту. Можда би било добро да неке ствари чују, а можда и свесно беже одавде да се њихова одговорност не би препознала у дискусијама. Не политичка одговорност, него одговорност друге природе.

Овај цењени колега из ЛДП-а каже – не треба спомињати бивши режим. Треба, јер овај проблем, као и многи други, настао је за време власти бившег режима. Ово сада што држава плаћа губитке који настају доношењем ових закона, плаћа из буџета Републике Србије и свакако јесте узрок који је правила једна бивша власт и један бивши режим.

Како смо дошли до овог проблема? Прво, није постојала адекватна правна регулатива за овакве кредите, која би штитила и банке и кориснике кредита. У једној таквој ситуацији у којој је увек крива држава, не може банка, банка користи само могућности које јој даје држава, а после ћемо доћи и до разлога зашто је држава давала те могућности банкама, и због несавршености тог нашег правног система имамо сада уговоре који праве

одређену штету и грађанима, и банкама и држави. Како је то у суштини настајало?

Немојте да ме неко убеђује да овде није било преварних радњи од стране банака. Прво, тадашњом одлуком Народне банке Србије ваша рата за кредит који је стамбени може да износи само једну трећину зараде коју имате. Тачно тако, $\frac{1}{3}$ зараде коју имате када су настајали ови кредити. Ако грађанин хоће да аплицира за кредит у еврима због више каматне стопе, његова рата кредита је прелазила оних 30% и био је од те исте банке одбијан. Онда је на један прилично преваран начин од те исте банке понуђен кредит у швајцарским францима, за које грађани нису дотад ни знали да постоје. Значи, није овде у питању, било је и тога да је неко имао калкулацију да прође јефтиније, али већина кредитно није била способна да подигне кредит који им је био потребан у еврима.

Како су даље банке правиле преварне радње? Прва ствар је била променљива каматна стопа и неко ће да каже – што си потписао? Зато што је, када се информисао о кредиту, клијенту била обећавана мања каматна стопа и да је сад у овом тренутку она висока, иначе ће у будућем периоду бити још мања. Тако је то било. Кад неко каже – па и ми сад нудимо неке променљиве каматне стопе, да, али један фиксни део који не може да се промени и променљиви део који се односи на околности на које не могу да утичу ни банка, ни уговарач, односно клијент банке, зависи од Европске централне банке.

Шта смо даље имали као последицу? По тадашњем Закону о девизном пословању валутна клаузула, да ли је дозвољена или није, о томе је дао мишљење Врховни касациони суд и нећу у то да улазим, али знам једну другу околност. Да су грађани могли да подигну кредите у девизама, а не са валутном клаузулом, него у девизама, данас тај проблем не би имали. Да ли смо се сви сложили, или барем већина колега посланика, да повлачење средстава банака у швајцарским францима, као извора финансирања, није било ни приближно цифри у којој су били задуживани грађани? Значи, није ни могла да да тај кредит.

Зашто је коришћена валутна клаузула? Валутна клаузула је коришћена за још један вид екстрапрофита. То се зове спекулативна радња или зеленашење. Грађанима је кредит одобраван са девизном клаузулом по нижем курсу, а када се враћао кредит, по вишем курсу и банка је, осим кредитног посла, силом прилика, према клијенту примењивала и мењачки посао и ту стварала одређен екстрапрофит.

Сада сам се бавио правним узроцима и узроцима који су везани за унутрашњу ситуацију, али хајде да погледамо и неке друге узроке зашто су се банке решавале на један овакав вид кредита.

Не може нико да ме убеди да банке нису знале за наступајућу светску економску кризу 2005. године или 2006. године. Нико не може да ме убеди. Нико не може да ме убеди да у том истом периоду исте те банке нису знале да је грчки дуг неодржив и када је криза наступила, прво светска економска криза 2008. године, грчка криза 2010. године, на врхунцу 2011. године, тада настаје проблем са швајцарским франком.

Имате више начина да заштитите капитал. Један од начина је да власници капитала купују злато. Међутим, злато и ресурси су ограничени. Нема га у неограниченим количинама. Америчке банке су решиле да један део капитала осигурају некретнинама, што је само појачало светску економску кризу и њене последице. Постоје и тзв. сигурне валуте. Сигурне валуте су, између осталог, швајцарски франак, кувајтски динар и шведска круна. Да би заштитиле свој капитал, јер ако долази до светске економске кризе, очекивао се пад и долара и евра, а евра још израженије због грчког дуга, банке су прибегавале да се њихов капитал заштити кредитима који су индексирани у швајцарском франку.

Колико ми то можемо да замеримо банкама? Реално, врло мало, зато што је то држава дозволила. И, ту настаје проблем. Да ли је било препрека да НБС и 2005, 2006, 2007. 2008. године каже да су ти кредити забрањени и да не могу више да се закључују такви уговори са грађанима, него је то урадила тек 2011. године?

Сада долазимо до суштине проблема када спомињемо бивши режим, када спомињемо бившу власт, када спомињемо тзв. зле стране банке. Јесте да они који су оснивачи тих банака нису из Србије, али постављам једно питање – ко је водио те банке у Србији? Ниједан мој колега, нико се није сетио Војводе од Меридијан Банке. Бивши министар финансија, чини ми се да је био и за европске интеграције, чувени Војвода од Меридијан Банке. Колегиница Наташа Јовановић и ја смо му дали надимак када је био министар финансија Божа Дерикожа. Иначе, именом и презименом Божидар Ђелић. Звали су га још и Мики Маус, али нећу то да спомињем.

Сада долазимо до тога да ја морам да поставим једно питање – да ли вам је познато колику је Војвода од Меридијан Банке добио награду од тих банака за кредите индексирани у швајцарском франку? Прича се о десет милиона, али евра. То је оно што знамо. Имамо много тога што не знамо. Не знамо колико је добио Шошкић. Не знамо колико су сви они добили када су водили стране зле банке у Србији, а сви који их воде су из Србије и све дебело и масно наплаћују, између осталог, и од ових грађана који су имали кредите индексирани у швајцарским францима.

Можемо да причамо о томе да ли је било у складу са законом. Ја лично сматрам, али то је моје мишљење, да није, али сам сигуран да није

било морално да учествују у Влади, да буду уз власт и да воде банке и праве законску регулативу да банке стварају екстрапрофит а да они део тог екстрапрофита трапају себи у џеп. Због степена поверљивости тих информација верујем да никада нећемо сазнати заиста колико су они узимали од тих банака као награду за један злочин према својим грађанима. Ту настаје проблем.

Неке од мојих колега кажу – па добро, хајде да донесемо закон па ћемо то да претворимо у динаре, па ћемо да им рачунамо динарске камате итд. Верујте ми, банке навијају за такав закон. Не би морале да отпишу сада двеста и кусур милиона евра које су стекле на курсним разликама између динара, евра и швајцарског франка.

Још једна ствар. Не би више морале да брину ни о једном једином динару пласираних кредита у швајцарским францима, о томе да ли ће бити наплаћен или не. Све би нас добили, читаву државу, пред међународним судовима и Република Србија би због једног закона морала да плати банкама вишеструко већу штету него што је ових 11 милијарди динара. Правници знају о чему причам.

Сада ми поставља екипа питања и каже – то су паре грађана Србије. Ове паре што сте им узимали преко банака нису биле паре грађана Србије? Нису биле паре српске привреде, нису биле паре ове државе? Биле су нечије друге, свемирске? Зато што желимо да олакшамо ситуацију у којој су се нашли ти наши грађани једном небригом државе, једним одсуством одговорности, па чак и подстицањем на такве кредите.

Па да постоји одговорност државе бившег режима, говори чињеница да је 2007. или 2008. године влада Војислава Коштунице, то су они који су овде лили крокодилске сузе, донела уредбу где се смањује цена осигурања код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита за кредите који су индексирани у швајцарским францима да би их грађани што више подизали. Није то нека друга Србија. То је Србија коју смо ми наследили и обавезе које смо наследили због једног крајње неодговорног вођења државе.

Шта преостаје? Кажу да постоји могућност оцене да су уговори ништавни. Може ли то Скупштина да одлучи законом? Не може. Може ли Скупштина да одлучи и донесе закон да су начела једнакости и равноправности приликом закључивања уговора по Закону о облигационим односима испуњени? Не може. Може ли Република Србија, односно Народна скупштина Републике Србије да оцењује да ли у тим уговорима постоје скривене мане, односно недостатак воље, као што то рече један наш колега? Не може. Да ли Народна скупштина Републике Србије у једном закону може да оцени да ли су ти уговори предмет

зеленашења, спекулативних радњи и каматарења? Не може, не постоји начин. Могу само судови и нико више.

Да ли сви наши грађани могу да дозволе себи један такав луксуз? Колико је мени познато, само десетак процената се одлучило на судски поступак. Остали не смеју. Боје се освете банке ако изгубе судски поступак. Боје се и судских трошкова, али боје се и скупих а довољно добрих адвоката који могу да победе банке.

Шта преостаје тим грађанима? Уместо са улица, као што то неке колеге добацују, можемо и ми да покушамо да им помогнемо, онолико колико то нама стање у јавним финансијама дозвољава а опет да не нарушимо начело равноправности између грађана који су подигли кредит у еврима и којима држава ништа не плаћа. Ако неко уради симулацију овог закона са симулацијом кредита у еврима, видећете да корисници кредита у швајцарским францима још увек динарску противвредност морају да врате нешто већу него што ће то они грађани који су подизали у еврима и то начело је испоштовано када је Народна скупштина у питању и то начело је испоштовано када је овај закон у питању.

Шта нам је још било потребно у овом закону осим средстава? Договор са банкама. Да нема договора са банкама, могли би да нас туже међународним судовима и опет сву штету која им је направљена да добију у спору против Републике Србије. Чак и када смо доносили Закон о заштити корисника финансијских услуга, он је морао да буде донет за затечено стање у преговорима с банкама. Ми смо у будућности решавали неке проблеме, али за оне проблеме који су настали пре доношења закона морало је да се преговара са удружењима банака.

Када је Народна банка 2015. године први пут покушала да ублажи штетне последице по грађане задужене у швајцарским францима, и тада је то рађено у договору са банкама. Банке су морале, односно прихватиле су да раде анексе уговора са грађанима. Значи, ништа није било решавано општим актом. Или, ако је било решавано општим актом, какав је закон, рађено је уз сагласност и једне и друге стране.

Све су ово озбиљни ризици по државу. И не само за буџет Републике Србије, опасни су и за привреду и за финансијско тржиште. Реците ми земљу у свету, ја бих волео да ми неко каже, која може да развија привреду без развијеног банкарског сектора, уз све недостатке које то повлачи. Мислим да таква земља на свету не постоји. Ако будемо брутални према једној или према другој страни, свакако смо направили штету држави.

Ако кажемо за кредите индексиране у швајцарским францима – па знате, ви сте потписали, баш нас брига, имаћемо 16.000 социјалних случајева, па израчунајте колико ће они, док поново стану на своје ноге,

да добијају из буџета Републике Србије. Видећете да је штета већа. Да не причам о мукама које ће те породице да имају у будућности. Или, ако кренемо на разарање финансијског сектора, да ли ћемо моћи да кредитирамо привреду, потрошњу? Ево, можемо и на друге начине и не мора да буде увек на домаћем тржишту.

У томе се огледа одговорност и председника Републике Србије Александра Вучића, који је први отишао међу грађане да разговара са њима и да им обећа не коначно решење, него да им обећа да ће покушати својим ауторитетом као председник Републике Србије да подстакне преговоре између банака и Владе Републике Србије како да се реши њихов проблем. Као резултат тог обећања имамо данас овај закон. Да ли смо могли раније да уђемо у једну овакву причу? Можда, али не много, јер је за ово било потребно да имамо стабилне јавне финансије, да имамо довољно новца из буџета да можемо да покријемо један део губитака. Један део ће банке, а један део ће, нажалост, морати грађани Србије. То је цена коју сви плаћају доношењем једног оваквог закона.

Да ли грађани имају право да траже судску заштиту и после доношења овог закона? Наравно. И треба. Ко год сматра да је оштећен и овим законом, има право на судску заштиту. Значи, све озбиљне елементе један овакав закон има, али да се манемо тих прича да ћемо решити једним обичним законом, за који бисмо сви популистички волели да можемо да га донесемо да ће штету трпети само банке и нико више, ја вам гарантујем да би то на крају Република Србија скупо платила.

То је разлика. Овај закон јесте разлика између бившег режима, који се ко зна како односио, и не само према држави него и према својим грађанима и сматрао да је то кокошка, да су и грађани и држава кокошка за черупање па ко колико више захвати, и ове владе и СНС-а и председника Републике, који брину и о држави и о грађанима и целом финансијском систему.

У овом тренутку ово је најбоље што можемо да понудимо грађанима Републике Србије. Да ли ће бити момената у будућности да још неки закон донесемо који би нам олакшао проблеме, не знам. Вероватно хоће. Али, у сваком случају, због свих проблема који су настали, један овакав закон треба подржати, уз све његове недостатке и мане, које он свакако има, али тај проблем не може да се реши само једним законом. Потребни су читави процеси да бисмо то довели до краја.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Даме и господо народни посланици, и данашња седница говори некако да ви из владајуће већине нисте баш расположени да уведете ред у наш рад. Опет имамо 18 тачака дневног реда

које немају везе једна с другом и то није добра пракса. Очекивали смо да ћете прекинути са том праксом, али ми сад морамо да размишљамо који су то предлози о којима треба да се расправља.

Ево, пре него што кажем нешто о било ком предлогу закона, господине Ђорђевићу, морам вама овако да се обратим, да вам одам једну тајну. Ви можда не знате да у вашим службама, нема ово везе са овим предлозима, али просто користим прилику што сте ту, да се у вашим службама доносе решења на латиничном писму, супротно Уставу Републике Србије. Па вас молим да упозорите све ваше службе, дакле, све оне који су под вашом ингеренцијом да је ћирилично писмо службено писмо у Републици Србији.

Када су у питању ови предлози закона, најбоље је слушати министре када образлажу предлоге закона и онда, чини ми се и нехотице, кажу заправо оно што је право стање ових ваших предлога. Проблем ових задужења у швајцарским францима је нешто што је годинама присутно и о чему се годинама причало. Покушавала су се тражити решења. Нећу ја сад много конкретно о том предлогу зато што смо ми на све ове ваше законе уложили амандмане да бисмо по амандманима могли говорити јер нам нисте омогућили да говоримо кроз дневни ред.

Министар Синиша Мали је заправо рекао суштину. Каже овај проблем постоји, нико није ни покушао да га реши и онда је дошао председник Републике и ми смо проблем решили. Па то и јесте проблем. То и јесте проблем, што ви то нисте радили стручно, систематски, што то није радила Народна банка и што то нема везе са председником Републике. То је тај проблем, што ви то радите волонтаристички. То такође није добро. Не можете ви, рекао је неко од наших колега, не можете ви да причате о буџетима до 2025. године и, конкретно, пишете овде неке цифре које ће бити део буџета 2025. године. Ко зна која ће скупштинска већина бити, ко зна какво ће стање бити у финансијама. Просто је невероватно како сте ви овом проблему, заправо, пришли неозбиљно.

Слично је и са овим предлогом закона где ћете повећати плате запосленима у предшколским установама од 1. маја. Ми смо вам и ту ставили амандман. Пошто ви то радите зато што имате пара, тако сте рекли, ви мислите да ви новац који сте уштедели, који је уштеђен, ако је то тако, а ми не знамо да ли је тако јер ребаланс буџета нисмо видели од 2000. године па је питање шта је уопште тачно од свега тога што нам министри финансија годинама уназад причају, али ако и јесте тако и ако сте ви уштедели нека средства, онда то нису средства којима ви можете да располажете – аха, сад ћемо вратити ове швајцарце; аха, сад ћемо повећати предшколским установама. Повећајте свим буџетским корисницима. То смо ми вама предложили.

Ви та средства која зарадите, господине министре, која се уштеде, ви та средства распоређујете ребалансом буџета па овде сви расправљамо на који начин ће се та средства потрошити. Није то ничија бабовина и не можете ви да се хвалите – ми уштедели, па ми делимо како ми хоћемо. То је потпуно погрешан приступ.

Дакле, проблем швајцараца треба решити. Дуг треба конвертовати у динаре и сва штета мора бити на рачун банака, јер банке морају имати, преузети ризик закључивања уговора који су у оно време када су закључивани били повољни за људе који су их закључивали.

Сада минут-два о овим предлозима закона које овде представља госпођа Зорана Михајловић, која каже да овде имамо сет закона. Не, драге колеге, ми овде имамо бруку и срамоту од закона. Имамо закон о катастру непокретности који сте донели 2018. године, а ово је друга измена. Каже, пракса је показала. Па је л' неко користио мозак када је предлагао овај закон 2018. године и да за годину дана треба два пута да се мења закон зато што је пракса показала да су се појавили неки проблеми?

Наше питање је за кога ви, заправо, овај закон доносите, јер смо видели и у овом предлогу, а и у образложењу, да се ту ради о неким инфраструктурним пројектима. Па који су то инфраструктурни пројекти да је неопходно закон доносити по хитном поступку, а Зорана Михајловић прича о неким будућим инфраструктурним пројектима? Каква је то мука натерала да се сада доноси? Не, него постоји неки инфраструктурни објекат који ви радите очигледно без грађевинске дозволе и није уписан у катастар и зато мењате овај закон, али наравно утврдићемо о чему се ради.

Кажете да је овај закон потребно донети по хитном поступку с обзиром на то да је неопходна што хитнија примена закона. Замислите ви који је то аргумент, сачувај боже. Али сте такође рекли у образложењу да је у изради текста овог закона извршена анализа проблема у пракси – ово је веома опасно – због дуготрајног поступка решавања имовинскоправних односа. Приликом планирања и реализације пројеката губи се време на решавање ових питања. Да ли ово значи да ћете ви отимати људима земљиште пре него што постигнете договор и пре него што исплатите цену експропријације? Ово већ на неки начин живи, али је јако лоше.

Као што је лош закон о планирању и изградњи који већ 10 пута мењате, који ништа неће променити, који неће легализовати објекте. Зорана Михајловић сваки пут овде кад прича, прича као да нам се први пут обраћа, шта ће све донети, коју добробит ће донети ови закони, а ми, драги моји, од последњег вашег бирања овде, када сте исти закон о планирању и изградњи представљали, рекли сте да ћемо досада ко зна колико завршити, а ви још нисте из града на градске општине пренели решавање ових питања. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има министар.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала пуно.

Уважени посланици, малопре је поменут председник Републике Србије господин Вучић. Ја ћу вам рећи да сам био поносан када сам видео да је сишао међу грађане испред Врховног касационог суда и разговарао са њима. Мислим да је то посао председника Србије, да брине о грађанима, да указује на проблеме, да даје сугестије и на крају да сви заједно те проблеме решавамо. Ја мислим да је урадио стварно једну невероватну ствар и, на крају крајева, због тога и јесте наш председник. У решавању проблема ових стамбених кредита учествовали су сви, дакле учествовали су и представници Народне банке Србије, и Министарства финансија, и законодавства и разне друге институције управо како би нашли најбоље и законски најутемељеније решење.

И коначно, око плате у вртићима и повећања плата у вртићима, мислим да смо веома одговорно урадили веома тешке економске реформе. Ја сам вам на почетку свог излагања и указао на чињеницу да смо у прва три месеца ове године остварили суфицит од 15,8 милијарди динара. С обзиром на то да смо планирали дефицит, и то од 19 милијарди, нама је резултат у првом кварталу бољи за 35 милијарди динара него што смо планирали, дакле отприлике 300 милиона евра, и наша је одлука, наравно слушајући оно што грађани имају да кажу, да помогнемо онима за које сматрамо да им је помоћ потребна, а то су грађани који су стамбене кредите узимали у швајцарцима. С друге стране, желимо и да помогнемо, и да исправимо, рекао бих, малу неправду према запосленима у предшколским установама тако да и то повећање плата које су добили запослени у основним школама добију и они у вртићима, дакле повећање од 9%, које ће бити ефектуирано од маја ове године и које ће запослени у вртићима добити исплатом у јуну мајске плате. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДНИК: Реплика, изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Забрињавајуће је, господине министре, то што сте ви сада рекли. Заправо, потврдили сте оно на шта сам вас ја упозорила. Ви кажете да имате не знам колики суфицит, а планирали сте дефицит, и ви сте одлучили да те паре потрошите.

Извините, да ли сте ви некада чули за ребаланс буџета? Да ли ви знате шта је буџет? Како је могуће? Ко сте ви? Који ви, колико вас комада? Па не може се тако располагати. Ви сте стручњак за финансије, господине министре. Немојте сами себе да девалвирате. Немојте то да радите. Не можете ви то сами да одлучите. Не мислим ни ви лично. Не може... Само може Народна скупштина кроз ребаланс. Нема другог начина.

Ето, ви сте одлучили да повећате те плате у предшколским установама 9%. Немамо ми ништа против. Али, ево, ми смо одлучили да вам кажемо да то урадите за све буџетске кориснике, јер имате толико новца да можете да радите шта год хоћете. Али немојте да радите шта год хоћете, него радите на начин на који вас обавезује закон.

И пустите ви ту популистичку причу на шта сте ви поносни, на кога сте ви поносни. Грађани који су задужени у швајцарцима треба да чују истину, да ово што ће данас или за неки дан бити усвојен овај закон, лекс специјалис, неће решити њихове проблеме, да ће људи којима су већ узети станови морати и даље да отплаћују кредите, да људи којима су узети станови, продати будзашто, где су станове куповали извршитељеви, синови извршитељке итд., станови који су продавани испод цене, да ви тим људима нећете надокнадити штету. Дакле, не решавате... На овај начин ће решити проблем један део људи, и то оних чији је проблем најмањи, који је већ малтене решен сам од себе.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала пуно.

Уважени посланици, Влада Републике Србије предлаже закон. Посланици Скупштине Србије га усвајају. Уколико буде усвојен, ми ћемо га применити. Дакле, нисмо ми ти који усвајамо или нисмо ми ти који нешто радимо без сагласности посланика у Скупштини Србије.

Са друге стране, за вашу информацију, нама није потребан ребаланс буџета. Дакле, ако гледате по Закону о буџету, за овај закон и ову одлуку ребаланс буџета није потребан. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Горан Ковачевић.

Изволите.

ГОРАН КОВАЧЕВИЋ: Даме и господо, поштовани министре финансија, Предлог закона о конверзији кредита у ствари је, зашто не рећи, социјални закон. Овим законом треба да се реши судбина 15.800 породица у држави Србији. Око 80.000 наших суграђана данас жељно очекује крај ове расправе.

Ми у Скупштини Србије, када доносимо овај закон, у ствари, немамо алтернативу. Шта би било решење да не усвојимо овај закон? Како би Србија изгледала сутра за те људе да ми не гласамо за овај закон?

Овај закон можемо, господине министре, да донесемо зато што се Србија разликује у односу на Србију из 2008. године. Србија 2019. године је потпуно другачија земља. Године 2008. имали смо дефицит, односно, да кажем народски, Србија није могла да исплати своје обавезе на нивоу републике и на нивоу опште државе. Имали смо стопу незапослености од

25,9%, имали смо инфлацију, имали смо све фискалне и макроекономске параметре који нису били уређени. Данас, 2019. године Србија изгледа потпуно другачије. Јака и моћна економска држава, која је омогућила, пре свега захваљујући председнику Србије Александру Вучићу, да Србија у економском смислу изгледа другачије.

Ово је закон о помоћи. Ово је закон о помоћи породицама које су угрожене. Ово јесте специјални закон, али закон за уобичајени економски случај, који се у свету дешава свакога дана на стотине пута. Можда је број од 15.600 мали број породица, али дубина тог економског проблема је толико велика да те породице генерацијски не могу да реше свој случај. Помажемо ми и пословним банкама да немају НПЛ-ове, помажемо агенције за осигурање кредита. Ово није фискални ни монетарни закон. Ово можда јесте економски закон, зато што се налази, креће се у оквиру економије. И јесте решење закона делом фискално, али слушајући врло често професоре са Економског факултета у Београду ових дана ја их питам – а шта је фискална политика? У основи, фискална политика државе је ексклузивно право државе да може да врши алокацију расположивих ресурса према интересима и законима које доноси Скупштина Србије.

Дубина проблема налази се далеко у прошлости, 2007, 2008. године. Српска напредна странка нема никакву одговорност за ове законе, али Српска напредна странка, Александар Вучић и сви ми заједно имамо одговорност према својим грађанима, према иједном грађанину, а не да се ради о 15.800 породица.

Ако хоћемо поштено, суштина проблема налази се у три ствари – у максимизирању добити, објективном и субјективном незнању, потцењивању дугорочног ризика у односу на краткорочну добит. Три сегмента друштва – Народне банке, пословних банака и грађана.

Слушам данас приче о пословним банкама овде. Сасвим је у реду да пословне банке желе да максимизирају свој профит. Оне се тиме баве, то је њихова обавеза. Сасвим је у реду да грађани Србије желе да узму што јефтиније кредите, и они су их узимали и ту нема никакве дилеме, али није у реду да Народна банка пусти прилично ризичан извор финансирања раста БДП-а по основу раста потрошње и омогући овакву ситуацију у којој се налази.

Незнање је објективно зато што је немогуће предвидети кретање на финансијском тржишту, нема тога, али истовремено је субјективно, зато што се имало довољно информација да се схвати да економска ситуација у свету иде тим путем каквим је ишла. Мени данас као економисти пара уши и смета када чујем да нема валутне клаузуле, да нема курсних разлика, да нема различитих курсних износа, да су каматне стопе исте, зато што то није тачно. Зато што и пре овог закона и после овог закона сви

ти принципи на којима се базира финансијско тржиште постоје и постојаће. Постоје већ хиљадама година, 500 година су написани и са овим законом и са судским пресудама валутна клаузула у свету постоји.

Зато је, господине министре, неопходно економско знање. Економско знање, које је грађанима Србије ускраћено последњих 50 година зато што су живели у друштву које није економски слободно. Још више, када правимо економске реформе, неопходна нам је општа економска култура. Општа економска култура да схватимо да доношење појединачних пословних одлука подразумева ризик.

Ова одлука, овај предлог закона је, по мени, лек. Лек за Србију да схвати да овакве ствари не треба да се дешавају. Полемишмо око цене колико нас кошта. Ово је мала цена за Србију, мала цена за друштво ако научимо поуку да оваква ситуација из 2008. године може поново да нам се деси.

Србија је постала саставни део светског финансијског система и сасвим је у реду да данас људи узимају кредите у еврима, који су ван могућности да буду дефинисани фиксном каматном стопом. Они су јефтинији. Коректно је да их узимају. Скупљи су кредити који су у динарима. Када гувернер Народне банке позива на динаризацију, не ради она то без икаквог разлога, али је у реду да се узимају јефтини кредити. Као што је у реду да у једном тренутку, када вредност евра почне да расте, сви буду свесни да Србија није та која одлучује о висини вредности еурибора и да ће ризици бити много већи.

Кредити о којима данас расправљамо и о којима смо расправљали, у ствари, били су стамбени кредити. Данас, у принципу, цена некретнина у свету расте. Расте цена некретнина у Србији. У Немачкој цена некретнина задње две године расте по стопи од 6%. Међународни монетарни фонд пре десет дана каже да су „завиљени растом цена некретнина у Кенији, у Африци, у Америци, у Европи, у Србији“. Ако расте цена некретнина свуда у свету, значи да имате превелику количину новца у оптицају. То је јасан показатељ да после периода раста долази период рецесије. У периодима рецесије цена капитала би требало да буде већа, али не може да буде, зато што је сада на минимуму.

Када неко каже да не зна шта ради, ја му кажем – види шта ти ради министар финансија, шта ти ради Влада Србије, шта предлаже Александар Вучић. Србија ти се данас раздужује. Имали смо задужење 76%, а данас је 50%. Ако не знаш шта треба да радиш, ради оно што ради министар финансија. Раздужуј се и ти.

Србија је моћна економска земља на Балкану. Србија је социјално одговорна земља. Из те две ствари произилази закон за који Скупштина Србије данас мора да гласа.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем.

Реч има народни посланик Миладин Шеварлић.

Изволите.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Захваљујем, потпредседниче.

Хтео бих неколико речи да кажем о допуни Закона о буџетском систему. Ја ћу тај закон подржати. То је најкраћи закон који смо имали прилике да разматрамо у последње три године.

Молио бих надлежног ресорног министра да обрати пажњу на две ствари у ова два члана, пошто се трећи члан односи на ступање на снагу.

Дакле, у првом члану министар предлаже, односно Влада предлаже да се после речи „установе ученичког и студенског стандарда“ додаје запета и речи „предшколских установа“. Свако ко је икада учио основе методологије, зна да постоји критеријум рангирања или од највишег ка најнижем или од најнижег ка највишем, а ово што ви предлагете јесте да се прво наводе установе ученичког и студенског стандарда па онда предшколског. Испада да је предшколски највиши ниво, ако идемо од најнижег ка највишем, или да је студенски стандард нижи ниво од ученичког стандарда. Зато предлажем да другачије то буде и предао сам амандман и ја вас молим да њега усвојимо.

Други члан се односи на то да ће се овај закон примењивати за плате почев од месеца маја. Ако је заиста таква финансијска ситуација и ако је суфицит, не видим разлога зашто се не би примењивале на плате за април, јер ће те плате иначе бити обрачунате и исплаћене у мају тако да не може да се односи примедба да се ради о ретроактивној примени.

Најзад, у складу са насловом овог закона хтео бих министра да питам – када ће Народна скупштина добити завршне рачуне о утрошеним средствима за претходне године, да их разматра, односно да ли сте имали прилике да видите извештај Савета за борбу против корупције ваше владе за 2014, 2015. и 2016. годину?

Да ли сте имали прилике да чујете директора Државне ревизије, који је у емисији „Око магазин“ рекао да је ненаменски утрошено око две милијарде евра? То је отприлике 240 милијарди динара или једна шестина годишњег буџета Републике Србије. Додуше, он се мало оградио па је рекао – можда није ненаменски.

Можда је нешто и неправилно књижевно па се исправкама у књижевно то може кориговати, али ево конкретно питање – када ће Народна скупштина да добије завршне рачуне о утрошеним средствима да бисмо могли да расправљамо и да видимо шта је?

Ако је то тако заиста богато, ја сам пре два месеца поставио на Одбору за пољопривреду, шумарство и водопривреду питања пољопривредника који нису добили исплату подстицаја из 2017. године,

нису добили субвенције за две краве, или три, или пет или шест крава из 2018. године, а сада измиче април, у другој половини смо, тако да би било добро да на исти начин третирамо све кориснике буџета. А ја такође знам да смо разматрали извештај о четвртом кварталу утрошених средстава у сектору Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и могли смо да видимо да у 2018. години није утрошено 800 милиона динара. Знате ли колики је то проценат од буџета намењеног за раздео 23 или 24, како га у којим годинама приказујемо, за пољопривреду? Очекујем да одговорите на то питање.

Кад се ради о овом закону у вези стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, ја бих молио да имате у виду допис који смо данас добили од „Транспарентности Србије“ да овај закон није прошао процедуру јавне расправе. Не видим разлог зашто он није могао да прође процедуру јавне расправе и да барем ту примедбу одстранимо, а било је довољно времена.

Такође, овај закон ставља у неравноправан положај различите субјекте. Овде се односи само на физичка лица за кредит у швајцарским францима. А шта је са правним лицима која су дизала кредите у швајцарским францима? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар господин Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала пуно.

Уважени посланици, још једанпут бих искористио прилику да вас све упознам са резултатима које смо остварили у протеклих пар година.

Дакле, само у првом кварталу ове године ми имамо суфицит у буџету у износу од 15,8 милијарди динара. У односу на дефицит који смо планирали од 19 милијарди, дакле ми смо скоро 35 милијарди бољи него што смо планирали, а то је наставак политике у последње две године, односно три године. Ово је трећа година када имамо суфицит у буџету и ово је последица одговорне економске политике или тешких али мудрих одлука које је још влада коју је водио председник Вучић донела 2014. године. Смањује нам се јавни дуг као удео у БДП-у. Са 78-79%, сада смо на 50,8%. Смањује нам се незапосленост. Расте нам наш БДП. Раст нашег бруто друштвеног производа 2018. године је 4,3%. Када сам посматрао и гледао резултате осталих земаља у Европи, ми смо број осам, ако се не варам. Дакле, осма најбрже растућа економија у Европи прошле године била је наша земља.

Зато када дођу и када се десе овакви проблеми као што су проблеми људи који су узели стамбене кредите у швајцарским францима, онда морате да реагујете. Реагујете не тако што сте узели неке скупе кредите па

повећавате ваш јавни дуг, па повећавате амбис, као што је то радила претходна власт, него радите тако што сте уштедели неки новац, имате нека средства, стабилни сте, смањујете дуг и желите да помогнете онима којима је та помоћ потребна, да не остају људи без крова над главом, да се не распадају породице. Зато је овај закон данас овде пред вама.

Закон је компромис. Мислим да се сви слажемо око тога да постоји велики број страна које је неопходно било консултовати и ускладити се са њима како би дошло до финалне верзије закона – и удружења грађана, односно грађане који су узели стамбене кредите, и пословне банке, на крају крајева, и државу.

Имамо искуства других земаља у региону. Желели смо да избегнемо негативна искуства и негативне последице њихових одлука, а да грађанима Србије изађемо у сусрет. То је, по мени, храбра одлука и наша жеља да тим људима помогнемо и желим да захвалим председнику Вучићу на његовој иницијативи да нађемо начин да људима, још једанпут кажем, којима је наша помоћ потребна и који већ 12-13 година имају овај проблем, тај проблем коначно и решимо. Овај закон је коначно решење овог проблема и даје могућност и грађанима, а обавезу банкама да отпишу део дуга без затезне камате и да понуде нормалне услове како би грађани докраја могли те кредите да исплате.

По питању ваших коментара на Закон о буџету, ако сам добро разумео, желите да се по узрасту рангира. Није проблем, сагледаћемо ваш амандман па ћемо донети одлуку.

По питању завршних рачуна, поновићу опет и проверићу са државним ревизором докле је стигао у сагледавању свих завршних рачуна у последњих 10 или 15 година. Ја мислим да, како који завршни рачун сагледа, он и стави на сајт ДРИ, тако да је тај материјал доступан уколико желите да га погледате, само не знам до које године је стигао. Проверићу са њим, па ћу вам дати одговор и на то питање. Дакле, након тога можемо да разговарамо и о анализи, односно и о расправи о тим завршним рачунима.

По питању јавне расправе, мислим да је то био последњи ваш коментар, ако се не варам, ви ме исправите ако сам нешто промашио и заборавио, овај проблем постоји већ дуги низ година и чули смо велики број решења. Свако је нашао за сходно да каже да може овако или да може онако или не може ни овако ни онако. На крају неко треба да пресече.

Ми овај закон стављамо пред вас, пред посланике Народне скупштине, да нам кажете ако негде грешимо и да видимо да ли је био или постојао неки други начин да се бољи компромис направи. Ја не верујем. Седео сам и са банкама и са удружењима грађана, разговарао са њима.

Свако је имао своје тврде ставове на почетку. Некако смо се усагласили како да изађемо са законом који тај проблем може да реши.

Овде смо пред вама. Надам се да ћемо у расправи која нас очекује и по амандманима имати конструктивну расправу и да ћемо донети најбољи могући закон и за државу, али превасходно за грађане који су задужени у швајцарским францима. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић. (Није ту.)

Реч има народни посланик Иван Бауер.

Изволите.

ИВАН БАУЕР: Захваљујем, потпредседниче.

Уважени министри са сарадницима, поштоване колегинице и колеге народни посланици, грађани Републике Србије, Посланичка група СДС подржаће све законске предлоге који се налазе на дневном реду ове седнице.

Мој колега проф. Мијатовић говорио је о закону који је свакако најзанимљивији и привукао је највише пажње, а то је закон о конверзији стамбених кредита индексираних у швајцарским францима. Ја бих хтео да проговорим неколико речи у овом кратком времену које, нажалост, имам, о два закона о којима данас готово да није било речи или је било врло мало речи, а мислим да су вредни помена и да су вредни дискусија.

Прво бих желео да похвалим закон о допуни Закона о буџетском систему којим се исправља једна нелогичност. Министар је чак употребио тежу реч, исправну – неправда, а и неусклађеност овог закона са Законом о предшколском васпитању и образовању.

О чему се ради? Важеће законско решење, односно актуелни Закон о буџетском систему предвиђа да се плате васпитачицама и свим осталим запосленима у систему предшколског васпитања повећавају за 7% у односу децембар 2018. године, док се, рецимо, плате запосленима у основном и средњем образовању повећавају за 9%.

Ово, наравно, није исправно решење, нарочито ако узмемо у обзир нешто са чиме ћемо се, верујем, сви сложити, а то је да за правилан развој деце у овом узрасту јесте страшно важан квалитетан рад са њима. Тај квалитетан рад са њима обављају на првом месту васпитачице, онда и сви остали који су запослени у систему предшколског образовања. Дакле, мислим да је потпуно оправдано и рекао бих чак да овај закон о буџетском систему о коме данас говоримо није у супротности са Законом о предшколском образовању. Мислим да би било потпуно оправдано да се Закон о буџетском систему мења, односно да се изједначе права запослених у систему предшколског образовања са онима који су запослени у систему основног и средњег образовања.

Хтео бих да кажем и неколико речи о закону о гаранцији коју Република Србија даје предузећу „Србијагас“. Ради се о једном врло важном кредиту за Републику Србију, а ради се о кредиту који је за један изузетно важан пројекат за Републику Србију, како за њене грађане, тако за њену привреду, а рекао бих, у крајњој инстанци, и за државу Србију.

Само пре неколико година чини ми се да је врло мали број људи био, међу грађанима нарочито, а рекао бих и међу политичарима, који су били оптимисти када је у питању пројекат допремања гаса у Југоисточну Европу тзв. Јужним краком или Јужним коридором, како хоћете, односно мислим да је већина људи сматрала да је пројекат Јужни ток, да тако кажем, „мртав“. Данас говоримо о овом закону, о гаранцији коју Република Србија даје и о гаранцији да овај пројекат није мртав. Он се, додуше, сада зове Турски ток, али ово је један изузетно важан пројекат за Републику Србију, који треба да донесе велике бенефите, као што сам рекао, и грађанима и привреди, али и држави Србији.

Оно што је иронија судбине јесте да овај кредит који се узима „Србијагас“ узима управо за заједничко руско-српско предузеће које се зове „Јужни ток“, односно у оригиналу *South Stream AG*. Ради се о кредиту који је врло повољан, кредиту од 70 милиона евра, који се узима од три банке – *Societe Generale* банке Србија а.д. Београд, Комерцијалне банке и Војвођанске банке а.д. Нови Сад. Кредит је са периодом отплате од шест година, са почеком од две године, са врло повољним каматним стопама, које су варијабилне и варирају, као што је рекао један колега, од банке до банке, од 1,38% до 1,75%, плус тромесечни еурибор.

Мислим да је врло важно да кажем нашим грађанима, пошто то нико није поменуо а мислим да је битно, да се еурибор последњих неколико месеци креће негде око минус 0,3%, да је, према последњим информацијама од јуче, његова вредност минус 0,31%. Дакле, ми овде имамо кредит који је са каматном стопом од 1% у највећем делу, дакле 60 милиона узимамо понегде око 1%, а још 10 милиона узимамо за нешто мање од 1,5%.

Кажем, ради се о врло важном пројекту, пројекту изградње гасовода од границе са Бугарском до границе са Мађарском, са могућношћу, која ће бити сасвим сигурно искоришћена, да се тај гасовод шири и према другим суседним земљама, односно да се направи још барем један крак, односно да Србија на изврстан начин постане и чвориште када је реч о овом пројекту.

Ова главна траса би требало да буде дугачка 403 километра и већ су почели припремни радови и због тога је потпуно оправдано што се овај закон налази у процедури у Скупштини по хитном поступку. Колико сам ја упознат, већ су предати захтеви за издавање грађевинских дозвола и

процес издавања грађевинских дозвола је у току. Претпостављам да министарка Михајловић о томе зна више него ја. Колико ја знам, већ у наредних неколико недеља би требало да буду издате грађевинске дозволе и моћи ћемо да почнемо да изводимо радове. То је врло важно, а рећи ћу за неколико тренутака због чега.

Зашто је овај пројекат толико важан за Србију? Важан је прво зато што обезбеђује континуирано и стално снабдевање гасом грађана Републике Србије, али и привреде Републике Србије. Јер гас није само важан енергент за грађане Републике Србије, то је енергент од кога зависи, директно зависи један део наше индустрије.

Када говоримо о томе колико је важан гас као енергент за Србију, морам да кажем да, према неким најавама, већ наредне године, дакле 2020. године, престаће испорука гаса преко Украјине до земаља Јужне Европе, а то значи да, уколико ми не бисмо изградили овај гасовод до наредне године, што јесте план и који верујем да ће бити остварен, ми бисмо се нашли потенцијално у врло озбиљном проблему недостатка гаса и немогућности да набавимо толику количину гаса, јер нема извора гаса који су довољни да покрију оно што су потребе Републике Србије.

Друга ствар, која је врло важна, јесте да изградњом овог гасовода кроз Србију Србија постаје транзитна земља, односно Србија постаје врло важна земља за снабдевање гасом читавог региона, односно земаља Југоисточне и Централне Европе. Мађарска је већ рекла да је заинтересована да преузима гас из овог гасовода. Колико ја знам, односно колико сам информисан, заинтересована је и Словачка, а сасвим сигурно и још неке од суседних земаља.

У том смислу желео бих да вас подсетим да је „Србијагас“ пре само, чини ми се, месец дана постао већински акционар компаније „Гаспромет“ са Пала, чиме смо ми практично решили, што је врло важно за нас, проблем нашег народа у Републици Српској, односно житеља Републике Српске који ће на овај начин добити сигурно снабдевање гасом, али смо истовремено направили, рекао бих, један добар пословни потез, јер ће Србија изградњом овог крака гасовода, који би ишао према Републици Српској, сасвим сигурно и према Федерацији Босне и Херцеговине, односно према читавој Босни и Херцеговини, а потенцијално и према Хрватској, имати могућност да оствари приходе од транзитне таксе, али истовремено ћемо остваривати као предузеће „Србијагас“ и профит кроз снабдевање потрошача гасом у Републици Српској.

Пошто треба да оставим нешто времена и мом колеги Јеленковићу, захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Овим бисмо завршили са данашњим радом.

Настављамо сутра у 10.00 часова.

(Седница је прекинута у 18.10 часова.)